សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ ដល់ថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២១

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ៖ **ក. ចិត្ត វិជ្ជនាថ**

ក. ហ៊ត់ សិរី

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក មីន សំអុល

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ នីតិសាស្ត្រ

ជំនាន់ទី ២១

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៧

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២១

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាងខ្ញុំទាំងពីររូប ជានិស្សិតកម្រិតឆ្នាំទី៤ ផ្នែកនីតិសាស្រ្ត ឆ្នាំសិក្សា ២០២០-២០២១ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច។ សូមថ្លែងអំណរគុណ និងដឹងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ ៖

លោកឪពុក និងអ្នកម្តាយ ដែលបានលះបង់ទាំងកម្លាំងកាយចិត្ត ញើសស្រស់ ឈាមស្រស់ក្នុងការចិញ្ចឹមមបីបាច់ ថែរក្សា លើកទឹកចិត្ត និងផ្គត់ផ្គង់ដល់ការរៀនសូត្រដល់រូបយើងខ្ញុំទាំងពីររូបជារៀងរហូតមកដោយគ្មានទ្បើយនូវពាក្យត្អូញត្អែរ។

សាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង និងសហការីនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងពេញទំហឹងទៅលើដំណើរការប្រព័ន្ធអប់រំនៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យ អោយប្រព្រឹត្តិទៅបានយ៉ាងប្រសើរជាទីបំផុត។

លោកគ្រូ អ្នកគ្រូសាស្រ្តាចារ្យទាំងអស់នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច និងជាពិសេស លោកសាស្រ្តាចារ្យ **មីន សំអុល** ដែលជានិច្ចកាលតែងតែបានលះបង់នូវកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្តនៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល ផ្ទេរនូវរាល់ចំណេះដឹង និងព្រមទាំងបានចែករំលែកនូវបទពិសោធន៍យ៉ាងមានតម្លៃក្នុងវិស័យគតិយុត្តិដល់និស្សិតគ្រប់ជំនាន់ ក៏ដូចជាយើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នាផងដែរ។

ជាចុងក្រោយ យើងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធិពរជ័យជូនចំពោះលោកឪពុក អ្នកម្តាយ និងលោកអ្នកមានគុណទាំងអស់ដែលបានបង្ហាត់បង្រៀន និងតម្រង់ទិសដល់ពួកយើង ឲ្យជួបតែនូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លាងឃ្លាតទ្បើយ។

ភ្នំពេញ. ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ២០២១

សូមអរគុណ

អារម្ភកថា

បន្ទាប់ពីបានសិក្សាផ្នែកនីតិសាស្ត្រអស់រយៈពេលជិត៤ ឆ្នាំ នៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច យើងខ្ញុំទាំងពីររូប ពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ ដែលសាកលវិទ្យាល័យ បានផ្តល់ឱកាសដល់យើងខ្ញុំទាំងពីរ ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សា ក្រោមប្រធានបទស្តីពី **តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ** ដោយមានការផ្តួចផ្តើម និងក្រោមការដឹកនាំយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ពីសំណាក់លោកសាស្ត្រា ចារ្យ **មីន សំអុល** ។ តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទនេះផងដែរ នាងខ្ញុំទាំងពីររូប ក៏សុំធ្វើការរំលឹកគុណដល់សាស្ត្រាចារ្យ និងស្ថាបនិកគ្រប់រូប ដែលបានបូជាទាំងកម្លាំងកាយចិត្តក្នុងការបង្កើតឡើងនូវច្បាប់នានា សម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដើម្បីជាប្រយោជន៍យ៉ាងមានតម្លៃសម្រាប់វិស័យ យុត្តិធម៌ សន្តិសុខ ស្ថេរភាព និងសុខមាលភាពសង្គម។

យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា ប្រធានបទស្តីពី **តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ** នេះ នឹងអាចក្លាយទៅជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ជំនួយដល់និស្សិត និងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវគ្រប់រូបបានយកធ្វើជាមូលដ្ឋាន និងយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីការអនុវត្តកិច្ចនីតិវិធីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដោយផ្អែកតាមគោលការណ៍ចម្បងសំខាន់ៗ ដែលបានចែងឡើងដោយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ខ្ញុំបាទ/នាងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា រង់ចាំទទួលនូវការរិះគន់ ស្ថាបនា កែលម្អ និងផ្តល់ការអនុគ្រោះនូវរាល់កំហុសឆ្គងដោយអចេតនាពីសំណាក់សាស្ត្រាចារ្យ មិត្តនិស្សិត និងអ្នកស្រាវជ្រាវជានិច្ច។

ភ្នំពេញ. ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ២០២១

សូមអរគុណ

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូកទី១
អង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញា

ផ្នែកទី១៖ អង្គការអយ្យការ ៣

១. អត្ថន័យនៃអង្គការអយ្យការ ៣

២. ប្រវត្តិនៃការកកើតអង្គការអយ្យការ ៣

៣. គោលការណ៍នៃអង្គការអយ្យការ ៧

៤. រចនាសម្ព័ន្ធនៃអង្គការអយ្យការ ៨

៤.១. អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត ៨

៤.២. អង្គការអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ៨

៤.៣. អង្គការអយ្យការអមតុលាការកំពូល ៨

ផ្នែកទី២៖ ព្រះរាជអាជ្ញា ៩

១. អ្វីទៅជាព្រះរាជអាជ្ញា? ៩

២. សញ្ញាណនៃព្រះរាជអាជ្ញា ៩

៣. លក្ខន្តិកៈរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ១០

៣.១. លក្ខណៈសម្បត្តិ ១០

៣.២. ការជ្រើសរើសព្រះរាជអាជ្ញា ១០

៣.៣. កាចុះកម្មសិក្សា និងការតាំងស៊ប់ ១១

៣.៤. ការតម្លើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ១២

៣.៥. ការផ្លាស់ប្តូរ និងការលុបចេញពីបញ្ជីឈ្មោះ ១៣

៤. ឋានានុក្រមនៃអង្គការអយ្យការ ១៤

៤.១. រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ១៤

៤.២. នគរបាលយុត្តិធម៌ ១៥

៥. មុខការនៃអង្គការអយ្យការ ១៥

៥.១. អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី–ខេត្ត ១៥

៥.២. មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ១៦

៥.៣. មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ១៦

ជំពូកទី២
ការអនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ផ្នែកទី១៖ អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញារង ១៧
១. ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ១៧
២. ការចោទប្រកាន់ ១៧
២.១. ការបើកការស៊ើបសួរ ១៧
២.២. ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ១៨
២.៣. ការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ១៨
ផ្នែកទី២៖ ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា ១៩
១. បណ្តឹងអាជ្ញា ១៩
២. ការប្តឹងទៅកាន់តុលាការ ២០
២.១. ដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ២០
២.២. ដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ២១
៣. ការដកបណ្តឹងអាជ្ញា ២២
៣.១. ការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ ២២
៣.២. ការដកពាក្យប្តឹង (ករណីពាក្យប្តឹងជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នៃការចោទប្រកាន់) ២២
៣.៣. ការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬប្រាក់ពិន័យសម្របសម្រួល ២២

ជំពូកទី៣
តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ

ផ្នែកទី១៖ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីស៊ើបអង្កេត .. ២៤
១. ការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ២៤
១.១. ការឆែកឆេរ ២៤
១.២. ការឃាត់ខ្លួន ២៥
១.៣. ការបញ្ជូនខ្លួន ២៥
២. ការស៊ើបអង្កេតបឋម ២៦
២.១. ការឆែកឆេរ ២៦
២.២. ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន ២៦
ផ្នែកទី២៖ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីស៊ើបសួរ ២៧
១. ការអនុវត្តដីការបស់តុលាការ ២៧
១.១. ដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ២៧
១.២. ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ២៧

១.៣. ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ២៨
២. ស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ច ២៨
៣. ស្នើសុំឲ្យដោះលែង ២៩
៤. ស្នើសុំឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ២៩
៥. ប្រគល់វត្ថុចាប់យក ៣០
៦. ការឆែកឆេរ និងការធ្វើកោសលវិច័យ ៣១
៦.១. ការឆែកឆេរ ៣១
៦.២. ការធ្វើកោសលវិច័យ ៣១
៧. ប្តឹងមោឃភាព និងប្តឹងមោឃកម្ម ៣១
៨. ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ ៣២
ផ្នែកទី៣៖ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីជំនុំជម្រះ ៣៣
១. កោះហៅ ៣៣
១.១. កោះហៅជនជាប់ចោទ ៣៣
១.២. កោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ៣៣
១.៣. កោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធ ៣៤
២. អញ្ជើញមេធាវី ៣៤
៣. ដេញដោល ៣៥
៤. ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៣៥
ផ្នែកទី៤៖ តួនាទី និងភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ៣៥
១. អធិការកិច្ចពន្ធនាគារ ៣៥
២.ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ៣៦
២.១. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងគំនិតមារយាទ ៣៦
២.២. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងថិរវេលានៃទោសដែលបានអនុវត្តរួចរាល់ ៣៦
៣. ការផ្តល់នីតិសម្បទានឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ ៣៦

ជំពូកទី៤
របកគំហើញ

១. តួនាទីព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងនីតិវិធីតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ៣៨
២. តួនាទីព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងនីតិវិធីចោទប្រកាន់ ៤៣
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤៨
អនុសាសន៍ ៤៩
គន្ថនិទ្ទេស
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្ដីផ្ដើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

សិទ្ធិសេរីភាព និងយុត្តិធម៌ គឺជាអលង្ការរបស់សង្គមមនុស្សជាតិ ដែលត្រូវបានធានាដោយច្បាប់ និងផ្តល់ឲ្យដោយមន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់។ គោលការណ៍គ្រឹះនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានផ្តល់ឲ្យបុគ្គលគ្រប់រូបនូវសមត្ថភាពទទួលបានការការពារពីអំពើបៀតបៀនផ្សេងៗមកលើរូបរាងកាយ សិទ្ធិសេរីភាព ដោយច្បាប់យ៉ាងពេញបរិបូរណ៍ ចាប់តាំងពីពេលចាប់កំណើត រហូតដល់មរណភាព និងក្រោយមរណភាពទៅ។ ដើម្បីបញ្ចៀស ទប់ស្កាត់ និងបញ្ឈប់បទល្មើសដែលបានកើតមានឡើង ឬបម្រុងនឹងកើតមានឡើង គេត្រូវការជាចាំបាច់នូវតួអង្គមួយ ដែលដើរតួនាទីតំណាងឲ្យផលប្រយោជន៍សាធារណៈ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការយុត្តាធិការ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានគេតាំងជាតួអង្គយ៉ាងសំខាន់ នៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា ក្នុងការពិនិត្យ និងស្វែងរកនូវរាល់អត្ថិភាពនៃបទល្មើសទាំងឡាយ ក្នុងទស្សនៈវិស័យ និងគោលបំណងបម្រើដល់ផលប្រយោជន៍នៃសមាជិកសង្គមគ្រប់ៗរូប។ លើសពីនេះទៅទៀត អយ្យការក៏ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់បំផុត ក្នុងកិច្ចនីតិវិធីនៅក្នុងដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ តាមរយៈការធ្វើឲ្យរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌមានចលនា ស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុក សម្រាលបន្ទុក រហូតដល់ដំណើរការសវនាការ ឈានដល់ការចេញសេចក្តីសម្រេចពីតុលាការ និងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ។ ការអនុវត្តមុខងារជាព្រះរាជអាជ្ញា មិនត្រឹមតែបញ្ឈប់ការកើតមាននូវបទល្មើសក្នុងសង្គម និងជាគូក្តីដើមរបស់តុលាការតែប៉ុណ្ណោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏មានអំណាចសន្តោសយ៉ាងពិសេស ដោយអាចសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ឬសម្រេចឲ្យជនជាប់ចោទណាម្នាក់ អាចស្ថិតនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នបានថែមទៀតផង។

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ដោយហេតុថា អង្គអយ្យការ គឺជាតួអង្គដែលធានាឲ្យដល់សន្តិសុខ ស្ថេរភាពសង្គម ជាពិសេសសិទ្ធិមនុស្ស ដូចនេះហើយ វាពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ នៅក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច មុខងារ ជាពិសេសតួនាទី និងភារកិច្ចដែលបានកំណត់ដោយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ លើសពីនេះទៅទៀត វាកាន់តែមានសារៈសំខាន់បំផុត នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៀត ទៅលើមុខងារដ៏សំខាន់នេះ ក្នុងទស្សនៈវិស័យកែប្រែ រាល់ចំណុចខ្វះខាត និងកែប្រែឡើងវិញ ដើម្បីឲ្យវិស័យយុត្តិធម៌ និងសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា កាន់តែមានភាពជឿនលឿន និងជាទំនុកចិត្តដល់សេរីភាពកម្ពុជា។

តើអង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញាគឺជាអ្វី? តើព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទី និងភារកិច្ចអ្វីខ្លះ? តើការអនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន មានលក្ខណៈដូចម្តេចខ្លះ?

៣. គោលបំណង និងសារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

៣.១. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ មានគោលបំណងស្វែងយល់អំពី អំណាច តួនាទី ភារកិច្ច និងសារៈសំខាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណើការនីតិវិធីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ។

៣.២. សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

កិច្ចការស្រាវជ្រាវស្តីពីប្រធានបទ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់អង្គការអយ្យការ នេះ បានផ្តល់នូវពុទ្ធិដោយផ្ទាល់ ដល់និស្សិត និងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវជំនាន់ក្រោយ ឲ្យបានយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពី តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់អង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជ អាជ្ញា ដែលជាតួអង្គដ៏សំខាន់នៅក្នុងវិស័យគតិយុត្តិ និងសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា។ ប្រធានបទនេះ ក៏អាចក្លាយជាមូលដ្ឋាន ទ្រទ្រង់ដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៀត អំពី អង្គការអយ្យការនិងព្រះរាជអាជ្ញា អោយកាន់តែមានភាពទូលំទូលាយ ជឿនលឿន ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាអោយវិស័យគតិយុត្តិ និងសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជាកាន់តែមានភាពល្អ ប្រសើរឡើងមួយកម្រិតទៀត។

៤. វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

- អង្កេតទៅលើរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- អង្កេតទៅលើច្បាប់ជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិផ្សេងៗ
- អង្កេតទៅលើឯកសារសំណុំរឿងគំរូ
- អនុសាសន៍ផ្ទាល់ពីលោកសាស្ត្រាចារ្យ **មីន សំអុល**
- អនុសាសន៍ផ្ទាល់ពីលោកមេធាវី **ចិត្ត សង្វារ**
- ការអង្កេត និងពិភាក្សាជាមួយមិត្តរួមក្រុម
- ការវិភាគ និងសំយោគទៅលើប្រធានបទ

៥. កម្រិតនៃការស្រាវជ្រាវ

កិច្ចការស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទនេះ គឺផ្តោតសំខាន់ទៅលើអង្គការ អយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងវិស័យគតិយុត្តិខ្មែរ ព្រមទាំងកិច្ចនីតិវិធីនៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ...។

៦. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

សារណានេះចែកចេញជា ៤ (បួន) ជំពូក។ ជំពូកទី១ លើកឡើងអំពីអង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញា។ រីឯជំពូកទី២ យើងនឹងធ្វើការរៀបរាប់អំពី ការអនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ចំណែកជំពូកទី៣ យើងនឹងលើកឡើងអំពី តួនាទី និងភារកិច្ចព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ និងជំពូកទី៤ យើងនឹងសិក្សាអំពី របកគំហើញ ដែលបានមកពីការស្រាវជ្រាវ។

ជំពូកទី១
អង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញា

ផ្នែកទី១៖ អង្គការអយ្យការ

១. អត្ថន័យនៃអង្គការអយ្យការ

អង្គការអយ្យការ បានមកពីពាក្យ អង្គការ + អយ្យការ។

ពាក្យថា «អង្គការ» សំដៅទៅលើស្ថាប័ន ឬសមាគមមួយដែលបុគ្គលមួយក្រុមធ្វើការរួបរួម និងរៀបចំឡើង ក្នុងគោលដៅណាមួយដើម្បីនាំមកនូវសេចក្តីរីកចម្រើន និងផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងបរិបទខាងក្រៅ[1]។ រីឯ ពាក្យ «អយ្យការ» ពុំមានវិធានគតិយុត្តណាមួយ បានកំណត់នូវនិយមន័យឲ្យមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ឡើយ ប៉ុន្តែគេអាចឲ្យនិយមន័យនៃពាក្យ អយ្យការ ថាជាអង្គការ ឬស្ថាប័នដែលតំណាងឲ្យផលប្រយោជន៍ទូទៅដើម្បីធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា គឺធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងទាមទារឲ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់[2]។

ជារួម «អង្គការអយ្យការ» គឺជាស្ថាប័នមួយរបស់រដ្ឋសម្រាប់ដំណើរការបណ្តឹងសាធារណៈ ឬបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ[3]។ អង្គការអយ្យការ ជាអង្គការដ៏សំខាន់មួយដែលស្ថិតនៅអមសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាអ្នកធ្វើការដើម្បីអោយបានសម្រេចនូវបេសកកម្មរបស់អង្គការនេះ។ អង្គការអយ្យការ មិនត្រឹមតែជាអ្នកធ្វើការចោទប្រកាន់ទៅលើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងជាអ្នកសន្និដ្ឋានឲ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងជាអ្នកធានារ៉ាប់រងលើការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចខាងបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ មានន័យថាអយ្យការជាអ្នកផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន។ ម៉្យាងវិញទៀត ចៅក្រមអយ្យការមានសិទ្ធិក្នុងការកេណ្ឌកងកម្លាំងសមត្ថកិច្ចសាធារណៈដោយផ្ទាល់ ដើម្បីជាជំនួយក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ហើយចៅក្រមអយ្យការចាំបាច់ត្រូវតែមានវត្តមានក្នុងសវនាការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ[4]។

២. ប្រវត្តិនៃការកកើតអង្គការអយ្យការ

អង្គការអយ្យការនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺត្រូវបានបង្កើតឡើងជាយូរលង់ណាស់មកហើយចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣៧ ប៉ុន្តែដោយសារតែប្រទេសកម្ពុជាយើង បានទទួលរងនូវសង្គ្រាម និងស្ថិតនៅក្រោមអាណានិគមរបស់បរទេសជាច្រើន ទើបធ្វើឲ្យស្ថាប័នមួយនេះ ត្រូវបានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរនូវគ្រប់របបអោយស្របទៅតាមសម័យកាលនីមួយៗ។

---

[1] វចនានុក្រម សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជួន ណាត, បោះពុម្ពផ្សាយដោយពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត, ឆ្នាំ១៩៦៧ ។
[2] លោក ហេង ហៃផេង, ការផ្សាយរបស់សមាគមសាលាត្រាជូ (វាក្យស័ព្ទគតិយុត្ត អយ្យការ), ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨ ។
[3] លោក កុយ នាម និង ឡុង បញ្ញារុធ, អយ្យការ (ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប), បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ២០០៦, ទំព័រ ៤៥ ។
[4] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៧ ។

ពីឆ្នាំ១៩៣៧ ដល់ឆ្នាំ១៩៧០[5]

អង្គការអយ្យការ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដំបូងបង្អស់នៅឆ្នាំ១៩៣៧ ដោយតំណែងនេះត្រូវបានបញ្ជូនទៅក្នុងក្រមពិភាក្សាព្រហ្មទណ្ឌ ដែលហៅថាក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ យោងតាមក្រមនេះ នៅអមសាលាដំបូងនីមួយៗមាន ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារង ហើយនៅអមសាលាជាន់ខ្ពស់មាន «ព្រះរាជបំរើ[6]» និង «ភូឈួយព្រះរាជបំរើ»។ មកដល់ពេលនោះ តំណែងព្រះរាជអាជ្ញាមិនទាន់មានគ្រប់សាលាដំបូងគ្រប់ខេត្តនោះទេ គឺមានតែនៅរាជធានីភ្នំពេញតែប៉ុណ្ណោះ។ ដោយមានបញ្ហាខ្វះខាតថវិកា គេបានជ្រើសយកប្រធានសាលាដំបូងឲ្យដើរតួនាទីពីរ ជាព្រះរាជអាជ្ញានៅអមសាលានេះផង និងជាចៅក្រមជំនុំជម្រះផង។ តួនាទីព្រះរាជអាជ្ញានេះ មកជំនួសតួនាទីចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសុភាចារបុរស ដែលដើមឡើយជាអ្នកបង្កសំណុំរឿងចោទប្រកាន់ទៅសាលាមជ្ឈឹម (ជាផ្នែកនៃសាលាដំបូងសម្រាប់វិនិច្ឆ័យរឿងមជ្ឈិម ដែលមានទោសចាប់ពី ៥ថ្ងៃ ដល់ ៥ឆ្នាំ) ឬទៅសាលាក្រុមចោទ (ជាសាខារបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលពិនិត្យលើរឿងឧក្រិដ្ឋ ឬរឿងប្តឹងជំទាស់នឹងដីការបស់សភាចារបុរស)។ មន្ត្រីអយ្យការអមសាលាដំបូងមានឈ្មោះថា ព្រះរាជអាជ្ញា ចំណែកនៅសាលាឧទ្ធរណ៍មានឈ្មោះថា ព្រះរាជបំរើ។ ដោយឡែកនៅសាលាវិនិច្ឆ័យាធិតី (សមមូលនឹងតុលាការកំពូលសព្វថ្ងៃ)វិញ គ្មានព្រះរាជអាជ្ញាអមនោះទេ។

ពីឆ្នាំ ១៩៧០ មកទល់ឆ្នាំ ១៩៧៥[7] **(សាធារណរដ្ឋខ្មែរ)**

ថ្វីបើប្រទេសកម្ពុជាបានប្តូរពីរបបរាជានិយម មកសាធារណរដ្ឋនិយម នៅក្នុងចន្លោះឆ្នាំ១៩៧០ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៥ ក្តី ប៉ុន្តែប្រព័ន្ធច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសពុំបានផ្លាស់ប្តូរដូចសម័យក្រោយៗនោះទេ។ របបសាធារណរដ្ឋរបស់សេនាប្រមុខ លន់ នល់ បានបន្តនិរន្តភាពនៃប្រព័ន្ធតុលាការ រហូតដល់ពេលត្រូវបានកម្លាំងប្រដាប់អាវុធខ្មែរក្រហមផ្តួលរលំ។ ចំនួនព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងសម័យសាធារណរដ្ឋ ដែលសល់បន្តពីសម័យមុនមកមានចំនួន ៣៨ នាក់ ក្នុងនោះមានស្ត្រីម្នាក់ជាភរិយារបស់លោក អ៊ឹង មឹង។ រដ្ឋអាជ្ញាពីរនាក់ក្នុងចំណោមនោះ មានតំណែងនៅក្នុងក្រសួងយុត្តិធម៌។ ចំណែកឯចៅក្រមវិញមានចំនួន ៩២នាក់ ដោយមិនមានស្ត្រីទេ (យោងតាមក្រឹត្យលេខ ១៤២/៧៣/បសខ ចុះថ្ងៃទី១ មីនា ១៩៧៣)។

ពីឆ្នាំ ១៩៧៥ មកទល់ ១៩៧៩[8] **(របបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ)**

របបខ្មែរក្រហម ជាសម័យកាលមួយដែលកម្ពុជា ជាប្រទេសដែលគ្មានច្បាប់ គ្មានប្រព័ន្ធតុលាការអ្វីទាំងអស់ លើកលែងតែរដ្ឋធម្មនុញ្ញមួយគត់ ដែលអនុម័តដោយសភាខ្មែរក្រហម។ នាពេលនោះ កម្ពុជាមិនមានអត្ថបទ

---

[5] លោក កុយ នាម និង ឡុង បញ្ញាវុធ, អយ្យការ (ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប), បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ២០០៦, ទំព័រ ៥៤ ។

[6] «ព្រះរាជបំរើ» ជាប្រមុខមហាអយ្យការ ។

[7] លោក កុយ នាម និង ឡុង បញ្ញាវុធ, អយ្យការ (ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប), បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ២០០៦, ទំព័រ ៥៥ ។

[8] លោក កុយ នាម និង ឡុង បញ្ញាវុធ, អយ្យការ (ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប), បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ២០០៦, ទំព័រ ៥៦ ។

ច្បាប់អ្វីទាំងអស់ដើម្បីអនុវត្ត ទោះបីជារបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យមិនបានប្រកាសនិរាករណ៍ ច្បាប់ពីសម័យមុនៗក៏ដោយ។ របបខ្មែរក្រហមបានបង្កើតរដ្ឋធម្មនុញ្ញមួយឡើងដោយមិនទទួលស្គាល់សិទ្ធិ និងសេរីភាពបុគ្គលអ្វីទាំងអស់។ ចំពោះប្រព័ន្ធតុលាការ រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានបង្កើតប្រព័ន្ធតុលាការមួយ ដែលមានឈ្មោះ «តុលាការប្រជាជន»[9]។ តាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យទេល្មើសមានតែពីរប្រភេទទេគឺ បទល្មើសប្រឆាំង និងបំផ្លិចបំផ្លាញរដ្ឋ ដែលត្រូវមានទោសធ្ងន់ ហើយបទល្មើសផ្សេងទៀតគ្រាន់តែទទួលការអប់រំប៉ុណ្ណោះ។

ពីឆ្នាំ ១៩៧៩ ដល់ឆ្នាំ ១៩៩២[10] **(សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា)**

សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ជារយៈពេលដែលប្រទេសកម្ពុជាបានស្ថិតនៅស្ថានភាពមួយដោយពឹងពាក់វៀតណាម ហើយជារដ្ឋសង្គមនិយមដែលនៅក្រោមការត្រួតត្រារបស់ប្រទេសវៀតណាម។ អង្គការអយ្យការត្រូវបានបង្កើតឡើងអស់រយៈពេល ៣ឆ្នាំ ក្រោយពេលដែលកងទ័ពសវៀតណាមចូលកាន់កាប់ប្រទេសកម្ពុជា។ ដូចដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើ ប្រព័ន្ធច្បាប់នៅកម្ពុជាត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅតាមរបបកាន់កាប់អំណាចផ្សេងៗ ដោយសារសង្គ្រាមបដិវត្ត។ ប្រទេសកម្ពុជា បានបាត់បង់ស្ថាប័នច្បាប់ និងធនធានមនុស្សរបស់ខ្លួនស្ទើរតែទាំងអស់ក្រោមរបបខ្មែរក្រហម។

ថ្វីបើនៅក្នុងរបបសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជានេះ ត្រូវបានកសាងឡើងវិញនូវប្រព័ន្ធច្បាប់មួយ ដែលរលត់រលាយទៅ ហើយប្រព័ន្ធច្បាប់ថ្មីនេះនៅតែទទួលរងនូវឥទ្ធិពលពីកត្តាបីយ៉ាងពីទស្សនៈនយោបាយនៃរបបថ្មី ស្ថានភាពសន្តិសុខនៃប្រទេស និងការទទួលឥទ្ធិពលវៀតណាមតាមរយៈអ្នកជំនាញការ និងការអប់រំ។ នៅពេលនោះ រដ្ឋអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង ត្រូវបានជ្រើសរើសដោយគណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត-ក្រុង រួចធ្វើការស្នើសុំយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ ក្រោយពីទទួលបានការយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីហើយរដ្ឋអាជ្ញានោះនឹងត្រូវបានតែងតាំងដោយក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី។ ចំណែកឯរដ្ឋអាជ្ញារងវិញ ការតែងតាំងមានលក្ខណៈងាយស្រួលជាងរដ្ឋអាជ្ញា ដោយត្រូវបានជ្រើសរើសពីគណៈកម្មាធិការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង ហើយស្នើសុំយល់ព្រមពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីទទួលបានការយល់ព្រមហើយរដ្ឋអាជ្ញារងនោះ ត្រូវបានតែងតាំងដោយគណៈកម្មាធិការតែម្តង។

នៅក្នុងតុលាការថ្នាក់ខេត្ត-ក្រុងនីមួយៗ ត្រូវមានរដ្ឋអាជ្ញាម្នាក់ និងរដ្ឋអាជ្ញារងម្នាក់ឬពីរនាក់។ អំឡុងពេលនោះ ពុំទាន់មានសាលាឧទ្ធរណ៍ទេ ប៉ុន្តែក្រសួងយុត្តិធម៌មានភារកិច្ចទទួល និងពិនិត្យមើលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។ លើសពីនេះទៅទៀត តុលាការខេត្ត-ក្រុង ជាតុលាការតែមួយគត់ដែលសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយ។

[9] មាត្រា៩ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញប្រជាធិបតេយ្យចែងថា: តុលាការ ជាតុលាការប្រជាជន តំណាងយុត្តិធម៌របស់ប្រជាជន ការពារយុត្តិធម៌របស់ប្រជាជន ការពារសិទ្ធិសេរីភាពប្រជាធិបតេយ្យរបស់ប្រជាជន ហើយផ្តន្ទាទោសដល់គ្រប់សកម្មភាពដែលប្រឆាំងនឹងរដ្ឋប្រជាជន ឬដែលបទល្មើសនឹងច្បាប់រដ្ឋរបស់ប្រជាជន។ តុលាការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រូវសភាតំណាងជ្រើសរើស និងតែងតាំង។

[10] លោក កុយ នាម និង ឡុង បញ្ញាវុធ, អយ្យការ (ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប), បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ២០០៦, ទំព័រ ៥៧ ។

ពីឆ្នាំ១៩៩៣ ដល់បច្ចុប្បន្ន[11]

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៣ មកតុលាការខ្មែរត្រូវបានរៀបចំ និងកែប្រែ ហើយបុគ្គលិកតុលាការនៃសម័យរដ្ឋកម្ពុជា បានបន្តមុខងាររបស់ខ្លួនតទៅទៀតជា ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជី។ ពេលនោះវគ្គបណ្តុះបណ្តាលចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ក៏បានចាប់ផ្តើមមានឡើងពីឆ្នាំ ១៩៩៤ មក។

ដំបូងឡើយវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែលមានសិស្សចំនួន ៤២នាក់ ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសចេញពីការប្រលងវិញ្ញាសារសរសេរ និងផ្ទាល់មាត់ ហើយបេក្ខជនទាំងនោះតម្រូវឲ្យមាន៖ (១) ចំពោះបេក្ខជនជាមន្ត្រីរាជការ ត្រូវមានបទពិសោធន៍បម្រើការងារខាងវិស័យយុត្តិធម៌យ៉ាងតិច ១០ឆ្នាំ និងមានសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ (២) ចំពោះបេក្ខជនរាជការដដែល ត្រូវមានសញ្ញាបត្រមធ្យមនីតិសាស្ត្រ និងបានបម្រើការងារផ្នែកយុត្តិធម៌យ៉ាងតិច៥ឆ្នាំ និង (៣) ចំពោះបេក្ខជនទូទៅ ត្រូវមានសញ្ញាបត្របរិញ្ញាបត្រច្បាប់។ ការសិក្សាមានរយៈពេល ១៤ខែ រួចត្រូវឆ្លងកាត់ការចុះកម្មសិក្សាចំនួន ៦ខែ តាមតុលាការ និងស្ថាប័នរដ្ឋផ្សេងៗ។ នៅពេលជាប់វគ្គសិក្សានេះហើយ កម្មសិក្សាការីត្រូវប្រឡងចេញម្តងទៀត ដោយធ្វើវិញ្ញាសារសរសេរ និងផ្ទាល់មាត់។

នៅឆ្នាំ ២០០២ សាលាភូមិន្ទចៅក្រមត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមអនុក្រឹត្យលេខ ០៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ៥ កុម្ភៈ ២០០២។ យោងតាមអនុក្រឹត្យនេះ បានកំណត់បុគ្គលបីប្រភេទដែលអាចទទួលបានការសិក្សាក្នុងសាលានេះបានតាមរយៈការប្រឡង និងការចាត់តាំង។ បេក្ខជនដែលអាចប្រឡងបាន ត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិដូចជា៖ (១) បេក្ខជនដែលមានសញ្ញាបត្រច្បាប់ និងមានអាយុមិនលើសពី៣០ឆ្នាំ ប៉ុន្តែបើបេក្ខជនមានសញ្ញាបត្រខ្ពស់ជាងបរិញ្ញាបត្រ នោះអាយុអាចបន្ថយរហូតដល់ទៅ ៣៥ឆ្នាំ និង (២) បេក្ខជនជាមន្ត្រីរាជការដែលមានបរិញ្ញាបត្រ និងមានអាយុមិនលើស ៣៨ឆ្នាំ ហើយបើបេក្ខជនមានបទពិសោធន៍ការងារក្នុងរាជការចាប់ពី៥ឆ្នាំឡើងទៅ នោះគេនឹងបន្ថែមពិន្ទុឲ្យ១០ភាគរយ លើពិន្ទុដែលបេក្ខជនធ្វើបាន។ ជាងនេះទៅទៀត រដ្ឋាភិបាលមានសិទ្ធិចាត់តាំងបេក្ខភាព ៥ រូបទៀត ដែលមានបរិញ្ញបត្រច្បាប់ចូលរៀនដោយមិនបាច់ប្រឡង[12]។ សិស្សជំនាន់ដំបូងនៃសាលានេះមានចំនួន ៥៥នាក់ ហើយត្រូវសិក្សារយៈពេល ៨ខែ និងចុះកម្មសិក្សាមួយឆ្នាំបន្ថែមទៀត។ សិស្សត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃការចុះកម្មសិក្សា ដោយសិស្សម្នាក់ៗត្រូវចុះហាត់អនុវត្តឲ្យបានបីតុលាការ និងត្រូវបំពេញនាទីដឹកនាំសវនាការ ដោយមានចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញានៅអមជាមួយ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែជាអ្នកព្រាងសាលក្រម និងមិនមានសិទ្ធិចុះហត្ថលេខាទេ។ នៅពេលចប់ការសិក្សារួចរាល់ ហើយកម្មសិក្សាការីត្រូវចាប់ឆ្នោតជ្រើសរើសយកមុខងារអ្នកណាជាចៅក្រម និងអ្នកណាជាព្រះរាជអាជ្ញា។

[11] លោក កុយ នាម និង ឡុង បញ្ញាវុធ, អយ្យការ (ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប), បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ២០០៦, ទំព័រ ៦៧ ។

[12] អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតសាលាភូមិន្ទចៅក្រម, លេខ: ០៩ អនក្រ.បក, ០៥ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ២៥ ។

៣. គោលការណ៍នៃអង្គការអយ្យការ

ដើម្បីឲ្យគោលបំណងនៃការបង្កើតអង្គការអយ្យការនេះមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ គប្បីមាននូវគោលការណ៍សំខាន់ៗដូចខាងក្រោមៈ

អង្គការអយ្យការ គឺជាអង្គឯកភាពមួយដែលមានតួនាទីដឹកនាំ និងត្រួតពិនិត្យតាមដានលើគ្រប់ព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចទៅតាមឋានានុក្រម ដោយមានរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ជានាយកឋានានុក្រមនៃអង្គការនេះ និងជាអ្នកដែលអាចធ្វើអធិបញ្ញាតាមការណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់អង្គការអយ្យការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។ ក្នុងនោះផងដែរ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ក៏ត្រូវមានសេនាធិការដែលជាអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការអយ្យការ និងព្រហ្មទណ្ឌនៃក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីជួយសម្របសម្រួលលើកិច្ចការទាំងនេះ។ ម៉្យាងវិញទៀត ចំពោះក្នុងអង្គការអយ្យការនីមួយៗគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ត្រូវធ្វើការដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួម នៅក្រោមនាយឋានានុក្រមរបស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួន។

អង្គការអយ្យការ គឺជាអង្គអវិភាគ ដែលតម្រូវឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបំពេញមុខងារនៅអង្គការអយ្យការអមសាលាជម្រះក្តីណាមួយដែលមានកាតព្វកិច្ចរួមក្នុងមុខងារដូចគ្នា និងអាចជំនួសគ្នាទៅវិញទៅមកបាន មានន័យថាតំណាងអង្គការអយ្យការជាច្រើនរូប អាចធ្វើការងារបន្តពីគ្នាបានក្នុងសំណុំរឿងតែមួយ ទៅតាមការចាត់តាំងរបស់នាយឋានានុក្រម។

មួយវិញទៀត អង្គការអយ្យការគឺជាអង្គការឯករាជ្យ ដែលមិនស្ថិតក្រោមអំណាចនៃសាលាជម្រះក្តីណាមួយដែលខ្លួននៅអមនោះឡើយ ដោយសាលាជម្រះក្តីទាំងនោះ គ្មានអំណាចក្នុងការគ្រប់គ្រងលើកិច្ចការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេ ទោះបីជាក្នុងករណីអ្វីក៏ដោយ។ ប៉ុន្តែសាលាជម្រះក្តី អាចលើកសំណើទៅនាយឋានានុក្រមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា អំពីកំហុសរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបាន។[13]

ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីបទល្មើស និងសកម្មភាពការងាររបស់ខ្លួនជូនទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងចម្លងជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដី។ ចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ក៏ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីបទល្មើស សកម្មភាពរបស់ខ្លួន និងសកម្មភាពរបស់អយ្យការអមសាលាដំបូងទាំងអស់នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងចម្លងជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល។ ចំណែកឯអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលក៏ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីសកម្មភាពការងាររបស់ខ្លួនជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ដែរ[14]។

---

[13] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៧៥ ។

[14] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៧៦ ។

៤. រចនាសម្ព័ន្ធនៃអង្គការអយ្យការ

ដើម្បីជាជំហានក្នុងការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន ឬអង្គការមួយឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព និងមានរបៀបរៀបរយស្ថាប័ន ឬ អង្គការនោះចាំបាច់ត្រូវបង្កើតឡើងនូវរចនាសម្ព័ន្ធ និងឋានានុក្រមនានា ក្នុងការអនុវត្តភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឲ្យបានគ្រប់ ជ្រុងជ្រោយ។ ដូចគ្នានេះដែរ នៅក្នុងអង្គការអយ្យការ ក៏បានរៀបចំឡើងនូវរចនាសម្ព័ន្ធទៅតាមដំណាក់កាល នីមួយៗដែរ រួមមាន៖ អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត (៤.១) អង្គការអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ (៤.២) និងអង្គការអយ្យការអមតុលាការកំពូល (៤.៣)។

៤.១. អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្ត

នៅតាមសាលាដំបូងរាជធានី-ខេត្តទាំងអស់ មានស្ថាប័នមួយដែលគេបានឲ្យឈ្មោះថា **អយ្យការអម សាលាដំបូង** ដែលមាន ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារង ជាតំណាងអយ្យការ[15]។

យោងតាមច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំអង្គការតុលាការ នៅក្នុងមាត្រា ២៩ បានកំណត់ថា អយ្យការសាលា ដំបូងមានសមាសភាពដូចជា ព្រះរាជអាជ្ញា ព្រះរាជអាជ្ញារង ក្រឡាបញ្ជី មន្ត្រីរដ្ឋបាល និងអាចមានមន្ត្រីជំនាញ ផ្នែកច្បាប់ ដែលបម្រើការនៅក្នុងអយ្យការសាលាដំបូង។

៤.២. អង្គការអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍

នៅក្នុងសាលាឧទ្ធរណ៍ គឺមានស្ថាប័នមួយដែលគេហៅថា **អយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍** ដែលក្រមនីតិ វិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបញ្ញត្តិពីសមាសភាពតំណាងអយ្យការនៃអង្គការអយ្យការអមតុលាការនេះ ដែលមានដូចជា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញា[16]។

ដោយឡែក យោងតាមច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំអង្គការតុលាការ អយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍មានសមាស ភាពដូចជា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី និងមន្ត្រីរដ្ឋបាល ឬមន្ត្រីជំនាញផ្នែក ច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលបម្រើការនៅក្នុងអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍[17]។

៤.៣. អង្គការអយ្យការអមតុលាការកំពូល

មិនខុសពីស្ថាប័នអយ្យការផ្សេងទៀតនោះទេ នៅតុលាការកំពូល ក៏មានស្ថាប័នមួយដែរ ដែលត្រូវបាន ហៅថា **អយ្យការអមតុលាការកំពូល** ។ តាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ៣១ បាន ចែងថា អយ្យការអមតុលាការកំពូលមានតំណាងអយ្យករដូចជា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះ រាជអាជ្ញា។ ចំណែកច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ នៅក្នុងអយ្យការអមតុលាការកំពូលមានសមាសភាព

[15] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣៦ ។

[16] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣៣ ។

[17] ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៤៩ ។

រួមមានជាអាទិ៍ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី និងមន្ត្រីរដ្ឋបាល ឬមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលបម្រើការងារនៅអយ្យការអមតុលាការកំពូល[18]។

ផ្នែកទី២៖ ព្រះរាជអាជ្ញា

នៅក្នុងអង្គការអយ្យការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ គឺមានតំណាងអយ្យការ ដែលគេអោយនាមថា **ព្រះរាជអាជ្ញា** ។ ដើម្បីអោយកាន់តែយល់ស៊ីជម្រៅ យើងគប្បីដឹងឲ្យបានច្បាស់ថា អ្វីទៅជាព្រះរាជអាជ្ញា? ធ្វើបែបណាទើបអាចក្លាយជាព្រះរាជអាជ្ញា? ហើយនរណាជាអ្នកគ្រប់គ្រងតំណាងអយ្យការ ឬព្រះរាជអាជ្ញា? និងមុខការអ្វីខ្លះដែលព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបំពេញ?

១. អ្វីទៅជាព្រះរាជអាជ្ញា?

ព្រះរាជអាជ្ញា ជាមន្ត្រីដែលបម្រើការងារតាមស្ថាប័នអយ្យការនីមួយៗនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាបុគ្គលដែលមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងស្ថាប័នរបស់ខ្លួន។

ពាក្យថា ព្រះរាជអាជ្ញា បានមកពីពាក្យ ព្រះរាជ + អាជ្ញា ។

ចំពោះ ពាក្យ «ព្រះរាជ» ជាពាក្យបាលី ដែលមានន័យដូចគ្នាទៅនឹងពាក្យ «ព្រះរាជា» ប្រែមកថាជាអ្នករុងរឿងដោយវិសេស ឬជាអ្នកញ៉ាំងប្រជាពលរដ្ឋឲ្យមានភាពរីករាយ និងគ្រប់គ្រងប្រជានិករឲ្យមានស្វាមីភក្តិ។ ពាក្យនេះគឺគេប្រើសម្រាប់ខ្សែរាជវង្ស ឬអ្នកដែលមានឋានៈខ្ពង់ខ្ពស់។ ចំណែកឯពាក្យមួយទៀត គឺ«អាជ្ញា» សំដៅទៅលើ អំណាច[19] ។

ជារួមយើងអាចអោយនិយមន័យនៃពាក្យ «ព្រះរាជអាជ្ញា» ថាជាអំណាចរបស់របស់អ្នកដឹកនាំ ក្នុងការស្វែងរកយុត្តិធម៌ និងភាពសុខសាន្តដល់ប្រជាពលរដ្ឋ។ បន្ថែមពីនេះ ពាក្យថា «ព្រះរាជអាជ្ញា» គឺមានន័យដូចគ្នាទៅនឹងពាក្យ «រដ្ឋអាជ្ញា» ដោយគ្រាន់ថាព្រះរាជអាជ្ញា ជាពាក្យដែលគេប្រើសម្រាប់ប្រទេសណាដែលមានស្តេចសោយរាជ្យ រីឯរដ្ឋអាជ្ញា គេប្រើក្នុងប្រទេសណាដែលគ្មានស្តេចសោយរាជ្យ។

២. សញ្ញាណនៃព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាពាក្យមួយដែលពុំទាន់មានច្បាប់ណាមួយបានផ្តល់នូវអត្ថន័យពេញលេញនោះទេ ប៉ុន្តែដោយយោងតាមការស្វែងយល់មួយចំនួនយើងក៏អាចអោយនូវអត្ថន័យសមស្របមួយដែរ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានឲ្យនិយមន័យថា គឺជាបុគ្គលដែលតំណាងឲ្យផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងជាគូក្តីដើមរបស់តុលាការ។ ព្រះរាជអាជ្ញា មានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការស្វែងរកពិតនៃរឿងក្តី និងគ្រប់គ្រងការអនុវត្តវិធានច្បាប់នានានៅក្នុងដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ជាបុគ្គលដែលអាចទទួលបណ្តឹងទាមទារ ឬបរិហារពីនគរបាល

---

[18] ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៦៨ ។

[19] វចនានុក្រម សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជួន ណាត, បោះពុម្ពផ្សាយដោយពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត, ឆ្នាំ១៩៦៧ ។

យុត្តិធម៌ និងជនរងគ្រោះ ហើយថែមទាំងជាអ្នកថ្លឹងថ្លែងអំពីចំណាត់ការលើបណ្ដឹងបរិហារ ដែលខ្លួនបានទទួលដោយផ្ទាល់ ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បញ្ជូនមក។

ដោយសារបានមើលឃើញពីភាពចាំបាច់ខាងលើនេះហើយ ទើបអង្គការអយ្យការត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានតួអង្គព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកតំណាង។

៣. លក្ខន្តិកៈរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

៣.១. លក្ខណៈសម្បត្តិ

បុគ្គលដែលអាចត្រូវបានជ្រើសរើសសម្រាប់ឲ្យបំពេញមុខងារជាព្រះរាជអាជ្ញាបាន ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសមត្ថភាព និងជាអ្នកមានភាពសុចរិត មានសីលធម៌ស្អាតស្អំ[20]។ បុគ្គល ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យប្រឡងជ្រើសរើសជាសិស្សព្រះរាជអាជ្ញាបាន ត្រូវតែជាបេក្ខជនដែលបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បានកំណត់។ បេក្ខជនត្រូវមានសញ្ជាតិជាខ្មែរពីកំណើត មានអាយុ៣៥ (សាមសិបប្រាំ)ឆ្នាំ យ៉ាងច្រើន ចំពោះបេក្ខជនជានិស្សិត និងមានអាយុ៤០ (សែសិប) ឆ្នាំ យ៉ាងច្រើន ចំពោះបេក្ខជនជាមន្ត្រីរាជការ គិតមកដល់ត្រឹមថ្ងៃប្រឡង ត្រូវមានសញ្ញាបត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ មិនដែលមានទោសពីបទមជ្ឈិម និងបទឧក្រិដ្ឋ និងត្រូវមានកាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់អាចបំពេញការងារបាន[21]។

៣.២. ការជ្រើសរើសព្រះរាជអាជ្ញា

រាល់ការកំណត់ចំនួននៃការជ្រើសរើសសិស្សព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាបន្ទុករបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ដែលបានធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសមាជិកគ្រប់រូបនៅក្នុងឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម។ បន្ទាប់ពីបានព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងការកំណត់ចំនួននៃការជ្រើសរើស ហើយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តធម៌ត្រូវធ្វើការរៀបចំបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈទៅលើបេក្ខជនណាដែលប្រឡងជាប់ចូលជាសិស្សព្រះរាជអាជ្ញា ដោយការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនោះត្រូវអនុវត្តទៅតាមសេចក្ដីប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ បែបបទ នីតិវិធី កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែង ព្រមទាំងគណៈមេប្រយោគនៃការប្រឡងប្រជែងជ្រើសរើសសិស្សព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌[22]។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការជ្រើសរើសបញ្ចូលទៅក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ក៏អាចធ្វើឡើងតាមរយៈការប្រឡងប្រជែងផ្ទៃក្នុងផងដែរ ដែលបេក្ខជនត្រូវមានលក្ខខណ្ឌ ជាអាទិ៍ ត្រូវតែជាមន្ត្រីរាជការ និងក្រឡាបញ្ជី ដែលមានសញ្ញាបត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ និងមានបទពិសោធន៍ធ្វើការក្នុងវិស័យច្បាប់ ឬយុត្តិធម៌ យ៉ាងតិច

---

[20] ច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៤ ។

[21] ច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ១៩ ។

[22] ច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ២២ ។

៥ (ប្រាំ)ឆ្នាំ ហើយមានអាយុមិនលើសពី៤៥ (សែសិបប្រាំ)ឆ្នាំ គិតមកដល់ថ្ងៃប្រឡង[23]។ ចំពោះបេក្ខជនដែលជាមេធាវីវិញនោះ ត្រូវមានសញ្ញាបត្រចាប់ពីបរិញ្ញាបត្រច្បាប់ឡើងទៅ និងបានបំពេញវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនយ៉ាងតិច ៥ (ប្រាំ)ឆ្នាំ និងមានអាយុតិចជាង ៤៥ (សែសិបប្រាំ)ឆ្នាំ គិតមកដល់ថ្ងៃប្រឡង។

៣.៣. ការចុះកម្មសិក្សា និងការតាំងស៊ប់

បន្ទាប់ពីបានជោគជ័យក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈហើយនោះ សិស្សព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់នោះនឹងត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ ទៅជាព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សាក្នុងឋានន្តរស័ក្តិជាអនុព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ដំបូងគេ។ មានន័យថា ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សាទាំងអស់នោះ ត្រូវចុះធ្វើកម្មសិក្សារយៈពេល ១ (មួយ) ឆ្នាំគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតែងតាំង[24]។ បែបបទនៃការធ្វើកម្មសិក្សា និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា ត្រូវបានកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ បន្ទាប់ពីបានធ្វើការពិគ្រោះជាមួយសមាជិកទាំងអស់នៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ការតែងតាំងជាព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា មានអានុភាពដល់ការរៀបចំប្រាក់បៀវត្ស និងការគិតអំពីអតីតភាពការងារ។

នៅពេលបញ្ចប់កម្មសិក្សាអស់រយៈពេលមួយឆ្នាំរួចមក ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សានោះ នឹងត្រូវទទួលបានការតាំងស៊ប់ក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ហើយមានឋានន្តរស័ក្តិជាអនុព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ដំបូងគេ។ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម លើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រអំពីការតាំងស៊ប់ក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញានេះ តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ ប៉ុន្តែកាលបើព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា ពុំទទួលបានជោគជ័យក្នុងការធ្វើកម្មសិក្សា ឬអាក់ខានមិនបានធ្វើកម្មសិក្សាសរុបលើសពី ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ នោះរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ មានសិទ្ធិក្នុងការឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សាបន្តធ្វើកម្មសិក្សា ១ (មួយ)ឆ្នាំ បន្ថែមទៀត។ ដោយឡែកក្នុងករណី ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សាឈប់ហួតលើសពី ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតច្បាប់ ឬព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សា មិនទទួលបានជោគជ័យជាថ្មីម្តងទៀតក្នុងការធ្វើកម្មសិក្សាបន្ថែម នឹងត្រូវលុបឈ្មោះចេញពីក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា[25] ដោយអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៨៩ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា[26]។

ព្រះរាជអាជ្ញាកម្មសិក្សាទាំងឡាយណា ដែលមិនមានកាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ ឬមានសុខភាពមិនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនតាមលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បានកំណត់ ឬមានកំហុសខុសឆ្គងណាមួយក្នុងពេលបម្រើការងារ អាចត្រូវបានលុបឈ្មោះចេញពីក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាបានគ្រប់ពេលវេលា ហើយការលុប

[23] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ២៣ ។
[24] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៨៣ ។
[25] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៨៤ ។
[26] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៨៣ ។

ឈ្មោះចេញ ឬការតាំងស៊ប់ក្នុងក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៣ (បី) ខែ យ៉ាងយូរក្រោយពីការបញ្ចប់កម្មសិក្សា[27]។

៣.៤. ការតម្លើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ

ក្រោយពីព្រះរាជអាជ្ញា បានធ្វើការចុះកម្មសិក្សាទៅតាមរយៈពេលដែលបានកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ត្រូវធ្វើឡើងទៅតាមលក្ខខណ្ឌនៃការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិតាមវេនជ្រើសរើស និងតាមវេនអតីតភាព ស្របទៅតាមតារាងនៃថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិនីមួយៗ ដែលបានកំណត់ដោយព្រះរាជក្រឹត្យ[28]។ ដើម្បីអាចចុះឈ្មោះក្នុងតារាងដំឡើងថ្នាក់បាន ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌពីរ៖ (១) ជាព្រះរាជអាជ្ញាដែលបម្រើការងារក្រោយបានតាំងស៊ប់ក្នុងក្របខណ្ឌ (២) ស្ថិតក្នុងឋានន្តរស័ក្តិ ឬថ្នាក់របស់ខ្លួនយ៉ាងតិច ២ (ពីរ) ឆ្នាំគិតមកដល់ថ្ងៃទី ១៣ ខែមេសា នៃឆ្នាំនីមួយៗ។ ការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រម ត្រូវផ្អែកទៅលើមូលដ្ឋានមួយចំនួនដូចជា បានគោរពវិន័យការងារបានត្រឹមត្រូវ សម្រេចភារកិច្ចបានល្អ មានកិរិយាមាយាទ និងសីលធម៌ល្អ មិនធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់កិត្តិយសនៃអង្គចៅក្រម និងបានឆ្លងកាត់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនានា ឬបានបញ្ចប់ការសិក្សានៅគ្រឹះស្ថាន ឬឧត្តមសិក្សា[29]។

ក្នុងករណីថានៅអំឡុងពេលកំពុងបំពេញការងារ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានខិតខំព្យាយាមសិក្សាបន្ថែមទៀត ហើយទទួលបាននូវសញ្ញាបត្រក្រោយឧត្តមសិក្សា ព្រះរាជអាជ្ញានោះនឹងត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត ដោយការដំឡើងថ្នាក់បន្ថែមមួយថ្នាក់ទៀត។ ដោយឡែក ចំពោះព្រះរាជអាជ្ញាណាដែលមានអតីតភាពគ្រប់កំណត់ត្រូវស្នើដំឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិ ហើយពុំមានឈ្មោះក្នុងតារាងខាងលើ ព្រះរាជអាជ្ញានោះអាចប្តឹងតវ៉ាសុំចុះឈ្មោះរបស់ខ្លួនទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ក្នុងរយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ យ៉ាងយូរ ចាប់ពីថ្ងៃទទួលដំណឹងអំពីតារាងស្នើដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ[30] ដែលត្រូវបានគេបិទផ្សាយនៅតាមសាលាជម្រះក្តី។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងឋានន្តរស័ក្តិមួយ មិនអាចធ្វើទៅបានតាមតែចិត្តនោះទេ មានន័យថាព្រះរាជអាជ្ញាអាចឡើងថ្នាក់បានម្តងតែមួយថ្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ហើយសម្រាប់ថ្នាក់[31] និងឋានន្តរស័ក្តិនីមួយៗនៃឋានានុក្រមសម្រាប់ឆ្នាំនីមួយៗ ត្រូវកំណត់ទៅតាមតម្រូវការនៃការងារ និងទៅតាមគម្រោងថវិកាជាតិ[32]។ ប៉ុន្តែបើមានករណីណាចាំបាច់ព្រះរាជអាជ្ញា អាចប្តូរឋានន្តរស័ក្តិរបស់ខ្លួនបានតាមរយៈការប្រឡង។

[27] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៨៥ ។
[28] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ២៧ ។
[29] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ២៨ ។
[30] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៣៥ ។
[31] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៣០ ។
[32] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ២៩ ។

ការធ្វើការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមានគណៈកម្មការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ដែលមានសមាសភាពដូចជា រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងយុត្តិធម៌ ០១ (មួយ) រូប ជាប្រធាន អនុប្រធានតុលាការកំពូល ០១ (មួយ) រូប ជាអនុប្រធាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងអមតុលាការកំពូល ០១ (មួយ) រូប ជាអនុប្រធាន ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ជាសមាជិក និងអគ្គលេខាធិការនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ជាលេខាធិការ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ក៏អាចតែងតាំងសមាសភាពមួយចំនួនទៀតបើចាំបាច់ ដើម្បីជាជំនួយការឲ្យគណៈកម្មការនេះ[33]។

គណៈកម្មការដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ ត្រូវរៀបចំតារាងទៅតាមជំនាន់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិ និងតាមលំដាប់ថ្នាក់ក្នុងតារាងចុះឈ្មោះ ដើម្បីដាក់ជូនឧត្តមក្រមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់។ រីឯអគ្គលេខាធិការនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានអង្គចៅក្រម ត្រូវរៀបចំតារាងឈ្មោះព្រះរាជអាជ្ញាដែលត្រូវដំឡើងថ្នាក់ និងឋានន្តរស័ក្តិទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដើម្បីរៀបចំសេចក្តីព្រាងព្រះរាជក្រឹត្យថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ។

៣.៥. ការផ្លាស់ប្តូរ និងការលុបចេញពីបញ្ជីឈ្មោះ

យោងតាមមាត្រា ៨៩ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាបានចែងថា ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ជាអ្នកលើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រពីការតែងតាំង ការផ្លាស់ប្តូរ ការផ្តាច់ចេញពីមុខងារ ការដាក់ឲ្យនៅក្រៅក្របខណ្ឌ ការដាក់ឲ្យនៅទំនេរ និងការលុបឈ្មោះព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ ដោយឡែក ព្រះរាជអាជ្ញាខ្លួនឯងផ្ទាល់ក៏អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាច់ចេញពីមុខងារ ឬដាក់ឲ្យនៅក្រៅក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាតាមសំណើរបស់សាមីខ្លួន ឬស្ថាប័នផ្សេងដោយមានការយល់ព្រមពីសាមីខ្លួន[34]។ ក្នុងករណីចាំបាច់ដែលត្រូវទៅបំពេញការងារបណ្តោះអាសន្ន នៅក្នុងតំណែងមុខងារសាធារណៈ តំណាងរាស្ត្រ សមាជិកព្រឹទ្ធសភា សមាជិករាជរដ្ឋាភិបាល អនុរដ្ឋលេខាធិការ មុខងារទទួលអាណត្តិដោយការបោះឆ្នោតដទៃទៀត ឬតំណែងទីប្រឹក្សាគ្រប់ឋានានុក្រម នោះព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំផ្តាច់ពីមុខងារបាន។ ក្នុងរយៈពេលនៃការអនុញ្ញាតឲ្យផ្តាច់ចេញពីមុខងារ ព្រះរាជអាជ្ញានោះនៅតែបន្តទទួលបានប្រាក់បៀវត្ស ព្រមទាំងការឡើងថ្នាក់ ឬឋានន្តរស័ក្តិ និងសិទ្ធិក្នុងការចូលនិវត្តន៍របស់ខ្លួន ប៉ុន្តែពុំទទួលបាននូវប្រាក់បំណាច់មុខងារ និងប្រាក់រង្វាន់ផ្សេងៗទៀតនៃមុខងារដើមរបស់ខ្លួនទេ។

---

[33] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៣៣ ។

[34] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា៩០ កថាខណ្ឌ១ ។

មួយវិញទៀត បើក្នុងករណីត្រូវទៅបំពេញការងារបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងសហគ្រាសសាធារណៈ ឬនៅតាមអង្គការអន្តរជាតិ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំនៅក្រៅក្របខណ្ឌ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ដែលត្រូវបានដាក់អោយនៅក្រៅក្របខណ្ឌ ពុំមានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បៀវត្ស ប្រាក់បំណាច់មុខងារ និងប្រាក់បំណាច់ផ្សេងៗទៀតដូចបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ៨១ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា នោះទេ។

ព្រះរាជអាជ្ញា អាចត្រូវបានផ្អាកពីមុខងារជាបណ្តោះអាសន្នដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញានោះកំពុងជាប់ក្នុងនីតិវិធីវិន័យរបស់ក្រុមប្រឹក្សាវិន័យនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ហើយក៏អាចត្រូវបានលុបចេញពីក្របខណ្ឌព្រះរាជអាជ្ញាដែរ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញានោះទទួលទណ្ឌកម្មវិន័យថ្នាក់ទី២ (ពីរ) ឬនៅពេលព្រះរាជអាជ្ញានោះបានបោះបង់ការងារ អវត្តមានលើសពី ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ឬសាមីខ្លួនសុំលាឈប់ជាស្ថាពរ[35]។

ចំពោះទណ្ឌកម្មវិន័យថ្នាក់ទី២ ត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ បន្ទាប់ពីមានការសម្រេចពីឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ដែលមានដូចជា ការផ្លាស់ដោយបង្ខំ អាចតម្រូវឲ្យទទួលការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែម ការព្យួរពីការងារមិនឲ្យមានបៀវត្ស ក្នុងរយៈពេលមិនឲ្យលើសពី១ (មួយ) ឆ្នាំ ការបន្ថយមួយថ្នាក់ ឬច្រើនថ្នាក់ ឬបន្ថយឋានន្តរស័ក្តិ ការដាក់ឲ្យចូលនិវត្តន៍ដោយបង្ខំ ការបញ្ឈប់ពីមុខងារដោយបង្ខំ និងការបណ្តេញចេញពីក្របខណ្ឌជាដើម[36]។

៤. ឋានានុក្រមនៃអង្គការអយ្យការ

ឋានានុក្រម នៅក្នុងអង្គការអយ្យការជាការចាំបាច់មួយដែលយើងត្រូវសិក្សា ដែលក្នុងនេះនឹងសិក្សាពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ (៤.១) និង នគរបាលយុត្តិធម៌ (៤.២)។

៤.១. រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ មានសិទ្ធិត្រួតពិនិត្យលើកិច្ចការរដ្ឋបាលទាំងអស់នៃសាលាជម្រះក្តី ហើយអាចចេញលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងសេចក្តីណែនាំនានា ដើម្បីធានាដល់ការប្រព្រឹត្តិទៅបានល្អ[37]។ ជាពិសេសក្នុងករណីចាំបាច់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ អាចសម្រេចការផ្ទេរសមត្ថកិច្ចក្នុងការចាត់ការរឿងក្តីពីសាលាជម្រះក្តីមួយទៅសាលាជម្រះក្តីមួយ ដើម្បីជាការធានាដល់ប្រយោជន៍សាធារណៈ សុវត្ថិភាព សន្តិសុខសង្គម និងដំណើរការល្អ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ គឺជានាយឋានានុក្រមនៃអង្គការអយ្យការ ដែលអាចចេញអធិបញ្ញាតាមការណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងអាចប្តឹងឧបាហារទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬ ព្រះ

[35] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៩០ ។

[36] ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ០៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ៥៥ ។

[37] ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ: នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ១៦ កក្កដា ២០១៤, មាត្រា ១១ ។

រាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ដែលទាក់ទងទៅនឹងបទល្មើសណាមួយដែលខ្លួនបានដឹងដែលត្រូវដាក់បញ្ជូនទៅក្នុងសំណុំរឿង ដើម្បីឲ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការតម្កល់ទុករឿងឥតចាត់ការ[38]។

៤.២. នគរបាលយុត្តិធម៌

នគរបាលយុត្តិធម៌ ជាអ្នកបម្រើសេវាយុត្តិធម៌ផ្ទាល់ ដែលស្ថិតនៅជិតប្រជាពលរដ្ឋបំផុតនៃដែនរដ្ឋបាលមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន។ នគរបាលយុត្តិធម៌ ក៏ជាជំនួយរបស់ស្ថាប័នតុលាការ ដែលត្រូវបានដឹកនាំ និងសម្របស្រួលដោយព្រះរាជអាជ្ញានៃដែនសមត្ថកិច្ច។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ គឺជាអ្នកត្រួសត្រាយផ្លូវដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងការចុះទៅកន្លែងកើតហេតុភ្លាមៗ ស្វែងរក ស្រាវជ្រាវ និងកំណត់អត្តសញ្ញាណជនល្មើស ដែលទើបរត់គេចពីកន្លែងប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬធ្វើការឆែកឆេរកន្លែងប្រព្រឹត្តបទល្មើស ការឃាត់ខ្លួន ការបញ្ជាអោយចូលខ្លួន ក្រោយពីទទួលបាននូវការយល់ព្រម ឬសេចក្តីសម្រេចពីព្រះរាជអាជ្ញា។ រាល់ព័ត៌មាន និងភស្តុតាងផ្សេងៗ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការរាយការណ៍ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា។

៥. មុខការនៃអង្គការអយ្យការ

នៅក្នុងចំណុចមុខការនៃអង្គការអយ្យការនេះ នឹងធ្វើការសិក្សាអំពីមុខការនៃស្ថាប័នអយ្យការនីមួយៗ ដែលមានដូចជា អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី–ខេត្ត (៥.១) មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ (៥.២) និង មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល (៥.៣) ។

៥.១. អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី–ខេត្ត

អយ្យការអមសាលាដំបូង មានព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារង។ នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា គឺព្រះរាជអាជ្ញារងស្ថិតនៅក្នុងអំណាចឋានានុក្រមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប៉ុន្តែព្រះរាជអាជ្ញារងអាចប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ដែលព្រះរាជអាជ្ញាមានក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងការចោទប្រកាន់បទល្មើស[39]។

អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូង គឺជាអ្នកបើកការស៊ើបអង្កេតជាបឋម ឬដំបូងនៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌដែលខ្លួនបានទទួល។ ការស៊ើបអង្កេតនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ដែលក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានទទួលស្គាល់ក្នុងការដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដើម្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេត។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចុះទៅកាន់ទីកន្លែងស៊ើបអង្កេត និងធ្វើការណែនាំដែលមានប្រយោជន៍ដល់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌។ ក្នុងករណីចាំបាច់ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចដកសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតពីមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ខ្លួន ហើយរៀបចំជំនួសវិញដោយមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារដែលមានសិទ្ធិស៊ើបអង្កេតដទៃទៀត។

[38] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៩ ។

[39] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣៨ ។

៥.២. មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍

ដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍មាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលជាតំណាងអយ្យការអមនៅតុលាការនេះ។

យោងទៅតាមមាត្រា ៣៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានចែងពីតួនាទីរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ដូចខាងក្រោម៖

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ឃ្លាំមើលការអនុវត្តច្បាប់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចធ្វើអធិការកិច្ចនៅអង្គការអយ្យការទាំងឡាយដែលនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន។

ក្នុងករណីមានបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវរាយការណ៍ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។

ដូចនេះមានន័យថា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ មានអំណាចក្នុងការឃ្លាំមើល និងធ្វើការត្រួតពិនិត្យនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ក៏អាចធ្វើការកោះអញ្ជើញអ្នកទទួលខុសត្រូវនៃអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីធ្វើការពិភាក្សាអំពីបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រព្រឹត្តិទៅរបស់អង្គភាពនគរបាលទាំងនោះ និងអាចប្រគល់ភារកិច្ចទៅដល់មន្ត្រី ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់ឲ្យបំពេញកិច្ចការទាំងឡាយណាដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ដល់ការគ្រប់គ្រង ឬដំណើរការដ៏ល្អនៃនគរបាលយុត្តិធម៌។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ក៏មានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ចគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ និងចូលរួមស្តាប់ចម្លើយ ឬត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ជាពិសេសគឺការគោរពទម្រង់ការច្បាប់ និងការកាន់កាប់គ្រប់គ្រងកន្លែងឃាត់ខ្លួន[40]។

៥.៣. មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាស្ថាប័នមួយដែលស្ថិតនៅថ្នាក់ខ្ពស់ជាងគេក្នុងស្ថាប័នអយ្យការទាំងមូលដោយក្នុងនោះមាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ជាតំណាង[41]។ ចំពោះតួនាទីរបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលនេះ គឺអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលមានសិទ្ធិចូលរួមក្នុងការស្នើសុំឲ្យមានការគោរពច្បាប់ កាលណាមានបណ្តឹងសាទុក្ខ បណ្តឹងសើរើ និងបណ្តឹងតវ៉ាផ្សេងៗបានដាក់ជូនឲ្យតុលាការកំពូលពិនិត្យ[42]។

[40] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣៥ ។

[41] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣១ ។

[42] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣២ ។

ជំពូកទី២

ការអនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ផ្នែកទី១៖ អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញារង

១. ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ[43]

កាលណាព្រះរាជអាជ្ញាថ្លឹងថ្លែងឃើញថា បទល្មើសមួយពុំមានភាពចាំបាច់ក្នុងការធ្វើការចោទប្រកាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ តាមរយៈដីកាសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ។ ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ត្រូវធ្វើឡើងដោយមានសំអាងច្បាប់ និងសំអាងហេតុសមរម្យ និងជូនដំណឹងទៅកាន់ដើមបណ្ដឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរបំផុត ២ខែ រាប់គិតពីថ្ងៃដែលបណ្ដឹងត្រូវបានចុះបញ្ជី។

ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ពុំមានអាជ្ញាអស់ជំនុំឡើយ ហើយអាចធ្វើការកែប្រែសេចក្ដីសម្រេចនេះបាន ក្នុងកំឡុងពេលដែលអាជ្ញាយុកាលនៃបណ្ដឹងអាជ្ញាមិនទាន់ផុតរលត់។ ការកែប្រែនេះ ត្រូវធ្វើឡើងកាលណាមានការប្ដឹងតវ៉ា (បណ្ដឹងសាមញ្ញ) ពីដើមបណ្ដឹង ទៅកាន់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ ក្នុងករណីដែលអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា បណ្ដឹងតវ៉ាមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ នោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានឹងចេញអធិបញ្ញាដោយលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដើម្បីឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាសាលាដំបូងធ្វើការចោទប្រកាន់។ ផ្ទុយមកវិញ កាលណាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាមានការយល់ស្របនឹងព្រះរាជអាជ្ញាសាលាដំបូង នោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានឹងធ្វើការតម្កល់សេចក្ដីសម្រេចដើម ហើយជូនដំណឹងទៅកាន់ដើមបណ្ដឹងវិញ។

២. ការចោទប្រកាន់

នៅក្នុងការកិច្ចអនុវត្តបណ្ដឹងអាជ្ញា ព្រះរាជអាជ្ញាមានអំណាចនៅក្នុងការថ្លឹងថ្លែងជ្រើសរើសនូវជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់[44]។ ត្រង់ចំណុចនេះចង់បង្ហាញថា ព្រះរាជអាជ្ញាមានសិទ្ធិនៅក្នុងការសម្រេចធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ។ ជម្រើសនេះត្រូវធ្វើឡើង បន្ទាប់ពីព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលពាក្យប្ដឹងបរិហារដោយផ្ទាល់ ឬដោយការបញ្ជូនមកដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយខ្លួនបានបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬបញ្ជាឲ្យមានការស្រាវជ្រាវបន្ថែម។

២.១. ការបើកការស៊ើបសួរ

ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើការបើកការស៊ើបសួរជាដាច់ខាត ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ[45]។ ការបើកការស៊ើបសួរនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈ**ដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ**ទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីប្រឆាំងនឹងបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់

[43] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤០, ៤១ ។

[44] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤០ ។

[45] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៤ ។

(បង្ហាញអត្តសញ្ញាណ) ឬដើម្បីប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជន[46]។ ចំណែកឯ ករណីបទមជ្ឈិម ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចធ្វើការចោទប្រកាន់ តាមរយៈការបើកការស៊ើបសួរបានផងដែរ ដោយត្រូវឆ្លងកាត់នីតិវិធីដូចគ្នាទៅនឹងបទឧក្រិដ្ឋ ពោលគឺ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈដីកាបញ្ជូនរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ[47]។

ដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនជាដាច់ខាតដូចជា សេចក្ដីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ ការកំណត់ឈ្មោះបទល្មើស ការបង្ហាញអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ ការបង្ក្រាបបទល្មើស និងឈ្មោះបុគ្គលដែលត្រូវរងការស៊ើបសួរ[48]។

២.២. ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់[49]

កាលណាព្រះរាជអាជ្ញាបានពិនិត្យឃើញថា អំពើណាមួយជាបទមជ្ឈិម ឬបទលហុ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចជ្រើសរើសមធ្យោបាយនៃការចោទប្រកាន់តាមរយៈ ការបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់[50]។ កិច្ចចោទប្រកាន់នេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈ**ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់** ដែលជាបញ្ជាដល់ជនជាប់ចោទឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅតុលាការជាន់ដំបូង[51]។

២.៣. ការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

ព្រះរាជអាជ្ញា អាចជ្រើសរើសនីតិវិធីនៃការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់។ នីតិវិធីនេះ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការបង្គាប់ឲ្យនាំខ្លួនជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមនៅមុខតុលាការ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នីតិវិធីនេះអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែគេពិនិត្យឃើញនូវភាពគ្រប់គ្រាន់នៃលក្ខខណ្ឌរបស់វា។

លក្ខខណ្ឌ ដែលអាចធ្វើការចោទប្រកាន់តាមនីតិវិធីបង្គាប់ឲ្យបង្ហាញខ្លួនភ្លាម មានដូចខាងក្រោម។

បទល្មើសត្រូវបានគេពិនិត្យឃើញថា ជាបទមជ្ឈិម ឬបទឧក្រិដ្ឋជាក់ស្ដែង ដែលសំដៅដល់បទល្មើសទាំងឡាយណា ដែលកំពុងប្រព្រឹត្ត ដែលទើបប្រព្រឹត្តរួចភ្លាម ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដេញប្រដាប់ចាប់ប្រកឹង បុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តត្រូវបានគេរកឃើញវត្ថុតាង ស្លាកស្នាម ឬតម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីសង្វាក់នឹងអង្គហេតុ ដែលគេអាចសន្និដ្ឋានបានថា ជាចារី ឬសហចារី។ ក្រៅពីនេះ គេក៏អាចចាត់ទុកថា ជាបទល្មើសជាក់ស្ដែងបានផងដែរ កាលណាអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងដែលមានការប្រព្រឹត្តិបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម បានសុំឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ចុះទៅធ្វើការពិនិត្យផ្ទាល់[52]។

[46] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១២៤ ។

[47] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៥ ។

[48] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៣ កថាខណ្ឌទី៣ ។

[49] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៦ ។

[50] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៩ ។

[51] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៥៦ ។

[52] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៨៦, ៨៧ ។

បទល្មើសត្រូវបានគេពិនិត្រឃើញថា ជាបទល្មើសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសយ៉ាងតិច ១ឆ្នាំ និងយ៉ាងច្រើន ៥ ឆ្នាំ ហើយជនជាប់ចោទជានីតិជន និងជារឿងក្តីមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ដែលសមល្មមអាចធ្វើការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះបាន។

ក្នុងនីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបំពេញកិច្ចតាមទម្រង់ការជាដាច់ខាតដូចជា ពិនិត្យអត្តសញ្ញាណជនដែលបានបញ្ជូនមក ឲ្យដំណឹងជននោះ អំពីមូលហេតុ និងបទល្មើសដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ បើសមីខ្លួនចង់និយាយ ត្រូវទទួលចម្លើយជននោះ ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការបង្គាប់ឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួន និងប្រាប់ទៅកាន់ជនជាប់ចោទអំពីសិទ្ធិពឹងពាក់មេធាវី ដែលគេមាន[53]។

ផ្នែកទី២៖ ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា

១. បណ្តឹងអាជ្ញា

បណ្តឹងអាជ្ញា គឺជាដំណាក់កាលផ្តើមនៃកិច្ចនីតិវិធីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលជាគោលការណ៍ត្រូវធ្វើឡើងដោយអយ្យការ[54] ដើម្បីប្រឆាំងនឹងបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ។ បណ្តឹងអាជ្ញា មានគោលបំណងនៅក្នុងការពិនិត្យរកអត្ថិភាពនៃបទល្មើស បង្ហាញឲ្យឃើញនូវពិរុទ្ធភាពនៃជនល្មើស និងធ្វើការផ្តន្ទាទោសជនល្មើសទៅតាមច្បាប់ដែលបានកំណត់។ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាក្នុងនាមជាផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ដោយធ្វើការចោទប្រកាន់ជនល្មើសអំពីពិរុទ្ធភាព ដែលបានរកឃើញ ហើយសុំឲ្យយុត្តាធិការស៊ើបសួរ និងជំនុំជម្រះធ្វើការពិចារណា និងអនុវត្តច្បាប់[55]។

ជាគោលការណ៍ បណ្តឹងអាជ្ញាមិនអាចធ្វើទៅបានឡើយ កាលណាអាជ្ញាយុកាលត្រូវបានរលត់។ មូលហេតុនៃការរលត់បណ្តឹងអាជ្ញាមានដូចជា[56]៖ **មរណភាពនៃជនល្មើស** (បណ្តឹងអាជ្ញាមិនអាចអនុវត្តបានឡើយ កាលណាជនល្មើសបានស្លាប់) **ការផុតអាជ្ញាយុកាល** (កាលណាអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសត្រូវបានផុតរលត់នោះបណ្តឹង ដោយថិរវេលានៃអាជ្ញាយុកាលបទល្មើស ត្រូវបានកំណត់ ១៥ឆ្នាំ ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ៥ឆ្នាំ ចំពោះបទមជ្ឈិម និង ១ឆ្នាំ ចំពោះបទលហុ[57]។ គេចាប់ផ្តើមរាប់ថេរវេលាគិតពីពេលដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តិ ហើយវាក៏ត្រូវបានកាត់ផ្តាច់ផងដែរ កាលណាកិច្ចស៊ើបសួរ ឬកិច្ចចោទប្រកាន់បានកើតមានឡើង។ ក្នុងករណីបទល្មើសថ្មីមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្តិបន្ទាប់ពីកិច្ចស៊ើបសួរ ឬកិច្ចចោទប្រកាន់បានបញ្ចប់ នោះថិរវេលានៃអាជ្ញាយុកាលបទ

[53] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៨ ។

[54] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/០២០៨/០០៨, ២៤ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា១៣០ (ថ្មី) ។

[55] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤ ។

[56] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៦ ។

[57] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១០ ។

ល្មើស ត្រូវចាប់ផ្ដើមថ្មី[58]) **ការលើកលែងទោសទូទៅ** (ច្បាប់ដែលបានអនុម័តដោយសភា ស្ដីពីការលើកលែងទោសជាទូទៅ ក៏ជាមូលហេតុដែលនាំឲ្យមានការរលត់អាជ្ញាយុកាលនៃបណ្ដឹងអាជ្ញាដែរ[59]) **និរាករណ៍នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ** (កាលណាបទល្មើសដែលមានចែងដោយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ត្រូវបានលុបចោលដោយកិច្ចអនុម័តច្បាប់ថ្មី នោះបណ្ដឹងអាជ្ញាត្រូវបានរលត់) និង**អាជ្ញាអស់ជំនុំ** (បុគ្គលដែលត្រូវបានសម្រេចឲ្យរួចខ្លួនជាស្ថាពរដោយតុលាការ មិនអាចត្រូវបានចោទប្រកាន់ជាថ្មីម្ដងទៀតឡើយ ទោះបីអំពើដដែលណាមួយនោះ ត្រូវបានកំណត់ជាបទល្មើសមួយថ្មី[60]) ។

២. ការប្ដឹងទៅកាន់តុលាការ

ការប្ដឹងទៅតុលាការ គឺជាការអនុវត្តបណ្ដឹងអាជ្ញា។ បណ្ដឹងអាជ្ញា អាចអនុវត្តបានតាម ៣ របៀបគឺ[61]៖ តាមរយៈដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ (២.១) ដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា (២.២) និងកំណត់ហេតុស្ដីពីការចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ដែលធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា (២.៣) ។

២.១. ដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ យល់ឃើញថាអំពើណាមួយជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ ចៅក្រមស៊ើបសួរនឹងធ្វើការបញ្ជូនជនត្រូវចោទទៅមុខតុលាការជំនុំជម្រះ។ ការបញ្ជូនជនត្រូវចោទកាន់តុលាការ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈដីកាដំណោះស្រាយ[62] ដែលមានទម្រង់ជាដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ និងត្រូវធ្វើឡើងនៅពេលបិទការស៊ើបសួរ។ ជាគោលការណ៍ ដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ធ្វើឡើងដោយមានការរៀបរាប់អំពី អំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់ ឈ្មោះបទល្មើស មានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ ហើយពុំជាប់កាតព្វកិច្ចត្រូវគោរពតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាឡើយ[63]។ ចំពោះដីកាដំណោះស្រាយនេះផងដែរ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចសម្រេចអំពីការប្រគល់វត្ថុចាប់យកទៅម្ចាស់ដើមវិញផងដែរ[64]។

ដីកាដំណោះស្រាយ ត្រូវជូនដំណឹងទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និងដើមចោទរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត។

---

[58] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១១ ។

[59] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១៤៩ និង រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លេខ នស/រកម/០២០៨/០០៨, ២៤ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា ៩០ ថ្មី(ពីរ) កថាខណ្ឌទី៤ ។

[60] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១២ ។

[61] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៩១ ។

[62] ដីកាដំណោះស្រាយរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយ ២ ទម្រង់៖ ដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់ និងដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ។

[63] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៤៧ ។

[64] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៤៨ ។

២.២. ដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើការប្តឹងទៅកាន់តុលាការតាមរយៈ ដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់។ ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ កិច្ចចោទប្រកាន់នេះ ត្រូវធ្វើឡើងចំពោះតែបទលហុ និងបទមជ្ឈិមតែប៉ុណ្ណោះ ដោយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវចេញនូវដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់ ទៅកាន់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីបញ្ជា ដល់ជនជាប់ចោទឲ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅតុលាការជាន់ដំបូង[65]។ ដីកានេះត្រូវចង្អុលបង្ហាញអំពីទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលានៃសវនាការ ព្រមទាំងបញ្ជាក់ទៅកាន់ជនជាប់ចោទ អំពីសិទ្ធិពឹងពាក់មេធាវី។ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនជាដាច់ខាតដូចជា អត្តសញ្ញាណនៃជនជាប់ចោទ ឈ្មោះបទល្មើស សេចក្តីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងការបង្ក្រាបបទល្មើស។

ដីកាកោះហៅ ត្រូវបញ្ជូនទៅដល់ជនជាប់ចោទ ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬអាជ្ញាសាលា។

២.៣. កំណត់ហេតុស្តីពីការចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមដែលធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា

កំណត់ហេតុស្តីពីការចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ដែលធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាបណ្តឹងប្តឹងទៅកាន់តុលាការជាន់ដំបូង[66]។ បន្ទាប់ពីតុលាការទទួលបាននូវកំណត់ហេតុស្តីពីការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម តុលាការត្រូវធ្វើការពិនិត្យ ផ្ទៀងផ្ទាត់មើលអត្តសញ្ញាណរបស់ជនជាប់ចោទ និងធ្វើបាយការសង្ខេបស្តីពីការចោទប្រកាន់ និងប្រាប់ទៅកាន់ជនជាប់ចោទអំពីរយៈពេលដែលខ្លួនមានសម្រាប់រៀបចំការពារខ្លួន។ ក្នុងករណី ដែលមានការសុំរយៈពេលការពារខ្លួនពីជនជាប់ចោទ ឬតុលាការយល់ឃើញថា មិនអាចធ្វើការជំនុំជម្រះទៅបាន នោះតុលាការអាចធ្វើការលើកពេលសវនាការទៅពេលក្រោយ។ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្នុងករណីដែលតុលាការយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ក្នុងការឃុំខ្លួន[67] តុលាការអាចចេញសាលក្រមបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទជាបណ្តោះអាសន្ន ហើយលើកពេលសវនាការទៅពេលក្រោយវិញ។

មួយវិញទៀត ក្នុងនីតិវិធីនៃបណ្តឹងនេះ ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា លក្ខខណ្ឌនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាមមិនត្រូវបានបំពេញ ឬមានភាពសាំញ៉ាំនៃសំណុំរឿង ដែលតម្រូវឲ្យមានការស្រាវ ជ្រាវបន្ថែម តុលាការនឹងធ្វើការបង្វិលសំណុំរឿងត្រឡប់ទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីបើកការស៊ើបសួរ និងនាំខ្លួនជនជាប់ចោទទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ[68]។

[65] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៥៦ ។
[66] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៨ ។
[67] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២០៥ ។
[68] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៨ កថាខណ្ឌទី១០ ។

៣. ការដកបណ្តឹងអាជ្ញា

ការដកបណ្តឹងអាជ្ញា គឺជាមូលហេតុដែលអាចនាំឲ្យមានការផុតរលត់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា។ មូលហេតុដែលនាំឲ្យមានការដកបណ្តឹងអាជ្ញាមានដូចជា[69]៖ ការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ (៣.១) ការដកពាក្យបណ្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី/ជនរងគ្រោះ (៣.២) និងការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬប្រាក់ពិន័យសម្របសម្រួល (៣.៣) ។

៣.១. ការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ

ការកើតមានឡើងនូវបទល្មើស សុទ្ធសឹងតែត្រូវបានចោទប្រកាន់ទៅកាន់តុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចធ្វើការដកបណ្តឹងអាជ្ញារបស់ខ្លួនបានវិញផងដែរ ប្រសិនបើបទល្មើសនោះត្រូវបានច្បាប់បញ្ញត្តិឲ្យមានការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ។ ត្រង់ចំណុចនេះមានន័យថា ជនត្រូវចោទត្រូវសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ ឬព្រះរាជអាជ្ញា ដោយទទួលយកនូវលក្ខខណ្ឌណាមួយ ដែលច្បាប់បានកំណត់អោយ ហើយអនុវត្តជាដាច់ខាត។ ជាអាទិ៍ ច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន បានផ្តល់លទ្ធភាពដល់ជនជាប់ចោទនៃ**បទប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន**[70] ក្នុងការសម្របសម្រួលជាមួយនឹងរដ្ឋ ដើម្បីឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការដកពាក្យបណ្តឹង ដោយត្រូវទទួលយកនូវលក្ខខណ្ឌ ដែលតម្រូវឲ្យខ្លួនទទួលយកនូវការព្យាបាល និងស្តារនីតិសម្បទា នៅមជ្ឈមណ្ឌលសាធារណៈ ឬឯកជនណាមួយ[71]។

៣.២. ការដកពាក្យប្តឹង (**ករណីពាក្យប្តឹងជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នៃការចោទប្រកាន់**)

បទល្មើសមួយចំនួន ត្រូវការជាចាំបាច់នូវពីពាក្យប្តឹងពីជនរងគ្រោះ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទើបបទល្មើសអាចត្រូវបានព្រះរាជអាជ្ញា ធ្វើការចោទប្រកាន់បាន។ តួយ៉ាងដូចជា បទបរិហាកេរ្តិ៍ជាសាធារណៈ ការជេរប្រមាថជាសាធារណៈ បទហិង្សាក្នុងគ្រួសារជាដើម។ ពាក្យប្តឹងចំពោះបទល្មើសនេះ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នៃការចោទប្រកាន់ ដូចនេះហើយ កាលណាពាក្យប្តឹងប្រឆាំងនឹងបទល្មើសខាងលើបានកើតមានឡើង ប៉ុន្តែត្រូវបានដកទៅវិញ នោះការចោទប្រកាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញាក៏ត្រូវបានរលត់ផងដែរ។ ជាក់ស្តែងព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចធ្វើការចោទប្រកាន់ចំពោះបទហិង្សាដោយចេតនា (មជ្ឈិមស្រាល ឬលហុ) បានឡើយ បើជនរងគ្រោះបានដកពាក្យប្តឹងរបស់ខ្លួនវិញ[72]។

៣.៣. ការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬប្រាក់ពិន័យសម្របសម្រួល

ការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬប្រាក់ពិន័យសម្របសម្រួលត្រង់ចំណុចនេះ គឺសំដៅដល់ដំណើរការទៅដល់នីតិវិធីក្នុងដំណាក់កាលអយ្យការ។ កាលណាជនល្មើស បានប្រព្រឹត្តិបទល្មើសណាមួយ ហើយត្រូវបានបង្ក្រាប

[69] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៨ ។
[70] ច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន, លេខ: នស/រកម/០១១២/០០១, ឆ្នាំ២០១២, មាត្រា ៤៥, ៥៣ ។
[71] ច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន, លេខ: នស/រកម/០១១២/០០១, ឆ្នាំ២០១២, មាត្រា ១០៥ ។
[72] ច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ, លេខ: នស/រកម/១០០៥/០៣១, ២៥ តុលា ២០០៥, មាត្រា ២, ៣៦ ។

ដោយមន្ត្រីធម្មានុរូប ប៉ុន្តែជននោះពុំបានបង់ប្រាក់ពិន័យនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃមន្ត្រីធម្មានុរូបតាមបញ្ញត្តិដែលច្បាប់បានកំណត់ទេ ជននោះនឹងត្រូវមន្ត្រីធម្មានុរូបបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីធ្វើកិច្ចចោទប្រកាន់ ប៉ុន្តែទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ជនល្មើសនៅតែអាចធ្វើការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬប្រាក់ពិន័យសម្របសម្រួល។ ត្រង់ចំណុចនេះ មានន័យថា បើទោះបីជាជនល្មើសត្រូវបានគេបញ្ជូនមកធ្វើកិច្ចចោទប្រកាន់ តែជននោះបានបង់ប្រាក់ដើម្បីសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋបាននៅក្នុងដំណាក់កាលព្រះរាជអាជ្ញា។ ការបង់ប្រាក់នេះ មានអានុភាពនាំឲ្យមានការដកពាក្យបណ្តឹងដោយព្រះរាជអាជ្ញា។

ជំពូកទី៣

តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ

ផ្នែកទី១៖ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីស៊ើបអង្កេត

ការស៊ើបអង្កេត គឺជានីតិវិធីមួយដែលត្រូវបានដឹកនាំដោយព្រះរាជអាជ្ញា ហើយត្រូវធ្វើឡើងដោយការសម្ងាត់[73]។ ការស៊ើបអង្កេតនេះ ត្រូវបានចែកចេញជាពីរផ្នែក គឺការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង (១) និងការស៊ើបអង្កេតបឋម (២)។

១. ការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង

យោងតាមមាត្រា ៨៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ យើងអាចកំណត់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងបានដោយមានលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន។ លក្ខខណ្ឌកំណត់បទល្មើសទាំងនោះមានដូចជា ជាបទល្មើសដែលកំពុងប្រព្រឹត្ត បទល្មើសដែលទើបប្រព្រឹត្តរួចភ្លាម កាលណានៅក្រោយពេលមានបទល្មើសបន្តិច ជនដែលគេសង្ស័យត្រូវបានសាធារណជនស្រែកដេញប្រផាប់ប្រភីង បុគ្គលដែលត្រូវរកឃើញថាមានវត្ថុ ឬមានស្លាកស្នាម ឬតម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីចង្វាក់ផ្សេងៗទៀត ដែលអាចនាំអោយគេសន្និដ្ឋានបានថាបុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្ត ឬបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

ដោយឡែកក្នុងករណីមានបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមបានកើតឡើងនៅក្នុងទីកន្លែងមួយដែលអ្នកកាន់កាប់នៅទីនោះ សុំឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្រ្តីនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលមកកពិនិត្យ ឬភ្នាក់ងារនគរបាល នោះក៏អាចចាត់ទុកថាជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមជាក់ស្តែកដែរ[74]។

១.១. ការឆែកឆេរ

ការឆែកឆេរ ជាវិធីមួយដែលបង្កើតឡើងក្នុងការរុករក និងប្រមូលនូវភស្តុតាងដើម្បីធ្វើការដាក់បន្ទុក។ ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែងនេះ មន្រ្តីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបាន តែត្រូវទទួលការអនុញ្ញាតពីព្រះរាជអាជ្ញា បើទោះបីការអនុញ្ញាតនោះដោយផ្ទាល់មាត់ក៏ដោយ[75]។ ការឆែកឆេរនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយមន្រ្តីនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយត្រូវធ្វើការឆែកឆេរចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីពីរនាក់ដែលមិនមែនជាសមត្ថកិច្ចដែលមិនមែនកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការជាមួយ។ មន្រ្តីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចធ្វើការឆែកឆេរបានទៅតាមម៉ោងនីត្យានុកូលដែលច្បាប់បានកំណត់ ចាប់ពីម៉ោង៦ព្រឹក ដល់ម៉ោង ១៨ ល្ងាច ប៉ុន្តែក៏អាចធ្វើការឆែកឆេរបាននៅក្រោយម៉ោងដែលបានកំណត់ដែរ ក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែង មានសម្រែកឲ្យជួយពីក្នុងទីកន្លែង ការ

---

[73] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៨៣ ។

[74] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៨៨ ។

[75] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៩១ ។

ឆែកឆេរនៅទីកន្លែងបើកចំហរដល់សាធារណៈ និងករណីឆែកឆេរទីកន្លែងដែលផលិត រក្សាទុក ជួញដូរ ចែកចាយ និងប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន[76]។

១.២. ការឃាត់ខ្លួន

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចធ្វើការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលណាមួយដែលសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត ឬចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការចាំបាច់នៃការស៊ើបអង្កេត ប៉ុន្តែរាល់ការឃាត់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ព្រមទាំងបញ្ជូននូវភស្តុតាងទាំងអស់ដែលតម្រូវឲ្យមានការឃាត់ខ្លួននោះ។ ការឃាត់ខ្លួន មានថិរវេលា ៤៨ (សែសិបបប្រាំបី) ម៉ោង ដោយគិតពីពេលដែលសាមីខ្លួនមកដល់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ[77]។ ក្នុងករណីរកឃើញថាមានពិរុទ្ធលើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួន នោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចពន្យាពេលឃាត់ខ្លួនបានប្រសិនបើជាការចាំបាច់ តែការពន្យាពេលនេះ ត្រូវសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីផ្ទៀតផ្ទាត់ និងអនុញ្ញាតដោយធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

ចំពោះការឃាត់ខ្លួនលើបុគ្គលណាម្នាក់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវឲ្យដំណឹងជាបន្ទាន់អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនលើបុគ្គលនោះដោយប្រាប់ពីមូលហេតុនៃការឃាត់ខ្លួននោះ[78]។ ពិសេសមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រាប់សាមីខ្លួនអោយបានដឹងថា ខ្លួនមានសិទ្ធិរកជំនួយពីមេធាវី។ ក្នុងករណីចាំបាច់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាល ក៏អាចហៅអ្នកបកប្រែ និងជំនួយពីគ្រូពេទ្យឲ្យធ្វើការពិនិត្យទៅលើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួននោះបានដែរ។

ដោយឡែកចំពោះបុគ្គលដែលត្រូវឃាត់ខ្លួនជាអនីតិជន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ ដើម្បីជូនដំណឹងដល់អាណាព្យាបាលរបស់បុគ្គលនោះ ហើយមិនអាចពន្យាពេលនៃការឃាត់ខ្លួនបានទេ ចំពោះអនីតិជន[79]។

១.៣. ការបញ្ជូនខ្លួន

នៅពេលដែលផុតកំណត់នៃការឃាត់ខ្លួន បុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួននោះត្រូវបានបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោះលែងអោយមានសេរីភាពវិញ ដោយសេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា[80] ។ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលត្រូវឃាត់ខ្លួន ត្រូវបានបញ្ជូនខ្លួនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដូច្នេះបុគ្គលនោះត្រូវបានគេនាំខ្លួនយកទៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញាភ្លាម។ ក្នុងករណីថាការបង្ហាញខ្លួននៃបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន ពុំអាចធ្វើឡើងនៅថ្ងៃតែមួយបានដោយសារតែមានមូលហេតុពិសេសដែលបណ្តាលមកពីការលំបាកក្នុងការដឹកជញ្ជូន ព្រះរាជអាជ្ញានឹងទទួល

[76] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៩១ កថាខណ្ឌទី៣ ។
[77] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៩៦ ។
[78] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៩៧ ។
[79] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៩៨ ។
[80] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១០៣ ។

បាននូវរយៈពេលបន្ថែម ប៉ុន្តែគ្រប់ករណីទាំងអស់ត្រូវធ្វើយ៉ាងណាអោយការបង្ហាញខ្លួនរបស់បុគ្គលនោះ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលដ៏ឆាប់បំផុតដែលអាចធ្វើទៅបាន[81] ។

២. ការស៊ើបអង្កេតបឋម

ការស៊ើបអង្កេតបឋមនេះ មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាទៅនឹងការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្ដែងដែរ ដោយធ្វើការស្វែងរកនូវភស្តុតាងក្នុងការដាក់បន្ទុក និងធ្វើឡើងដោយពុំបានកំណត់នូវពេលវេលាជាក់លាក់ទេ។ ការស៊ើបអង្កេតបឋម អាចដំណើរការទៅបានដោយមានការផ្ដួចផ្ដើមពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងករណីដែលមានបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម បទលហុ ឬករណីដែលចិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្ដែងបានកន្លងផុតទៅ[82]។

២.១. ការឆែកឆេរ

ការឆែកឆេរក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបឋមនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌទទួលបានការយល់ព្រម និងពិតប្រាកដពីអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ដោយការយល់ព្រមនោះ ត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថែមទាំងត្រូវសរសេរដោយដៃអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងផ្ទាល់។ ក្នុងករណីបើអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងមិនចេះអក្សរនោះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ក៏ត្រូវសរសេរអោយបានច្បាស់លាស់ថាអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងពុំចេះអក្សរ និងយល់ព្រមអោយមានការឆែកឆេរ។

បើសិនជាអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងអវត្តមាន ឬបដិសេធមិនព្រមអោយមានការឆែកឆេរ ប្រធានសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដី អាចចេញដីការអនុញ្ញាតឲ្យឆែកឆេរ តាមការស្នើសុំពីព្រះរាជអាជ្ញា ហើយព្រះរាជអាជ្ញា ជាអ្នកដឹកនាំដោយផ្ទាល់នូវការឆែកឆេរនោះ[83]។

២.២. ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន

ដូចគ្នានេះដែរ ការបញ្ជាអោយចូលខ្លួនត្រូវបានអនុវត្តទៅលើបុគ្គលណាដែលត្រូវបានសង្ស័យថា បានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ហើយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស្ដាប់ចម្លើយ និងប្រមូលនូវព័ត៌មានរឿងហេតុនោះ ពីពួកគេ។

បុគ្គលដែលកោះហៅចាំបាច់ត្រូវតែចូលទៅបង្ហាញខ្លួន ប្រសិនបើបុគ្គលណាមួយមានការរឹងទទឹងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលអាចចេញបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន។ ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួននេះ អនុញ្ញាតឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់នូវកងកម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះអោយចូលខ្លួន ហើយ

[81] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១០៤ ។

[82] ដកស្រង់ពីសៀវភៅនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចងក្រងដោយ លោកសាស្ត្រាចារ្យ មីន សំអុល, បោះពុម្ពឆ្នាំ ២០១៨-២០១៩ ។

[83] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១១៣ ។

ការបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួននេះ ត្រូវមានចុះអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ កាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយព្រះរាជអាជ្ញា រួមទាំងត្រា[84]។

ផ្នែកទី២៖ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីស៊ើបសួរ (វិធាននរន្តរាយ)

១. ការអនុវត្តដីការបស់តុលាការ

នៅក្នុងកិច្ចនីតិវិធីនេះ នឹងធ្វើការសិក្សាពីដីការបស់តុលាការដែលជាការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងនោះមានដូចជា ដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរ (១.១) ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន (១.២) និងដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន (១.៣) ។

១.១. ដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរ

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ ជាប្រភេទមួយនៃបណ្តឹងអាជ្ញាក្នុងការចោទប្រកាន់ដែលតំណាងអយ្យការប្រើសម្រាប់បញ្ជូនសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ មានន័យថាការស៊ើបសួរ ត្រូវបានបើកដោយព្រះរាជអាជ្ញា តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ។ ដោយឡែក បើសិនជាពុំមានដីកានេះទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចបំពេញនូវកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយបានឡើយ[85] ហើយការស៊ើបសួរនេះ អាចបើកប្រឆាំងលើបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដោយមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះ ឬប្រឆាំងទៅលើអញ្ញាតជន។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានសិទ្ធិស៊ើបសួរតែអំពីអង្គហេតុដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ។

ក្នុងករណីបើមានលេចឡើងនូវអង្គហេតុថ្មីដែលជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងពេលស៊ើបសួរ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានអំពីអង្គហេតុនោះទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា។ រីឯព្រះរាជអាជ្ញា អាចប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុថ្មីនេះ តាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ប៉ុន្តែប្រសិនបើគ្មានដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរទេនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏ពុំមានអំណាចក្នុងការស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុថ្មីនេះដែរ[86]។

១.២. ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិក្នុងការចេញ**ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន**[87]ដោយការចេញដីកានេះ អាចត្រូវធ្វើទៅលើជនត្រូវចោទ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព។ ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួននេះ ជាវិធានការមួយបង្ខិតបង្ខំដល់ជនត្រូវចោទ ដើម្បីឲ្យជននោះមានវត្តមានក្នុងតុលាការ។ ដីកានេះ គឺជាការបញ្ជាដល់កងកម្លាំង

[84] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១១៤ ។
[85] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១២៤ កថាខណ្ឌ៣ ។
[86] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧,មាត្រា ១២៤ កថាខណ្ឌ៤ ។
[87] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១៩៥ ។

សាធារណៈឲ្យស្រាវជ្រាវរកចាប់ និងនាំខ្លួនបុគ្គលនោះទៅក្នុងពន្ធធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ហើយជាបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនឲ្យទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលនោះ។

យោងតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា១៩៦ ចែងថា ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនបានលុះត្រាតែ បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ ជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធធនាគារ ឬបុគ្គលដែលបានពាក់ព័ន្ធ បានគេចខ្លួនមិនដឹងថាស្ថិតនៅទីកន្លែងណា ឬស្ថិតនៅក្រៅដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ជាគោលការណ៍ មុននឹងចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងនេះទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញាជាមុនសិន ដើម្បីឲ្យព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់។ ក្រោយពីបានទទួលយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនដោយបញ្ជាក់ពីមូលហេតុ។ ដីកានេះ ត្រូវបានអនុវត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។

១.៣. ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួន ដែលដីកានេះ ជាការបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនឲ្យទទួលឃុំជនត្រូវចោទ ហើយចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបានលុះត្រាតែជនត្រូវចោទជាកម្មវត្ថុនៃ**ដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន**[88] មានន័យថាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរបស់ជនត្រូវចោទនោះអាចជាភាពចាំបាច់ដូចជា[89]៖ ដើម្បីបញ្ចប់បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំឲ្យកើតមានជាថ្មី រារាំងកុំឲ្យមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ជនរងគ្រោះ ឬមានការត្រូវរ៉ូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត រក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ ធានារក្សាជនត្រូវចោទ ទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី ការពារសន្តិសុខឲ្យជនត្រូវជនចោទ និងដើម្បីធានារក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈកុំឲ្យមានការច្របូកច្របល់ ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើស។

ប្រធានពន្ធធនាគារ ត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គល ដែលមានដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនរហូតទាល់តែបានទទួលដំណឹងអំពីការដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញ។

២. ស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ច

ជាគោលការណ៍ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចត្រូវបានភាគីនៃរឿងក្តី ស្នើសុំឲ្យមានការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ប្រសិនបើគេយល់ឃើញថា ការបំពេញកិច្ចណាមួយនោះមានប្រយោជន៍ដល់រឿងក្តី។ អ្នកដែលមានសិទ្ធិស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរការបំពេញកិច្ចមានដូចជា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង ជនត្រូវចោទ[90]។

---

[88] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២២០ ។

[89] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២០៥ ។

[90] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១៣៣, ១៣៤ ។

ដូចគ្នានេះដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរបានផងដែរ កាលណាព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា ការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរនោះ មានប្រយោជន៍ដល់រឿងក្តី[91]។ ការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានធ្វើការឆ្លើយតបក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ទេនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងទៅកាន់សភាស៊ើបសួរដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំដើម្បីឲ្យមានការសម្រេចជំនួស។

៣. ស្នើសុំឲ្យដោះលែង

ជាគោលការណ៍នៃវិធាននិរន្តរាយ ជនត្រូវចោទត្រូវមានសេរីភាពជានិច្ច[92]។ បន្ទាប់ពីមានការសម្រេចឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចដាក់ឲ្យជនត្រូវចោទស្ថិតនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នវិញផងដែរ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថាមានមូលហេតុសមរម្យ ឬក្រោយពីទទួលបានបណ្តឹងស្នើសុំពីជនត្រូវចោទ[93]។ ការដោះលែងនេះ ត្រូវធ្វើឡើងក្រោយពីព្រះរាជអាជ្ញាបានពិនិត្យសំណុំរឿង ហើយបានការផ្តល់យោបល់ទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ។

ក្នុងនេះផងដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីដ៏សំខាន់មួយពោលគឺ ស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរមានការដោះលែងជនត្រូវចោទ[94]។ ការស្នើសុំនេះ ធ្វើឡើងតាមរយៈពាក្យបណ្តឹងទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ក្នុងករណីពុំមានការឆ្លើយតបដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលបណ្តឹង ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើការស្នើសុំទៅកាន់សភាស៊ើបសួរឲ្យសម្រេចជំនួសវិញ។

៤. ស្នើសុំឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានគេចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើសណាមួយ ហើយត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ អាចត្រូវបានគេដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ប៉ុន្តែអនីតិជន មិនអាចត្រូវបានគេដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការឡើយ[95]។ ការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ គឺជាការដាក់ឲ្យជនត្រូវចោទស្ថិតនៅក្រៅឃុំដោយគោរពតាមកាតព្វកិច្ចមួយឬច្រើន ដែលតុលាការបានជ្រើសរើស និងកំណត់នៅក្នុងដីកាបង្គាប់ឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ[96]។ ក្រៅពីគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរផ្ទាល់ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចដាក់ឲ្យជនត្រូវចោទឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការផងដែរ តាមរយៈសេចក្តី

[91] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១៣២ ។

[92] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២០៣ ។

[93] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២១៧ ។

[94] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២១៦ ។

[95] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រាមាត្រា ២២៣ កថាខណ្ឌទី១ និងមាត្រា ២២៤ ។

[96] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២២៣ កថាខណ្ឌទី២ ។

សន្និដ្ឋានសរុបរបស់ខ្លួន។ បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរ បានទទួលនូវបណ្ដឹងតាមសេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាហើយនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញសេចក្ដីសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ។ ផ្ទុយមកវិញ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ ពុំបានចេញសេចក្ដីសម្រេចបន្ទាប់ពីរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ ទេនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្ដឹងសុំទៅកាន់សភាស៊ើបសួរឲ្យធ្វើសេចក្ដីសម្រេចជំនួស[97]។

ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីអាចស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរដាក់ជនត្រូវចោទក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។ បន្ថែមពីលើនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចប្ដឹងសុំឲ្យមានការលើកលែង ឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការផងដែរ[98]។ ការលើកលែងត្រង់ចំណុចនេះ គឺសំដៅដល់ការបញ្ចប់ការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យដោយតុលាការ ហើយការកែប្រែវិញនោះ គឺសំដៅដល់ការកែប្រែខ្លឹមសារនៃកាតព្វកិច្ច ដោយក្នុងនោះរួមមាន ការលុបចោលកាតព្វកិច្ច និងការបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មី[99]។ ដូចគ្នាទៅនឹងការស្នើសុំឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលា ការដែរ បណ្ដឹងសុំឲ្យកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវមានការឆ្លើយតបមកវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃបន្ទាប់ពីទទួលបានបណ្ដឹង បើពុំដូច្នោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្ដឹងទៅកាន់សភាស៊ើបសួរឲ្យធ្វើការសម្រេចជំនួសវិញ[100]។

៥. ប្រគល់វត្ថុចាប់យក

ព្រះរាជអាជ្ញា មានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងការបង្គាប់ឲ្យប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកទៅឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ កាលណាព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា វត្ថុដែលចាប់យកមិនមានផលប្រយោជន៍ដល់ដំណើការនៃការស្វែងរកការពិតនៅក្នុងរឿងក្ដីទេនោះ។ ដោយឡែក ចំពោះវត្ថុគ្រោះថ្នាក់ ឬខុសច្បាប់ ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចប្រគល់ត្រឡប់ទៅវិញទេ ដោយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការរឹបអូស រក្សាទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ឬបំផ្លាញចោល។ ព្រះរាជអាជ្ញា មិនមានសមត្ថកិច្ចប្រគល់វត្ថុចាប់យកឡើយ កាលណាការចោទប្រកាន់ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ឬយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ។ ការប្រគល់វត្ថុចាប់យកនេះ ក្នុងករណីនេះអាចធ្វើទៅបាន លុះ្តកណាការស៊ើបសួរត្រូវត្រូវបានបញ្ចប់ដោយសេចក្ដីសម្រេចលើកលែងចោទជាស្ថាពរតែប៉ុណ្ណោះ[101]។ ការសម្រេចនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើឡើងដោយការសម្រេចដោយឯកឯង[102]។

[97] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា២២៦ ។
[98] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា២២៨ ។
[99] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២២៧ កថាខណ្ឌទី១,២ ។
[100] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា២២៨ ។
[101] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា១១៩ ។
[102] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា១២០ ។

៦. ការឆែកឆេរ និងការធ្វើកោសលវិច័យ

៦.១. ការឆែកឆេរ

នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបើកការស៊ើបសួរដោយការឆែកឆេរ។ ការឆែកឆេរនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលដែលដឹកនាំដោយព្រះរាជអាជ្ញា បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើសេចក្តីសម្រេចឲ្យធ្វើការឆែកឆេរ។ ការឆែកឆេរក្នុងដំណាក់កាលនេះ ក៏មិនមានលក្ខណៈខុសគ្នាពីការឆែកឆេរក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតដែរ គឺការឆែកឆេរត្រូវធ្វើឡើងចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេនោះ ត្រូវធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់ ដែលខ្លួនចាត់តាំង ប៉ុន្តែសាក្សីនោះមិនអាចជានគរបាល ឬជាកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ[103]។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការឆែកឆេរ ដោយមានចុះហត្ថលេខារបស់ខ្លួន និងក្រឡាបញ្ជី រួមជាមួយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់។

៦.២. ការធ្វើកោសលវិច័យ

ហេតុដែលនាំអោយមានការធ្វើកោសលវិច័យ គឺអាស្រ័យទៅលើករណីមួយចំនួនផ្នែកបញ្ហាបច្ចេកទេសបានកើតឡើង នោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឲ្យធ្វើកោសលវិច័យដោយឯកឯង ឬតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី[104]។ ការធ្វើកោសលវិច័យនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយអ្នកជំនាញដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ ឬដោយអ្នកជំនាញដែលចេញពីដីកាចាត់តាំង។

ក្នុងករណី ចៅក្រមស៊ើបសួរបដិសេធមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យទេ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដែលមានសំអាងហេតុ។ ដីកាសម្រេចនោះ ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ)ថ្ងៃ បើពាក្យសុំចេញដោយព្រះរាជអាជ្ញា និង ១ (មួយ) ខែ បើសិនពាក្យសុំនោះចេញពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយត្រូវជូនដំណឹងឲ្យអ្នកប្តឹងសុំជាបន្ទាន់នូវដីកាសម្រេចនោះ។

នៅពេលដែលការធ្វើកោលសវិច័យបានបញ្ចប់ អ្នកជំនាញត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីការធ្វើកោសលវិច័យនោះ ដែលត្រូវពណ៌នាយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ហើយធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។ បន្ទាប់ពីរបាយការណ៍កោសលវិច័យត្រូវបានធ្វើរួចរាល់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានទៅដល់ព្រះរាជអាជ្ញា។

៧. ប្តឹងមោឃភាព និងប្តឹងមោឃកម្ម

ការប្តឹងមោឃភាព និងការប្តឹងមោឃកម្មមិនដូចគ្នាទេ។ ការប្តឹងមោឃភាព សំដៅដល់ការប្តឹងចំពោះទម្រង់លិខិតនៃនីតិវិធី។ ចំណែកឯការប្តឹងមោឃកម្ម គឺសំដៅដល់ការប្តឹងចំពោះកិច្ចនៃនីតិវិធី។ ទម្រង់លិខិត ឬ

---

[103] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា១៥៩ ។

[104] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា១៦២ ។

កិច្ចនៃនីតិវិធីដែលមានមោឃភាព គឺជាទម្រង់លិខិតទាំងឡាយណាដែលធ្វើឡើងដោយមានការបំពានទៅនឹងវិធាន ឬទម្រង់ការសំខាន់ៗដែលបានចែងដោយច្បាប់ និងជាពិសេសវាបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់**សិទ្ធិការពារខ្លួន**[105] នៃភាគីដែលបានរងការបំពាន[106]។ នៅក្នុងវិធាននរន្តរាយ ព្រះរាជអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងការប្តឹងឲ្យសភាស៊ើបសួរឲ្យធ្វើមោឃភាព ឬមោឃកម្មទៅលើលិខិត និងកិច្ចនៃនីតិវិធីណាមួយ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា លិខិត ឬកិច្ចនោះមានមោឃភាព។ ការប្តឹងនេះត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈពាក្យសុំដែលមានសំអាងហេតុ បញ្ជូនទៅកាន់សភាស៊ើបសួរ និងត្រូវជូនដំណឹងទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរផងដែរ[107]។

បណ្តឹងមោឃភាព និងមោឃកម្មរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា នាំឲ្យកិច្ច ឬលិខិត ដែលត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ហើយត្រូវដកចេញពីសំណុំរឿង[108]។ លើសពីនេះទៅទៀត មោឃកម្មមានអានុភាពអាចនាំឲ្យមានការបង្វិលសំណុំរឿងទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ការដកសមត្ថកិច្ចចៅក្រមស៊ើបសួរទៅឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ផ្សេងទៀត ឬសភាស៊ើបសួរបន្តការស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯងតែម្តង[109]។

៨. ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ

ក្រៅពីធ្វើការចោទប្រកាន់ និងបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីសំខាន់មួយទៀតគឺ ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ ក្រោយពីធ្វើចៅក្រមស៊ើបសួរ បានបិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ។ ថ្វីត្បិត តួនាទីនេះត្រូវប្រព្រឹត្តិឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃវិធាននរន្តរាយក៏ដោយ តែវាពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ដល់ប្រសិទ្ធិភាពកិច្ចនីតិវិធី និងសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ពោលគឺ នៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ បានបើកសិទ្ធិអោយព្រះរាជអាជ្ញាសារជាថ្មីម្តងទៀត នៅក្នុងការពិនិត្យ ឆ្លើយតប ឬស្នើសុំឲ្យមានការស៊ើបសួរម្តងទៀត។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថាកិច្ចស៊ើបសួរបានបញ្ចប់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងទៅកាន់ភាគីនៃរឿងក្តី និងព្រះរាជអាជ្ញា។ បន្ទប់ពីមានការជូនដំណឹងរយៈពេល ២ ថ្ងៃ ចៅក្រមស៊ើបសួរនឹងបង្វិលសំណុំរឿងទាំងមូលទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ និងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ។ ក្រោយពីទទួលបាននូវសំណុំរឿង ក្នុងករណីព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ក្នុងការស៊ើបសួរម្តងទៀត ព្រះរាជអាជ្ញាអាចស្នើសុំចៅក្រមស៊ើបសួរឲ្យបំពេញកិច្ចណាមួយដែលខ្លួនយល់ថាមានប្រយោជន៍[110]។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបង្វិល

[105] កតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធនយោបាយ ឆ្នាំ១៩៧៦, មាត្រា ២, និង មាត្រា ៩ ។

[106] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៥២ ។

[107] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៥ ។

[108] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៨០ ។

[109] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៨១ ។

[110] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ១៣២ ។

សំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ រយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណុំរឿង ក្នុងករណីជនជាប់ចោទជាប់ឃុំ និង ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ក្នុងករណីជនជាប់ចោទស្ថិតនៅក្រៅឃុំ។

ចំពោះករណីព្រះរាជអាជ្ញាមានការយល់ឃើញដូចគ្នានឹងចៅក្រមស៊ើបសួរដែរថា ការស៊ើបសួរត្រូវបញ្ចប់បន្ទាប់ពីពិនិត្យសំណុំរឿងរួច នោះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្ថាពរដោយមានសំអាងហេតុ និងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ ក្នុងដំណាក់កាលនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចធ្វើការប្ដឹងសុំឲ្យបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅកាន់តុលាការ ឬលើកលែងការចោទប្រកាន់ផងដែរ។

ផ្នែកទី៣៖ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីជំនុំជម្រះ

១. កោះហៅ

១.១. កោះហៅជនជាប់ចោទ

ក្នុងករណីដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅជនជាប់ចោទឲ្យចូលសវនាការ តាមរយៈដីកាកោះហៅ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទ ដោយមាននិទ្ទេសដូចជា អត្តសញ្ញាណជនជាប់ចោទ កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងកំណើតនៃជនជាប់ចោទ លំនៅឋាននៃជនជាប់ចោទ ការយោងដីកា ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់តុលាការដែលត្រូវទទួលបណ្ដឹងដើម្បីជំនុំជម្រះ ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងសវនាការ កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងបញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិមានមេធាវីការពារខ្លួន[111]។

ដីកាកោះហៅ អាចត្រូវបានប្រគល់ជូនជនជាប់ចោទដោយផ្ទាល់ដៃរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ក្នុងករណីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការប្រគល់ចុងដីកាកោះឲ្យជនជាប់ចោទ ដោយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវចុះនិទ្ទេសលើដើមដីកា អំពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងនៃការប្រគល់ ព្រមទាំងឲ្យជនជាប់ចោទចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកានោះផងដែរ។ ការប្រគល់ដីកាកោះហៅដល់ជនជាប់ចោទ ក៏អាចធ្វើបានតាមរយៈមធ្យោបាយផ្សេងៗដែលមានចែងដោយក្រមព្រហ្មទណ្ឌដែរ ជាអាទិ៍ តាមរយៈអាជ្ញាសាលា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាធរពន្ធធនាគារ។ល។ ចំពោះរយៈពេលនៃការបញ្ជូនដីកាកោះវិញនោះ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវគោរពតាមវិធានរយៈពេលស្របតាមទីកន្លែងរស់នៅជាក់ស្ដែងរបស់ជនជាប់ចោទដែលច្បាប់បានកំណត់[112]។

១.២. កោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ

នៅក្នុងដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីជំនុំជម្រះ ការកោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ក៏ជាតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដែរ។ ដូចគ្នាទៅនឹងជនជាប់ចោទដែរ ព្រះរាជអាជ្ញាកោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬ

[111] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៦៥ ។

[112] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៦៦ ។

ជនរងគ្រោះតាមរយៈដីកាកោះហៅ។ ការកោះហៅជនរងគ្រោះត្រូវធ្វើឡើង កាលណាជនរងគ្រោះមិនបានធ្វើការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ[113]។

ដីកាកោះហៅនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវមាននិទ្ទេសដូចជា អត្តសញ្ញាណដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះលំនៅឋានដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះឈ្មោះជនជាប់ចោទ និងបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលានៃសវនាការ កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា បញ្ជាក់អំពីឋានៈជាជនរងគ្រោះ[114] ។

នីតិវិធីនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ត្រូវធ្វើឡើងដូចគ្នាទៅនឹងការប្រគល់ដីកាកោះហៅដល់ជនជាប់ចោទដែរ[115]។

១.៣. កោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធ

ការកោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធមកកាន់សវនាការពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ចំពោះសក្ខីកម្មនៃរឿងក្ដី និងដំណើរការជំនុំជម្រះ។ ហេតុដូចនេះហើយ ក្រៅពីការកោះហៅជនជាប់ចោទ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ ការកោះហៅជនពាក់ព័ន្ធក៏ជាតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដែរ។ អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងចំណុចនេះ គឺសំដៅដល់សាក្សី អ្នកជំនាញ អ្នកបកប្រែ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី។ ដីកាកោះហៅជនពាក់ព័ន្ធខាងលើនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវមាននិទ្ទេសដូចជា អត្តសញ្ញាណ លំនៅឋាន ឈ្មោះជនជាប់ចោទ តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងសវនាការ កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងបញ្ជាក់អំពីឋានៈនៃអ្នកពាក់ព័ន្ធ ហើយចំពោះអ្នកដែលមានឋានៈជាសាក្សី ត្រូវបញ្ជាក់បន្ថែមអំពីលក្ខខណ្ឌដែលអាចត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់[116]។

នីតិវិធីនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅអ្នកពាក់ព័ន្ធ ធ្វើឡើងដូចគ្នាទៅនឹងការប្រគល់ដីកាកោះហៅដល់ជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះដែរ[117]។

២. អញ្ជើញមេធាវី

មេធាវី ជាបុគ្គលចាំបាច់មួយនៅក្នុងអង្គសវនាការក្នុងនាមជាអ្នកការពារសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ភាគី កាលណាជនត្រូវចោទមានមេធាវីអម ដូចនេះរាល់ពេលដែលដីកាត្រូវបានជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ព្រះរាជអាជ្ញាក៏ត្រូវជូនដំណឹងនេះដល់មេធាវីផងដែរ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវកោះអញ្ជើញមេធាវី តាមផ្លូវ

[113] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៧៦ ។

[114] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៧៥, ៤៧៦ ។

[115] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៨១ ។

[116] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៧៧, ៤៧៨, ៤៧៩,និង ៤៨០ ។

[117] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៤៨១ ។

ប្រៃសណីយ៍ ឬតាមផ្លូវរដ្ឋបាល ហើយក្នុងលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ ការកោះហៅអាចធ្វើបានតាមគ្រប់មធ្យោបាយ។ ចំណែកឯ វិធីហៅ និងកាលបរិច្ឆេទនៃការកោះហៅ ត្រូវចុះនិទ្ទេសដោយក្រឡាបញ្ជីនៅក្នុងសំណុំរឿង[118]។

៣. ដេញដោល

នៅក្នុងកំឡុងពេលពិភាក្សាដេញដោលនៃសវនាការ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យលើកសំណួរសួរទៅកាន់ជនជាប់ចោទ[119]។ ក្រៅពីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចចោទជាសំណួរទៅកាន់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី អ្នកជំនាញ មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ផងដែរ។ គ្រប់សំណួរទាំងឡាយដែលត្រូវបានចោទសួរ ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ វៀរលែងតែមានការតវ៉ា នោះប្រធានសវនាការអាចធ្វើការសម្រេចដោយឥស្សរចិត្តរបស់ខ្លួនថាសំណួរណាមួយនោះ មានភាពចាំបាច់ក្នុងការចោទឡើងដែរឬទេ[120]។

៤. ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលត្រូវបានបញ្ចប់ ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីនៅក្នុងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំ។ នៅក្នុងដំណើរការនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចឆ្លើយតបទៅកាន់មេធាវីរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងជនជាប់ចោទបានផងដែរ[121]។ លើសពីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចធ្វើការប្តឹងសុំទៅកាន់ប្រធានសវនាការនៅពេលដែលខ្លួនឡើងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន កាលណាខ្លួនយល់ឃើញថា ការប្តឹងសុំនោះមានភាពសមស្រប និងមានប្រយោជន៍ដល់យុត្តិធម៌នៃរឿងក្តី[122]។

ផ្នែកទី៤៖ តួនាទី និងភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

១. អធិការកិច្ចពន្ធនាគារ

ព្រះរាជអាជ្ញា មិនត្រឹមតែមានមុខងារក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះទេ ពោលគឺព្រះរាជអាជ្ញានៅមានតួនាទី និងភារកិច្ចនៅក្នុងពន្ធនាគារថែមទៀតផង។ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវមានភារកិច្ចនៅក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ចជាប្រចាំលើពន្ធនាគារ[123]។ ក្នុងកាលៈទេសៈពន្ធនាគារបានជួបនឹងឧប្បត្តិហេតុធ្ងន់ធ្ងរ ត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញាជាបន្ទាន់ និងជាពិសេសកាលណាមានទណ្ឌិតណាម្នាក់បានរត់ចេញពីពន្ធនាគារ មណ្ឌលឃុំខ្លួន

[118] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ២៣៥ ។
[119] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣២៥ ។
[120] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣២៦ ។
[121] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣៣៥ ។
[122] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣៣៦ ។
[123] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៥០៩ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវចេញបញ្ជាស្វែងរកចាប់ខ្លួន[124] តាមរយៈ**ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន**[125]ដែលធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយការជូនដំណឹង និងផ្តល់យោបល់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា។

២.ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ

ព្រះរាជអាជ្ញា ក៏បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការដោះលែងទណ្ឌិតណាម្នាក់ ដោយមានលក្ខខណ្ឌផងដែរ។ ថ្វីត្បិត ការដោះលែងនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងក៏ដោយ ប៉ុន្តែដើម្បីធ្វើការស្នើសុំនេះទៅបាន លុះត្រាណាប្រធានតុលាការស្នើសុំយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញាជាមុនសិន ទើបប្រធានតុលាការធ្វើការដាក់ស្នើជូនទៅកាន់គណៈកម្មការជាតិ បានតាមក្រោយ។ ត្រង់ចំណុចនេះមានន័យថា ព្រះរាជអាជ្ញាមានតួនាទីក្នុងការផ្តល់យោបល់ទៅកាន់ប្រធានតុលាការ អំពីការដោះលែងទណ្ឌិតណាម្នាក់ដោយមានលក្ខខណ្ឌ ដោយហេតុថា ព្រះរាជអាជ្ញាមានភារកិច្ចជាស្រេច ក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ចជាប្រចាំលើពន្ធនាគារនៃដែនសមត្ថកិច្ចខ្លួន។

ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌ ២ យ៉ាងគឺ៖ លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងគំនិតមាយាទ (២.១) និងលក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងថិរវេលានៃទោសដែលបានអនុវត្តរួច (២.២) ។

២.១. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងគំនិតមារយាទ[126]

ទណ្ឌិតណាម្នាក់អាចត្រូវបានគេដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ ប្រសិនបើគេបានពិនិត្យឃើញថាទណ្ឌិតនោះមានគំនិតមារយាទ និងមានសម្បទានគ្រប់គ្រាន់ សមល្មម ដែលអាចបញ្ចូលទៅជាសមាជិកនៃសង្គមវិញបាន។

២.២. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងថិរវេលានៃទោសដែលបានអនុវត្តរួចរាល់[127]

ទណ្ឌិតណាម្នាក់អាចត្រូវបានគេដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ ប្រសិនបើទណ្ឌិតនោះបាន អនុវត្តទោសចំនួនពាក់កណ្តាលនៃទោសសរុប (ទោសតិចជាង ឬស្មើមួយឆ្នាំ) ឬ ទណ្ឌិតបានអនុវត្តទោសចំនួន ២/៣ នៃទោស ក្នុងករណីផ្សេងពីនេះ។ ចំពោះទណ្ឌិតដែលត្រូវអនុវត្តទោសអស់មួយជីវិត ក៏អាចមានឱកាសទទួលបានការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌដែរ ប្រសិនទណ្ឌិតនោះបានអនុវត្តទោស ២០ (ម្ភៃ) ឆ្នាំរួច។

៣. ការផ្តល់នីតិសម្បទានឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ

ទណ្ឌិតដែលធ្លាប់បានប្រកាសទោសដោយសាលក្រម អាចទទួលបាននូវសម្បទានឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ កាលណាទណ្ឌិតនោះបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌរយៈពេលទៅតាមប្រភេទទោសរបស់ខ្លួន ហើយបានធ្វើ

[124] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៥១១ ។

[125] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា១៩៥, ១៩៦, ១៩៧ ។

[126] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា៥១២ និង មាត្រា ១០ កថាខណ្ឌទី៣ នៃកតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធនយោបាយ ។

[127] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ: នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៥១៣ ។

ពាក្យសុំឲ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទានឡើងវិញទៅកាន់ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយបានដាក់ជូននូវភស្តុតាងចាំបាច់ដែលទាមទារ[128]។ ដើម្បីផ្តល់នីតិសម្បទានឡើងវិញដល់ទណ្ឌិតដែលបានស្នើសុំ ព្រះរាជអាជ្ញាមានភារកិច្ចត្រូវចាត់ការស៊ើបអង្កេតអំពីសីលធម៌របស់ទណ្ឌិតនោះ នៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលទណ្ឌិតធ្លាប់បានរស់នៅ តាំងពីពេលដែលបានដោះលែងឲ្យមានសេរីភាពវិញ។ ក្រោយពីបានធ្វើការស៊ើបអង្កេតហើយនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅកាន់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីធ្វើការសម្រេច ដោយមានយោបល់ និងសំអាងហេតុភ្ជាប់ទៅជាមួយ[129]។ បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណុំរឿងពីព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវប្តឹងទៅកាន់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍[130] ដោយហេតុថាមានតែសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសមត្ថកិច្ចសម្រេចផ្តល់នីតិសម្បទានឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ[131]។

[128] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៥៣៥, ៥៣៦ និងមាត្រា ៥៣៧ ។

[129] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៥៣៨ ។

[130] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៣៥៩ ។

[131] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧, មាត្រា ៥៣៤ ។

ជំពូកទី៤

របកគំហើញ

១. តួនាទីព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងនីតិវិធីតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ

នីតិវិធីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌមួយ ត្រូវចាប់ផ្តើមឡើងដោយបណ្តឹងបរិហាររបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬកំណត់ហេតុបញ្ជូនរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ បន្ទាប់ពីព្រះរាជអាជ្ញាទទួលបានបណ្តឹង ឬកំណត់ហេតុបញ្ជូនខាងលើ ព្រះរាជអាជ្ញាចាប់ផ្តើមបន្តនីតិវិធីដោយផ្អែកលើតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយក្នុងនោះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការចេញដីកាកោះ ដើម្បីកោះហៅជនសង្ស័យ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី និងជនពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។ ក្រោយពីបានកោះហៅ និងមានការចូលខ្លួន នៅក្នុងដំណាក់កាលសួរចម្លើយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយនូវព័ត៌មានដែលទទួលបានពីការសួរ-ឆ្លើយនោះ។ តាមរយៈការស្តាប់ចម្លើយខាងលើ និងឆ្លងកាត់ការថ្លឹងថ្លែងយ៉ាងម៉ត់ចត់រួចមក កាលណាព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាអង្គហេតុនោះ មានធាតុផ្សំបទល្មើសមិនគ្រប់គ្រាន់ អវត្តមានបទល្មើស មានមូលហេតុគតិយុត្តដោយមិនអាចធ្វើការចោទប្រកាន់បាន ឬព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាការចោទប្រកាន់មិនបានផ្តល់ប្រយោជន៍ណាមួយទេនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ តាមរយៈដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ។ ខាងក្រោមនេះ ជាទម្រង់នៃលិខិតនីមួយៗនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

ក. <u>ដីកាកោះ</u>[132]

យើង .... ព្រះរាជអាជ្ញា នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អញ្ជើញឈ្មោះ : .... ភេទប្រុស អាយុ........ ជា..........។

ទីលំនៅសព្វថ្ងៃ : នៅភូមិ.......... សង្កាត់....... ខេត្ត...........។

ទូរស័ព្ទលេខ : ....។

ឱ្យចូលទៅកាន់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

នៅ : ថ្ងៃទី.......ខែ....... ឆ្នាំ......... វេលាម៉ោង........និង..........នាទី....... ។

ដើម្បី ចូលមកបំភ្លឺ

ពីដំណើររឿង : ពាក់ព័ន្ធនឹងពាក្យបណ្តឹងរបស់ឈ្មោះ .... ប្តឹងលើឈ្មោះ .... ពីបទ៖..................... ។

[132] សូមមើល នៅឧបសម្ព័ន្ធទី១, ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។

សាមីខ្លួនត្រូវអញ្ជើញតាមដីកាកោះនេះ ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងយកលិខិតផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងរឿងខាងលើមកជាមួយផង ប្រសិនបើមាន ។

ថ្ងៃ..................................ខែ........... ឆ្នាំ..... .... ព.ស ....

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី.........ខែ....... ឆ្នាំ........

តំណាងអយ្យការ

យើង....................................ជា ....

បានប្រគល់លិខិតអញ្ជើញនេះឱ្យឈ្មោះ...

....។

ទីលំនៅសព្វថ្ងៃផ្ទះលេខ......................ផ្លូវ......................................ភូមិ..............................

ឃុំ-សង្កាត់.............................ស្រុក-ខណ្ឌ.................................ខេត្ត-រាជធានី...................

នៅថ្ងៃទី..........ខែ...............ឆ្នាំ............ ផ្ទាល់រួចហើយ ដោយយើងបានទុកចុងដីកានេះ មួយច្បាប់ឱ្យសាមីខ្លួន ហើយប្រាប់ថាឱ្យសាមីខ្លួន ប្រគល់ចុងដីកានេះដល់ក្រឡាបញ្ជី នៅពេលខ្លួនចូលទៅដល់តុលាការ ឬ អយ្យការ ។

អ្នកទទួលលិខិត **អ្នកប្រគល់**

ហត្ថលេខា ឬ ផ្តិតម្រាមដៃ

ខ. <u>កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ</u>[133]

ឆ្នាំ..............ព.ស.........ខែ.........ថ្ងៃ..................

ឆ្នាំ..........ខែ..........ថ្ងៃទី...............វេលាម៉ោង............

យើង.......................តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូង.......................

ដោយមានលោក..........................ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានសួរកត់យកចម្លើយឈ្មោះ.........................ជា............ ដោយមាន......................ជាមេធាវីការពារក្តី ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ព្រះរាជអាជ្ញា៖ ....

ជនសង្ស័យ ៖ ....

[133] សូមមើល នៅឧបសម្ព័ន្ធទី១, ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។

ព្រះរាជអាជ្ញា៖ ....

ជនសង្ស័យ ៖ ....

ព្រះរាជអាជ្ញ ៖ ....

ជនសង្ស័យ ៖ ....

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង។

អ្នកឆ្លើយ មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី តំណាងអយ្យការ

គ. __ដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ__[134]

យើង........... តំណាងអយ្យការ អមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

-បានឃើញៈសំណុំរឿងលេខៈ .... ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ........ ឆ្នាំ......... របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ និងសំណុំលិខិតភ្ជាប់មកជាមួយព្រមទាំងភស្តុតាងនានា ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ

យល់ឃើញថាៈ

១. អវត្តមានបទល្មើស

១.១. □ អវត្តមានបទល្មើស

២.ធាតុផ្សំបទល្មើសមិនគ្រប់គ្រាន់

២.១. □ ធាតុផ្សំបទល្មើសមិនគ្រប់គ្រាន់

៣.មូលហេតុគតិយុត្ត

៣.១. □ ការដកពាក្យបណ្តឹង

៣.២. □ ការលើកលែងទោសជាទូទៅ

៣.៣. □ មរណភាពជនល្មើស

៣.៤. □ ផុតអាជ្ញាយុកាល

៣.៥. □ និរាករណ៍នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ

៣.៦. □ អាជ្ញាអស់ជំនុំ

[134] សូមមើល នៅឧបសម្ព័ន្ធទី១, ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។

៣.៧. □ ការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ

៣.៨. □ ការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬ ប្រាក់ពិន័យសម្របសម្រួល

៣.៩. □ អភ័យឯកសិទ្ធិ

៣.១០. □ អនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី

៣.១១. □ ការរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ជនល្មើស[135]

៤. ការចោទប្រកាន់មិនផ្តល់ផលប្រយោជន៍

៤.១. □ ការស្វែងរកមិនបានផល

៤.២. □ ការបោះបង់ពាក្យបណ្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹង[136]

៤.៣. □ ស្ថានភាពវិបល្លាសស្មារតីដែលបន្ថយនូវការដឹងខុសខុសត្រូវ

៤.៤. □ ការខកខានរបស់ដើមបណ្តឹង

៤.៥. □ អាកប្បកិរិយារបស់ជនរងគ្រោះ

៤.៦. □ ជនរងគ្រោះមិនចាប់អារម្មណ៍នឹងបទល្មើស

៤.៧. □ និយ័តកម្មដោយឯកឯង[137]

៤.៨. □ ព្យសនកម្ម ឬ ការរំខានតិចតួចបង្កដោយបទល្មើស

៥. នីតិវិធីជាជម្រើសអនុវត្តដោយព្រះរាជអាជ្ញា

៥.១. □ ការជួសជុលការខូចខាតដោយ / ដល់អនីតិជន

៥.២. □ សន្ធានកម្ម[138]

៥.៣. □ អធិបញ្ញាផ្តល់ការព្យាបាល

៥.៤. □ ជនរងគ្រោះ / ដើមបណ្តឹងតាមការបោះបង់បណ្តឹងតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

៥.៥. □ និយ័តកម្មតាមសំណើរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

៥.៦. □ ការរំលឹកពីអត្ថបទច្បាប់ / ការព្រមាន[139]

៥.៧. □ ការកំណត់ទិសដៅចំពោះចេតនាសម្តែងសុខភាពនៃសង្គម ឬ វិជ្ជាជីវៈ

៥.៨. □ ការសម្រុះសម្រួលព្រហ្មទណ្ឌ[140]

---

[135] ដូចជាមួយហេតុវិកលចរិត ការការពារស្របច្បាប់ ការបង្ខំ ស្ថានភាពចាំបាច់ ។

[136] ដើមបណ្តឹងឈប់ប្តឹង ។

[137] សកម្មភាពដែលជនល្មើសបានបញ្ឈប់បទល្មើស និងស្តារស្ថានភាពឡើងវិញ ។

[138] ករណីថែងដោយច្បាប់ ។

[139] ព្រះរាជអាជ្ញាប្រាប់អំពីអំពើដែលជាបទល្មើសតាមកំណត់ច្បាប់ និងធ្វើការព្រមានឲ្យឈប់ប្រព្រឹត្ត ។

[140] ករណីថែងដោយច្បាប់ ។

៦. នីតិវិធីជាជម្រើសអនុវត្តដោយអាជ្ញាធរផ្សេងៗទៀត

៦.១. □ ការចោទប្រកាន់ ឬ ទណ្ឌកម្មផ្សេងទៀតមិនមែនព្រហ្មទណ្ឌ៤០

៧. ជនល្មើសមិនត្រូវបានស្គាល់

៧.១. □ ជនល្មើសមិនត្រូវបានស្គាល់

៨. ជំនួយការអប់រំ

៨.១. □ ការផ្តល់ជំនួយការអប់រំជំនួសការចោទប្រកាន់

ការសង្កេតផ្សេងៗ៖...

....

....។

-បានឃើញៈ ....។

-បានឃើញៈ ....។

-បានឃើញៈ ....។

-ឯកសារផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងសំណុំរឿង។

<u>យល់ឃើញថា:</u> ....

....។

-រឿងនេះគប្បីតំណាងអយ្យការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។

<u>ហេតុដូច្នេះសម្រេច</u>

តម្កល់សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ .... ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ......... ឆ្នាំ......... ទុកឥតចាត់ការតទៅ ។

ថ្ងៃ................................ ខែ....... ឆ្នាំ...... .... ព.ស ....

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី...........ខែ......... ឆ្នាំ.......

តំណាងអយ្យការ

២. តួនាទីព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងនីតិវិធីចោទប្រកាន់

ដូចគ្នាដែរ នៅក្នុងនីតិវិធីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌមួយ ត្រូវចាប់ផ្តើមឡើងដោយបណ្តឹងបរិហាររបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬកំណត់ហេតុបញ្ជូនរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ក្រោយពីព្រះរាជអាជ្ញាទទួលបានបណ្តឹង ឬកំណត់ហេតុបញ្ជូនខាងលើ ព្រះរាជអាជ្ញាចាប់ផ្តើមបន្តនីតិវិធីដោយផ្អែកលើតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើការចេញដីកាកោះ។ បន្ទាប់ពីបានកោះហៅ និងមានការចូលខ្លួន នៅក្នុងដំណាក់កាលសួរចម្លើយ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុសួរចម្លើយនូវព័ត៌មានដែលទទួលបានពីការសួរ-ឆ្លើយនោះ។ តាមរយៈការស្តាប់ចម្លើយខាងលើ និងឆ្លងកាត់ការថ្លឹងថ្លែងយ៉ាងម៉ត់ចត់រួចមក ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាមានមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចោទប្រកាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ។ នៅក្នុងវិធាននវន្តរាយ បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរបានទទួលសំណុំរឿងពីព្រះរាជអាជ្ញា និងបានបិទការស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទាំងមូលមកកាន់ព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ និងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ។ ខាងក្រោមនេះ ជាទម្រង់នៃលិខិតនីមួយៗនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៃការចោទប្រកាន់។

ក. <u>ដីកាកោះ</u>[141]

យើង .... ព្រះរាជអាជ្ញា នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អញ្ជើញឈ្មោះ	:	.... ភេទប្រុស អាយុ........ ជា..........។
ទីលំនៅសព្វថ្ងៃ	:	នៅភូមិ.......... សង្កាត់....... ខេត្ត...........។
ទូរស័ព្ទលេខ	:	

ឱ្យចូលទៅកាន់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

នៅ	:	ថ្ងៃទី.......ខែ....... ឆ្នាំ......... វេលាម៉ោង........និង..........នាទី....... ។

ដើម្បី ចូលមកបំភ្លឺ

ពីដំណើររឿង	:	ពាក់ព័ន្ធនឹងពាក្យបណ្តឹងរបស់ឈ្មោះ .... ប្តឹងលើឈ្មោះ .... ពីបទ៖..................... ។

សាមីខ្លួនត្រូវអញ្ជើញតាមដីកាកោះនេះ ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងយកលិខិតផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងរឿងខាងលើមកជាមួយផង ប្រសិនបើមាន ។

[141] សូមមើល ឧបសម្ព័ន្ធទី២, នីតិវិធីក្នុងការចោទប្រកាន់ ។

ថ្ងៃ...................................ខែ............ ឆ្នាំ..... .... ព.ស ....

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី..........ខែ....... ឆ្នាំ.........

តំណាងអយ្យការ

យើង.......................................ជា ....

បានប្រគល់លិខិតអញ្ជើញនេះឱ្យឈ្មោះ...

....។

ទីលំនៅសព្វថ្ងៃផ្ទះលេខ......................ផ្លូវ.......................................ភូមិ...............................

ឃុំ-សង្កាត់.............................ស្រុក-ខណ្ឌ.................................ខេត្ត-រាជធានី...................

នៅថ្ងៃទី...........ខែ...............ឆ្នាំ............. ផ្ទាល់រួចហើយ ដោយយើងបានទុកចុងដីកានេះ មួយច្បាប់ឱ្យសាមីខ្លួន ហើយប្រាប់ថាឱ្យសាមីខ្លួន ប្រគល់ចុងដីកានេះដល់ក្រឡាបញ្ជី នៅពេលខ្លួនចូលទៅដល់តុលាការ ឬ អយ្យការ ។

អ្នកទទួលលិខិត **អ្នកប្រគល់**

ហត្ថលេខា ឬ ផ្ដិតម្រាមដៃ

ខ. <u>កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ</u>[142]

ឆ្នាំ..............ព.ស.........ខែ..........ថ្ងៃ..................

ឆ្នាំ...........ខែ..........ថ្ងៃទី................វេលាម៉ោង............

យើង........................តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូង........................

ដោយមានលោក.............................ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានសួរកត់យកចម្លើយឈ្មោះ ....ជា............ ដោយមាន.......................ជាមេធាវីការពារក្ដី ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ព្រះរាជអាជ្ញា៖ ....

ជនសង្ស័យ ៖ ....

ព្រះរាជអាជ្ញា៖ ....

ជនសង្ស័យ ៖ ....

ព្រះរាជអាជ្ញ ៖ ....

[142] សូមមើល ឧបសម្ព័ន្ធទី២, នីតិវិធីក្នុងការចោទប្រកាន់ ។

ជនសង្ស័យ ៖ ....

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតក្រាមដៃជាមួយយើង។

អ្នកឆ្លើយ មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី តំណាងអយ្យការ

គ. ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ[143]

យើង.................. តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

-បានឃើញ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ .... ចុះថ្ងៃទី......... ខែ.......... ឆ្នាំ.......... នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ

ឃើញមានតម្រុយសន្មតថា៖

-នាមត្រកូល និងនាមខ្លួនៈ.............. ភេទ...........អាយុ............ឆ្នាំ, សញ្ជាតិខ្មែរ, មុខរបរ ...., មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នស្នាក់នៅភូមិ........... សង្កាត់......... ខណ្ឌ............ រាជធានីភ្នំពេញ, ប្រពន្ធឈ្មោះ ...., កាន់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណលេខៈ .... ។

បានប្រព្រឹត្តអំពើដូចតទៅ[144]៖ កាលពីថ្ងៃទី....................

-អំពើប្រព្រឹត្តខាងលើជាបទល្មើស៖ .... ប្រព្រឹត្តនៅ .... កាលពីថ្ងៃទី.......... ខែ......... ឆ្នាំ........... តាមបញ្ញត្តិមាត្រា .... ។

-បានឃើញៈ .... ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

បើកការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុខាងលើ និង ៖

☐ ដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ[145] ៖

-ឈ្មោះ .... ភេទ......... អាយុ..........ឆ្នាំ ។

[143] សូមមើល ឧបសម្ព័ន្ធទី២, នីតិវិធីក្នុងការចោទប្រកាន់ ។

[144] សេចក្តីសង្ខេបអង្គហេតុ ។

[145] ឈ្មោះជនត្រូវចោទ ។

ពីបទ៖ .... ប្រព្រឹត្តនៅ .... កាលពីថ្ងៃទី........... ខែ.......... ឆ្នាំ............ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា .... ។

☐ ដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ[146]៖....................................

☐ ដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន[147] លើ ជនសង្ស័យខាងលើ ។

-ឈ្មោះ .... ភេទ......... អាយុ..........ឆ្នាំ ។

ថ្ងៃ..............................ខែ.......... ឆ្នាំ......... ទោស័ក ព.ស២៥៦៥

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី..........ខែ.......... ឆ្នាំ២០២១

តំណាងអយ្យការ

ឃ. ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ[148]

យើង .... តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

-បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ .... ចុះថ្ងៃទី......... ខែ.........ឆ្នាំ.......... របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

-បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខៈ .... អ.យ.......... ចុះថ្ងៃទី......... ខែ.......... ឆ្នាំ....... របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

-បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខៈ .... ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ.......... ឆ្នាំ............ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

-បានឃើញលិខិតជូន ឬ ព័ត៌មានស្តីពីការបិទការស៊ើបសួរដល់តំណាងអយ្យការលេខៈ .... ព្រ.ទ ចុះថ្ងៃទី....... ខែ......... ឆ្នាំ.......... របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

-បានឃើញដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងឲ្យពិនិត្យលេខៈ .... ព្រ.ទ ចុះថ្ងៃទី......... ខែ........ឆ្នាំ........ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

<u>ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ</u>

ឃើញថា៖ ....។

[146] កាតព្វកិច្ចណាមួយដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២២៣ ។

[147] មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២០៥ ។

[148] សូមមើល ឧបសម្ព័ន្ធទី២, នីតិវិធីក្នុងការចោទប្រកាន់ ។

អំពីអង្គហេតុ៖ កាលពីថ្ងៃទី.......................................

បានឃើញ៖ ....

....។

-ឯកសារផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង ។

យល់ឃើញថា[149] ៖ ....

....។

ហេតុដូច្នេះ

ប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេច៖

□ បញ្ជូនជនត្រូវចោទ៖

-ឈ្មោះ .... ភេទ...... អាយុ........ឆ្នាំ

ពីបទ៖ .... ប្រព្រឹត្តនៅចំណុច .... កាលពីថ្ងៃទី........ ខែ.......ឆ្នាំ......... បទល្មើសដែលមានបញ្ញាត្តឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា .... ។

ថ្ងៃ........ខែ........ឆ្នាំ....... ទោស័ក ព.ស២៥៦៤

រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី..........ខែ......ឆ្នាំ.......

តំណាងអយ្យការ

[149]សំអាងហេតុ សំអាងច្បាប់ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ឆ្លងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ តួនាទី និងភារកិច្ចអយ្យការ រួចមក អង្គការអយ្យការ គឺជាស្ថាប័នមួយដ៏សំខាន់ដែលបម្រើ និងសម្រួលដល់ដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដែលនៅក្នុងនោះ អង្គការអយ្យការមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ នៅក្នុងការពិនិត្យ តាមដានរាល់សកម្មភាពប្រតិបត្តិការតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ រីឯ ព្រះរាជអាជ្ញាទៀតសោធ ពុំត្រឹមតែជាតួអង្គតំណាងដល់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងជាគូក្តីដើមរបស់តុលាការប៉ុណ្ណោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានប្រព័ន្ធយុត្តាធិការ ប្រគល់ឲ្យនូវអំណាច ២ យ៉ាងដ៏សំខាន់ ពោលគឺ អំណាចនៅក្នុងការសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ និងអំណាចសម្រេចចោទប្រកាន់។ ចំពោះការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញានៃជម្រើសចោទប្រកាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាមិនត្រឹមតែអាចធ្វើការប្តឹងទៅកាន់តុលាការប្រឆាំងនឹងបុគ្គលណាម្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចដកពាក្យបណ្តឹងបានផងដែរ ដែលការដកពាក្យបណ្តឹងនេះ ត្រូវធ្វើឡើងកាលណាមានមូលហេតុសមស្រប និងដូចដែលច្បាប់បានកំណត់។ បើគេធ្វើការក្រឡេកមកមើល តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតវិញនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើការបើកការស៊ើបអង្កេតទៅតាមករណីជាក់ស្តែងនៃរឿងក្តី និងការកំណត់របស់ច្បាប់ មានន័យថា ក្នុងករណីមួយចំនួន ព្រះរាជអាជ្ញាបើកការស៊ើបអង្កេតជាក់ស្តែង ហើយករណីខ្លះទៀត ព្រះរាជអាជ្ញាបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម ដោយក្នុងករណីនីមួយៗ ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការដឹកនាំការឆែកឆេរ ការឃាត់ខ្លួន ការបញ្ជូនខ្លួន។ល។ និយាយមកដល់ ដំណាក់កាលស៊ើបសួររបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរវិញនោះ ព្រះរាជអាជ្ញានៅតែមានតួនាទី និងភារកិច្ចសំខាន់ៗជាច្រើន ដែលត្រូវអនុវត្ត ជារួមមានដូចជា អនុវត្តដីការបស់តុលាការ ស្នើសុំឲ្យមានការដោះលែង ស្នើសុំឲ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការ ស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ច ប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក និងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរជាដើម។ ក្រៅពីតួនាទី និងភារកិច្ចដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏នៅតែមានតួនាទី និងភារកិច្ចជាច្រើនទៀតនៅក្នុងដំណើរការជំនុំជម្រះផងដែរ ជាអាទិ៍ ធ្វើការដេញដោល និងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំផងដែរ។ តួអង្គព្រះរាជអាជ្ញាពុំមែនមានតែនៅក្នុងដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌតែប៉ុណ្ណោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏នៅមានតួនាទី និងភារកិច្ចដទៃទៀតដែលទាក់ទងទៅនឹងការធ្វើអធិការកិច្ចពន្ធធនាគារ ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ និងការផ្តល់នីតិសម្បទានឡើងវិញផងដែរ។

ដូចនេះ យើងអាចសន្និដ្ឋានបានថា អង្គការអយ្យការ និងព្រះរាជអាជ្ញា ជាតួអង្គមួយ ដែលមានតួនាទី និងភារកិច្ចដ៏ចាំបាច់បំផុតនៅក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តាធិការ និងវិស័យសិទ្ធិមនុស្ស ដោយហេតុថា តួអង្គខាងលើនេះ ជាតួអង្គដែលពិនិត្យ ស្វែងរក បញ្ឈប់ និងរារាំងដល់អត្ថិភាពនៃបទល្មើសនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយឈរលើគោលការណ៍នៃការអនុវត្តច្បាប់ និងព្រមទាំងបានសម្រួលបន្ទុកយ៉ាងច្រើន នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់តុលាការ។

អនុសាសន៍

តបតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវខាងលើ និងដោយមើលឃើញពីសារៈសំខាន់នៃតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងនាមយើងខ្ញុំជានិស្សិតនីតិសាស្ត្រ សូមសំណូមពរដល់មន្ត្រីប្រតិបត្តិច្បាប់ ជាពិសេសព្រះរាជអាជ្ញាគួរគប្បី៖

១. បំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយអនាគតិទាំង ៤ ដើម្បីការពារថែរក្សា និងលើកកម្ពស់ជំនឿទុកចិត្តពីសាធារណៈជន ពោលគឺ ធ្វើការសម្រេចសេចក្ដីដោយមិនលម្អៀង ឈរលើគោលការណ៍ច្បាប់ មិនទទួលការគាបសង្កត់ ការគំរាមកំហែង ឬការបំភិតបំភ័យ ការបង្គាប់បញ្ជាដោយផ្ទាល់ ឬប្រយោលពីបុគ្គលណាម្នាក់ឡើយ។

២. បំពេញកាតព្វកិច្ចដោយយកចិត្តទុកដាក់ និងម៉ត់ចត់ចំពោះគ្រប់កិច្ចនីតិវិធីទាំងឡាយ ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍សេរីភាពជាចម្បង ដោយជៀសវាងឲ្យបានពីស្លាកស្នាមទុយស៍នៃការឃុំខ្លួនមុនការជំនុំជម្រះក្ដី ការចោទប្រកាន់ និងការផ្តន្ទាទោស ព្រមទាំងពីផលមិនល្អដែលកើតមានពីការដាក់ឲ្យជាប់ពន្ធនាគារ។

៣. ធ្វើការចោទប្រកាន់ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាន និងភស្តុតាងសមរម្យ ហើយអាចជឿជាក់បានថា ភស្តុតាង និងមូលដ្ឋានទាំងអស់នោះបានមកពីវិធីស្របច្បាប់ ហើយពុំបានកើតចេញពីការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើសិទ្ធិមនុស្ស ជាអាទិ៍ ការធ្វើទារុណកម្ម ទណ្ឌកម្ម អំពើឃោរឃៅ អមនុស្សធម៌ ឬអំពើបន្ថោកបន្ទាបផ្សេងៗ។

៤. ផ្អែកតាមគោលការណ៍កល្លានុវត្តភាព ព្រះរាជអាជ្ញាអាចជ្រើសរើសជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់ចំពោះបទមជ្ឈិម តាមរយៈការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ និងការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ជាជាងធ្វើឡើងតាមរយៈការបើកការស៊ើបសួរ ដោយហេតុថា ការប្រើប្រាស់ជម្រើសតាមរយៈការបើកស៊ើបសួរតែមួយគត់ជាបច្ច័យដ៏អាក្រក់ ដែលនាំឲ្យមានការកើនឡើងនៃចំនួនអ្នកជាប់ឃុំ ការកកស្ទះសំណុំរឿងនៅតាមបណ្តាសាលាដំបូង និងកេត្តនាមកម្ពុជា។

ជារួមមក ព្រះរាជអាជ្ញាគួរគប្បីបំពេញតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ម៉ឺងម៉ាត់ ឆាប់រហ័សប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវខ្ពស់ គោរពការពារសេចក្ដីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស លើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស និងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួនជានិច្ច។

គន្ថនិទ្ទេស

១. ឋានានុក្រមនៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

ក. រដ្ឋធម្មនុញ្ញ

១/. រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី២១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣។

២/. រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាប្រជាធិតេយ្យ អនុម័តដោយមហាសន្និបាតជាតិលើកទី៣ នៅថ្ងៃទី១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៥

ខ. សន្ធិសញ្ញា

១/. កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ អនុម័តដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៦៦។

គ. ក្រម

១/. ព្រះរាជក្រម លេខៈ នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ សីហា ឆ្នាំ២០០៧ ប្រកាសឲ្យប្រើ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

ឃ. ច្បាប់

១/. ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ប្រកាសឲ្យប្រើនៅថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤

២/. ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ប្រកាសឲ្យប្រើនៅថ្ងៃទី១៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១៤

៣/. ច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន, លេខៈ នស/រកម/០១១២/០០១, ឆ្នាំ២០១២

៤/. ច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ, លេខៈ នស/រកម/១០០៥/០៣១, ប្រកាសឲ្យប្រើនៅថ្ងៃទី ២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥

ង. បទបញ្ជា

១/. អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការបង្កើតសាលាភូមិន្ទចៅក្រម, លេខៈ ០៩ អនក្រ.បក, ប្រកាសឲ្យប្រើនៅថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២

២. ឯកសារសៀវភៅ និងអត្ថបទ

ក. សៀវភៅមេរៀន

១/. សៀវភៅនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, ចងក្រងដោយលោកសាស្ត្រាចារ្យ **មីន សំអុល**, បោះពុម្ពឆ្នាំ ២០១៨-២០១៩

ខ. ឯកសារជាអត្ថបទ

១/. លោក **ហេង ហៃផេង**, ការផ្សាយរបស់សមាគមសាលាត្រាជូ (វាក្យស័ព្ទគតិយុត្ត អយ្យការ), ឆ្នាំ២០១៨

២/. លោក **កុយ នាម** និង **ឡុង បញ្ញាវុធ**, អយ្យការ (ប្រវត្តិ និងការសិក្សាប្រៀបធៀប), បោះពុម្ពលើកទី១ ឆ្នាំ ២០០៦

គ. វចនានុក្រម

១/. វចនានុក្រម **សម្ដេចព្រះសង្ឃរាជជួន ណាត**, បោះពុម្ពផ្សាយដោយពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត, ឆ្នាំ១៩៦៧

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១[150]

[150] សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧, ចុះថ្ងៃទី២២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០, លេខ ៤២៩ អ.យ.ដ, របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

R

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៣

ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

ក្រឡាបញ្ជី វេង រ៉ាមី

បន្ទប់ "ក" ជាន់ទី២

ដីកាកោះ

យើង **តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ**

អញ្ជើញឈ្មោះ :

អាសយដ្ឋាន : ផ្ទះលេខ HE១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ។

អោយចូលទៅកាន់ : អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ (ជាន់ទី២ បន្ទប់ "ក")

នៅថ្ងៃទី : ១១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ វេលាម៉ោង ០៩:០០ ព្រឹក

ដើម្បី : ឆ្លើយបំភ្លឺ

ពីដំណើររឿង : ឆបោក

តាមបណ្តឹងរបស់ក្រុមហ៊ុនមានកម្រិត

( ) គ្រុប ដែលមានអ្នកតំណាងឈ្មោះ ( )

សាមីខ្លួនត្រូវអញ្ជើញ តាមលិខិតអញ្ជើញនេះអោយបានទាន់ពេលវេលា និងយកលិខិតផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងនឹងរឿងខាងលើមកជាមួយផង ប្រសិនបើមាន ។

ថ្ងៃ ច័ន្ទ ១៤កើត ខែ មិគសិរ ឆ្នាំ ជូត ទោស័ក ព.ស. ២៥៦៤

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០២០

តំណាងអយ្យការ

ស៊ិត-វណ្ណៈ

ព្រះរាជអាជ្ញារង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០
លេខ ....៤៦៩....... អ.យ.ដ

ដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ

យើង **ស៊ិន ខណ្ណះ** តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

- បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ

យល់ឃើញថា:

០១. អវត្តមានបទល្មើស
- ☐ ១.១.អវត្តមានបទល្មើស

០២. ធាតុផ្សំបទល្មើសមិនគ្រប់គ្រាន់
- ☑ ២.១.ធាតុផ្សំបទល្មើសមិនគ្រប់គ្រាន់

០៣. មូលហេតុគតិយុត្ត
- ☐ ៣.១.ការដកពាក្យបណ្ដឹង
- ☐ ៣.២.ការលើកលែងទោសជាទូទៅ
- ☐ ៣.៣.មរណភាពជនល្មើស
- ☐ ៣.៤.ផុតអាជ្ញាយុកាល
- ☐ ៣.៥.និរាករណ៍នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ
- ☐ ៣.៦.អាជ្ញាអស់ជំនុំ
- ☐ ៣.៧.ការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ
- ☐ ៣.៨.ការបង់ប្រាក់ពិន័យសុប ឬពិន័យសម្របសម្រួល
- ☐ ៣.៩.អភ័យឯកសិទ្ធិ
- ☐ ៣.១០.អនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី
- ☐ ៣.១១.ការរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ជនល្មើស[1]

០៤. ការចោទប្រកាន់មិនផ្ដល់ប្រយោជន៍

[1] ដូចជាមូលហេតុកែលចរិត ការការពារស្របច្បាប់ ការបង្ខំស្ថានភាពចាំបាច់

អាសយដ្ឋាន: អាគារលេខ ២៥ ផ្លូវលេខ ២១៧ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ ៧ មករា, ភ្នំពេញ
Address: #25 Street 217, Sangkat Vealvong, Khan 7makara, Phnom Penh, Cambodia.
ទូរសារ-ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥)-២៣ ៨៨ ២០ ៥៩
Fax-Phone : (855) - 23 88 20 59

- ☐ ៤.១.ការស្វែងរកមិនបានផល
- ☐ ៤.២.ការបោះបង់ពាក្យបណ្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹង[2]
- ☐ ៤.៣.ស្ថានភាពវិបល្លាសស្មារតីដែលបន្ថយនូវការដឹងខុសត្រូវ
- ☐ ៤.៤.ការខកខានរបស់ដើមបណ្តឹង
- ☐ ៤.៥.អាកប្បកិរិយារបស់ជនរងគ្រោះ
- ☐ ៤.៦.ជនរងគ្រោះមិនចាប់អារម្មណ៍នឹងបទល្មើស
- ☐ ៤.៧.និយ័តកម្មដោយឯកឯង[3]
- ☐ ៤.៨.ព្យសនកម្ម ឬការខានគិតគូរបង្កដោយបទល្មើស

០៥. នីតិវិធីជាជម្រើសអនុវត្តដោយព្រះរាជអាជ្ញា

- ☐ ៥.១.ការផ្សះផ្សាលការខូចខាតដោយ/ដល់អនីតិជន
- ☐ ៥.២.សន្ទានកម្ម[4]
- ☐ ៥.៣.អធិបញ្ញាផ្តល់ការព្យាបាល
- ☐ ៥.៤.ជនរងគ្រោះ/ដើមបណ្តឹងបោះបង់បណ្តឹងតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា
- ☐ ៥.៥.និយ័តកម្មតាមសំណើរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា
- ☐ ៥.៦.ការរំលឹកពីអត្ថបទច្បាប់/ការព្រមាន[5]
- ☐ ៥.៧.ការកំណត់ទិសដៅចំពោះរចនាសម្ព័ន្ធនៃសុខភាពនៃសង្គម ឬនៃវិជ្ជាជីវៈ
- ☐ ៥.៨.ការសម្រុះសម្រួលព្រហ្មទណ្ឌ[6]

០៦. នីតិវិធីជាជម្រើសអនុវត្តដោយអាជ្ញាធរផ្សេងទៀត

- ☐ ៦.១.ការចោទប្រកាន់ ឬទណ្ឌកម្មផ្សេងទៀតមិនមែនព្រហ្មទណ្ឌ

០៧. ជនល្មើសមិនត្រូវបានស្គាល់

- ☐ ៧.១.ជនល្មើសមិនត្រូវបានស្គាល់

០៨. ជំនួយការអប់រំ

- ☐ ៨.១.ការផ្តល់ជំនួយការអប់រំជំនួសការចោទប្រកាន់

ការសង្កេតផ្សេងៗ ៖ កាលពីថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឈ្មោះ ______ ជាតំណាងក្រុមហ៊ុន __________ បានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយក្រុមហ៊ុន ______ មានអ្នកតំណាងឈ្មោះ ________ ស្តីពីការផ្ទេរសិទ្ធិដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨៧១៤,៩៦ ហិកតា ស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ,ឃុំរលួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ។ បន្ទាប់ពីចុះកិច្ចសន្យារួចមកឈ្មោះ ______ បានកក់ប្រាក់ឲ្យទៅឈ្មោះ _____ ចំនួនពីរលើកសរុបមានចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (**ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន**) តាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យា រួចឈ្មោះ _____ ពុំបានបំពេញភាតព្វកិច្ចឲ្យបានពេញលេញតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យា ទើបឈ្មោះ ____ ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុន _____

ដាក់ពាក្យប្តឹងតែម្តង ។

---

[2] ដើមបណ្តឹងឈប់ប្តឹង

[3] សកម្មភាពដែលជនល្មើសបានបញ្ឈប់បទល្មើស និងស្តារស្ថានភាពឡើងវិញ

[4] ករណីចែងដោយច្បាប់

[5] ព្រះរាជអាជ្ញាប្រាប់អំពីអំពើដែលជាបទល្មើសតាមកំណត់ច្បាប់ និងធ្វើការព្រមាន ឱ្យឈប់ប្រព្រឹត្ត

[6] ករណីចែងដោយច្បាប់

<u>**បានឃើញ**</u>

-ពាក្យបណ្ដឹងចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុនមានកម្រិតវិនិយោគទុនប្រកពជីវស្វាហាប់អន្តរជាតិ ( ) ។

-ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ បានឆ្លើយបំភ្លឺនៅដំណាក់កាលអយ្យការថា ៖ ពាក្យបណ្ដឹងចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ជាពាក្យបណ្ដឹងរបស់ខ្លួនប្រាកដមែន សូមរក្សាទុកខ្លឹមសារ និងឯកសារភ្ជាប់ទុកជាបានការតាមផ្លូវច្បាប់ ។ ខ្លួនសូមជម្រាបជូនថា ៖ ឈ្មោះ _ _ _ _ ជាតំណាងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ អះអាងថាក្រុមហ៊ុនខ្លួនមានដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨៧១៤,៩៦ ហិកតា ស្ថិតនៅឃុំរលួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ មានបំណងលក់សិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍ឲ្យមកក្រុមហ៊ុនខ្លួន (ក្រុមហ៊ុនមានកម្រិតវិនិយោគទុនប្រកពជីវស្វាហាប់អន្តរជាតិ) ក្នុងតម្លៃមួយហិកតា ៥២០ $ **(ប្រាំរយម្ភៃដុល្លារអាមេរិក)** និងមានការណែនាំបញ្ចុះបញ្ចូលពីបក្ខពួកដែលជាដៃជើងរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ផងនោះធ្វើឲ្យខ្លួនយល់ព្រមចុះកិច្ចសន្យាទិញសិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះ ដោយបានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ធ្វើជាតំណាងក្រុមហ៊ុនចុះកិច្ចសន្យាជាមួយឈ្មោះ _ _ _ _ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ និងបានធ្វើការប្រគល់ប្រាក់ឲ្យទៅឈ្មោះ _ _ _ _ ជាបន្តបន្ទាប់សរុបចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ **(ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន)** ។ ក្រោយពីឈ្មោះ _ _ _ ទទួលប្រាក់កក់រួច ឈ្មោះ _ _ _ _ មិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចដូចដែលបានចុះក្នុងកិច្ចសន្យានោះទេ ខាងក្រុមហ៊ុនខ្លួនបានព្យាយាមឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ បំពេញកាតព្វកិច្ចក្នុងកិច្ចសន្យាតែឈ្មោះ _ _ _ _ ចេះតែគេចវេស ជាចុងក្រោយឈ្មោះ _ _ _ _ មិនមានដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចខាងលើសម្រាប់ប្រគល់សិទ្ធិមកឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្លួនធ្វើការវិនិយោគឡើយ ដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថាឈ្មោះ _ _ _ _ ពិតជាមានគំនិតទុច្ចរិតឆបោកយកប្រាក់ពីក្រុមហ៊ុនខ្លួនយ៉ាងពិតប្រាកដដែលធ្វើឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្លួនទទួលរងនូវការខូចខាតប្រយោជន៍យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដែលមិនអាចអត់ឱនឲ្យបានឡើយ ។ ដូចបានជម្រាបជូនខាងលើខ្លួនសូមប្ដឹងពីឈ្មោះ _ _ _ _ និងបក្ខពួកពីបទ "ឆបោក" សំណូមពរចាប់ឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ _ _ _ _ និងបក្ខពួកយកទៅផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារឲ្យបានតឹងរឹងតាមផ្លូវច្បាប់ និងទាមទារឲ្យឈ្មោះ ហុង ម៉ុងហេង ធ្វើការទូទាត់សងប្រាក់ទាំងអស់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ **(ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន)** ឲ្យមកខ្លួនវិញ និងទាមទារសំណងជម្ងឺចិត្ត ការខាតបង់ពេលវេលា និងថ្លៃសេវាកម្មមេធាវីជាប្រាក់ចំនួន ៥០០,០០០ $ **(ប្រាំសែនដុល្លារអាមេរិក)** ។

-ឈ្មោះ _ _ _ _ បានឆ្លើយបំភ្លឺនៅដំណាក់កាលអយ្យការថា ៖ នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ខ្លួនតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បានចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ (ក្រុមហ៊ុនទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨.៧១៤,៩៦ ហិកតា ដែលមានទីតាំងដីស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ឃុំរលួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមរយៈលិខិតលេខ ១៤១១ សជណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី) ជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ តំណាងដោយឈ្មោះ _ _ _ _ ក្នុងតម្លៃ ៤,៤៤៤,៦២៩.៦០ $ (បួនលានបួនសែនបួនម៉ឺនបួនពាន់

ប្រាំមួយរយម្ភៃប្រាំបួនដុល្លារអាមេរិកនិងហុកសិបសេន) លក់ទិញភាគហ៊ុន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ ។ ចំពោះការលក់ភាគហ៊ុនចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) ឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ នេះ ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ តំណាងដោយខ្លួនបានបង្ហាញឯកសារទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដូចមានបញ្ជាក់ទំហំ និងទីតាំងខាងលើ ហើយក៏បានជូនភាគីអ្នកទិញភាគហ៊ុនចុះទៅពិនិត្យមើលទីតាំងដី ដោយធ្វើការចំណាយពេលប្រហែលជាង ០១ ខែកន្លះមុននឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ សម្រេចចិត្តទិញភាគហ៊ុនចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ ។ នៅក្នុងរឿងលក់ទិញនេះខ្លួនជាតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បានទទួលប្រាក់កក់ចំនួន ០២ លើកសរុបចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន) ពីក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ តំណាងដោយឈ្មោះ _ _ _ _ ។ ហើយប្រាក់កក់ចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ខាងលើខ្លួនបានទូទាត់ជូនម្ចាស់ភាគហ៊ុនដើមក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ចំនួន ០២ លើករួមមាន ៖ លើកទី ១ ចំនួន ២០២,៦៧៤ $ (ពីរសែនពីរពាន់ប្រាំមួយរយចិតសិបបួនដុល្លារអាមេរិក) និងលើកទី ២ ចំនួន ១,៤១៨,៧១៨ $ (មួយលានបួនសែនមួយម៉ឺនប្រាំបីពាន់ប្រាំពីររយដប់ប្រាំបីដុល្លារអាមេរិក) ចូលទៅក្នុងគណនីធនាគារលេខ _ _ _ _ _ របស់ឈ្មោះ _ _ _ _

ដូចមានបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតដោះលែងប្រាក់តម្កល់ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ចំណែកឯប្រាក់ដែលសេសសល់ជាប្រាក់កម្រៃជើងសាររបស់ខ្លួន ដើម្បីបំពេញនីតិវិធីចុះបញ្ជីលើដីទំហំ ៨.៧៦០,៦៤ ហិកតា ស្មើនឹងចំនួន ១៣ ប័ណ្ណ ។ ក្រោយពេលចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរភាគហ៊ុនចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ បានរួចរាល់ និងគូភាគីបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យានេះរយៈពេលជាង ០៦ ខែក្រោយមកគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានការប្រែប្រួលទើបសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនេះត្រូវបានរឹបអូសយកទៅវិញតាមរយៈលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងលិខិតលេខ **៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នផ.ផក** ចុះថ្ងៃទី **១២** ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីខាងដូចលើនេះក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ មានឈ្មោះ _ _ _ _ ជាតំណាងធ្លាប់បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្តឹងប្រឆាំងនឹងខ្លួនម្តងរួចហើយ នៅថ្ងៃទី ០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៧ ពីបទ "ឆបោក" មានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី **១៦** ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែក្រោយមកតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញយល់ឃើញថាករណីខាងលើជារឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ហើយតំណាងអយ្យការសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងទុកឥតចាត់ការតាមដីកាលេខ **២១០** អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ លុះមកដល់ថ្ងៃទី **២១** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ បានលើកយកអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដដែលដោយគ្រាន់តែប្តូរអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុនទៅជាឈ្មោះ _ _ _ _ ហើយបន្តដាក់ពាក្យប្តឹងខ្លួនពីបទ ឆបោក ប្រព្រឹត្តកាលពីថ្ងៃទី **១២** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤

ដដែលសាជាថ្មីម្តងទៀត ។ រឿងពិតជាក់ស្តែងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ពិតជាទទួលបាននូវសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានទំហំ និងបញ្ជាក់ទីតាំងខាងលើដូចមានក្នុងលិខិតលេខ **១៤១១ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **០៧** ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ហើយក៏បានលក់ភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ចំនួន **១០០ % (មួយរយភាគរយ)** ដោយបានផ្ទេរភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ចំនួន **៧០ %** **(ចិតសិបភាគរយ)** បន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ តំណាងដោយខ្លួនបានទទួលប្រាក់តែចំនួន **៥០ % (ហាសិបភាគរយ)** ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន **២,២២២,៣១៤.៩២ $ (ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន)** ដូចមានក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ហើយឈ្មោះ _ _ _ _ _ ក៏មានឈ្មោះក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីនេះបានដាក់លិខិតទៅកាន់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីសុំសិទ្ធិប្រទាន និងសុំចុះកិច្ចសន្យាសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ ផងដែរ ប៉ុន្តែដោយរដ្ឋមានការកែប្រែគោលនយោបាយថ្មី ហើយសម្រេចដកយកដីនេះវិញតាមលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី (សម្រេចមិនឲ្យបន្ត និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន) និងលិខិតលេខ **៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នជ.ផក** ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបណ្តាលឲ្យខូចខាតនូវផលប្រយោជន៍របស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុននីមួយៗនៅក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរហើយរឿងរដ្ឋដកហូតយកដីនេះខ្លួន និងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បានសុំឲ្យស្ថានទូតនៃសាធារណៈរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាមប្រចាំកម្ពុជាជួយអន្តរាគមន៍ ដាក់ជាលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សររហូតដល់ទៅ ០២ លើកដោយលើកទី ១ នៅថ្ងៃទី ០៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៥ និងលើកទី ២ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ ប៉ុន្តែពុំទទួលបានលទ្ធផលអ្វីឡើយ ។ ចំពោះប្រាក់ដែលខ្លួនបានទទួលពីក្រុមហ៊ុនចិននោះ ខ្លួនមិនអាចទូទាត់ត្រឡប់ទៅវិញបានទេ ដោយហេតុថាពេលបានទទួលប្រាក់មក ខ្លួនបានបញ្ជូនប្រាក់នេះទៅឲ្យក្រុមហ៊ុនវៀតណាមភ្លាម ហើយខ្លួនបានសហការជាមួយស្ថានទូតវៀតណាមធ្វើការតវ៉ាទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដល់ទៅពីរលើក តែមិនបានសម្រេច ហើយសូម្បីតែភាគីខាងក្រុមហ៊ុនចិនក៏បានដាក់ពាក្យសុំសិទ្ធិប្រទានទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដែរ ក៏នៅតែមិនបានទៀតដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់មិនមែនជាកំហុសរបស់ខាងក្រុមហ៊ុនខ្លួននោះឡើយ ។ នៅក្នុងរឿងក្តីនេះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្លាប់បានប្តឹងចោទប្រកាន់រូបខ្លួនពីបទ **"ឆបោក"** ម្តងរួចមកហើយ ដែលមានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែត្រូវបានតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញតម្កល់សំណុំរឿងទុកដោយឥតចាត់ការតាមដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ **២១០ អ.យ.ព** ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ។ ហើយការលក់ទិញភាគហ៊ុនបានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឯថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្រឆាំងនិងអង្គហេតុខាងលើថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ដូច្នេះបើគិតពីថ្ងៃលក់ទិញភាគហ៊ុនមកដល់ថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹង គឺមានថិរវេលាជាង **៦** ឆ្នាំទៅហើយយោងមាត្រា **១០** ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសមជ្ឈិមមានត្រឹម ៥ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។ តាមអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានយកមកធ្វើជាទឡ្ហីករប្តឹងប្រឆាំងនឹងរូបខ្លួននាពេលនេះ គឺអង្គហេតុ និងភស្តុតាងចាស់ដដែលៗដោយពុំមានអង្គហេតុ និងភស្តុតាងថ្មីដើម្បីនាំឲ្យមានការកែប្រែលទ្ធផលនៃដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការមុន

នោះឡើយ ។ សំណូមពរស្នើសុំ **៦ភនឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា** មេត្តាសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៨១៨៧** ចុះថ្ងៃទី **២២** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ទុកដោយឥតចាត់ការតទៅដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។

-ឈ្មោះ _ _ _ _ បានឆ្លើយបំភ្លឺនៅចំណាក់កាលអយ្យការថា ៖ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ទទួលបានសជណ ប្រគល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចពីរាជរដ្ឋាភិបាលមកនោះខ្លួនមិនបានលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងសជណនោះទេ គឺខ្លួនលក់តែភាគហ៊ុនឲ្យទៅដៃគូដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍លើគម្រោងនៃសជណនោះ ព្រោះខ្លួនបានដឹងច្បាស់ថារាជរដ្ឋាភិបាលមិនអនុញ្ញាតឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្លួនលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនោះទេ ។ ខ្លួនមិនដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះដោយមូលហេតុអ្វីទេ ព្រោះគម្រោងរបស់ខ្លួនកំពុងដំណើរការ ហើយដៃគូដែលជាដើមបណ្តឹងក៏កំពុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ជាមួយគ្នា ។ រយៈពេលដែលខ្លួនដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះវិញ គឺមានរយៈពេលបីខែ បន្ទាប់ពីដើមបណ្តឹងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតស្នើសុំទៅក្រសួងកសិកម្មដើម្បីចុះកិច្ចសន្យាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច (ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤) និងមានសជណលុបថ្ងៃទី **២៦** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ រយៈពេល ០៦ ខែ ។ ខ្លួនមិនដឹងថារយៈពេលប៉ុន្មានដែលរាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនៃសជណនេះ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនរបស់ខ្លួនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចមិនត្រឹមត្រូវតាមលក្ខន្តិកៈនោះទេ ។

-លិខិតលេខ **១៤១១ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **០៧** ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

-កិច្ចសន្យារបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ផ្ទេរភាគហ៊ុនឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ។

-លិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

-លិខិតលេខ **៥២៥៣/៣៨៨ កសក.នផ.ផក** ចុះថ្ងៃទី **១២** ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

-ពាក្យបណ្តឹងរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ជាមេធាវីតំណាង និងការពារសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៧ ។

-ដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ **២១០** អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ មករា ឆ្នាំ **២០១៧** របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

-លិខិតរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _

ប្រគល់សិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ។

-លិខិតបំភ្លឺរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី **១១** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-ពាក្យស្នើសុំកែតម្រូវរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី **១៩** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-ពាក្យសុំតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការរបស់ឈ្មោះ _ _ _ _ និងឈ្មោះ _ _ _ _ ជាមេធាវីតំណាង និងការពារសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ **ហុង ម៉ុងហេង** ចុះថ្ងៃទី **២២** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-លិខិតបំភ្លឺរបស់ឈ្មោះ _ _ _ ជាមេធាវីការពារ និងតំណាងឲ្យឈ្មោះ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២១ ។

-ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ។

<u>យល់ឃើញថា</u>

-កាលពីថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឈ្មោះ _ _ _ _ ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ បានចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរភាគហ៊ុនឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ដែលមានអ្នកតំណាងឈ្មោះ _ _ _ _ នូវដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចទំហំ ៨៧១៤,៥៦ ហិកតា ស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ,ឃុំល្ហួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ។ បន្ទាប់ពីចុះកិច្ចសន្យារួចមក គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមានការប្រែប្រួល រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានចេញលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ សម្រេចមិនឲ្យបន្តនីតិវិធី និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ បណ្តាលឲ្យខូចខាតនូវផលប្រយោជន៍ដល់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ទើបឈ្មោះ _ _ _ _ ជាអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ដាក់ពាក្យប្តឹងតែម្តង ។

-តាមអង្គហេតុ ,តាមចម្លើយគូភាគី និងតាមការពិនិត្យឯកសារនានាជាកស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចមកឃើញថា ៖ ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ពិតជាទទួលបាននូវសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានទំហំ និងបញ្ជាក់ទីតាំងខាងលើដូចមានក្នុងលិខិតលេខ **១៤១១ សជណ** ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីប្រាកដមែន ។ លុះក្រោយមកដោយសារគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមានការប្រែប្រួល រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានចេញលិខិតលេខ **១៧៥៥ សជណ** ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ សម្រេចមិនឲ្យបន្តនីតិវិធី និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ទើបបណ្តាលឲ្យខូចខាតផលប្រយោជន៍ដល់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ។

-ចំពោះអង្គហេតុដែលឈ្មោះ _ _ _ _ បានលើកយកមកប្តឹងនេះ ដូចគ្នានឹងអង្គហេតុនៅក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលតំណាងអយ្យការបានសម្រេចតម្កល់រឿងឥតចាត់ការតាមដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ **២១០** អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ ម្តងរួចទៅហើយ ជាហេតុធ្វើឲ្យតំណាងអយ្យការមិនអាចលើកយកអង្គហេតុដដែលនេះ មកចាត់ការម្តងទៀតឡើយ ។

-តាមអង្គហេតុខាងលើនេះ គឺកើតឡើងនៅថ្ងៃទី **១២** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ មកម្ល៉េះ រហូតមកដល់ថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី **១៩** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ មានរយៈពេល ៦ ឆ្នាំ មកហើយ ជាហេតុធ្វើឲ្យបណ្តឹងរបស់ឈ្មោះ ផុតអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា **១១** នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ហើយបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវរលត់តាមមាត្រា **៧** នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

-តាមអង្គហេតុ ,តាមចម្លើយគូភាគី និងតាមការពិនិត្យឯកសារនានាជាភស្តុតាងដែលមានក្នុងសំណុំរឿង រួចមកឃើញថា ៖ ពុំមានជាតុផ្សំបទល្មើសគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឲ្យតំណាងអយ្យការបើកការស៊ើបសួរលើឈ្មោះ _ _ _ _ ពីបទ ឆបោក បានឡើយ ។

-គប្បីតំណាងអយ្យការពិនិត្យ ពិចារណាសំរេចតាមច្បាប់ ។

<u>ហេតុដូច្នេះសម្រេច</u>

-តម្កល់សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ទុកឥតចាត់ការតទៅ ។

-បង្គាប់ឲ្យក្រឡាបញ្ជីជូនដំណឹងដល់ភាគីដើមបណ្ដឹងដើម្បីបើកសិទ្ធិប្ដឹងតវ៉ាក្នុងកំណត់ច្បាប់ ។

ថ្ងៃ សុក្រ ១០ រោច ខែ ចេត្រ ឆ្នាំ ឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស. ២៥៦៥

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១

តំណាងអយ្យការ

ស៊ិត-ចណ្ណាៈ

ព្រះរាជអាជ្ញារង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ

ឆ្នាំ ជូត ត្រីស័ក ព.ស. ពីរពាន់ប្រាំរយហុកសិបប្រាំ ខែ ជេស្ឋ ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ មួយរោច
ឆ្នាំពីរពាន់ម្ភៃមួយ ខែ ឧសភា ថ្ងៃទី ម្ភៃប្រាំពីរ វេលាម៉ោង ដប់ និងម្ភៃនាទីព្រឹក
យើង _ _ _ _ តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ
ដោយមានលោក _ _ _ _ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានសួរកត់យកចម្លើយឈ្មោះ _ _ _ _ជាជនសង្ស័យ ដោយមានលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ជាមេធាវីការពារក្តីដូចខាងក្រោមនេះ ៖

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទឈ្មោះ អាយុ ៥០ ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិផ្សារឆ្នាំង ឃុំផ្សារឆ្នាំង ស្រុករលាប្អៀរ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ HE១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ មុខរបរពាណិជ្ជករ ឪពុកឈ្មោះ _ _ "ស្លាប់" ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ "រស់" ប្រពន្ធឈ្មោះ _ _ _ "លែងលះ" មានកូន ០២ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ជានីតិជន ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនងលេខ _ _ _ _ _ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទសូមទទួលយកលោកស្រី _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ ធ្វើជាមេធាវីការពារឲ្យខ្ញុំបាទនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ។

សួរ ៖ តើលោកមានដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះដោយមូលហេតុអ្វីទេ ?

ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទមិនដឹងមូលហេតុអ្វីទេ ព្រោះគម្រោងរបស់ខ្ញុំបាទកំពុងដំណើរការ ហើយដៃគូដែលជាដើមបណ្តឹងក៏កំពុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ជាមួយគ្នា ។

ឆ្លើយ ៖ រយៈពេលដែលខ្ញុំបាទដឹងថារាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនេះវិញ គឺមានរយៈពេលបីខែបន្ទាប់ពីដើមបណ្តឹងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតស្នើសុំទៅក្រសួងកសិកម្មដើម្បីចុះកិច្ចសន្យាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច (ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤) ។ ចាប់តាំងពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាលក់ភាគហ៊ុនថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ រហូតដល់ថ្ងៃដែលរាជរដ្ឋាភិបាលលុបនៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ គឺមានរយៈពេល ០៦ ខែ ។

សួរ ៖ តើលោកមានដឹងថារយៈពេលប៉ុន្មានដែលរាជរដ្ឋាភិបាលដកហូតដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនៃសជណនេះ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនរបស់លោកអនុវត្តកាតព្វកិច្ចមិនត្រឹមត្រូវតាមលក្ខន្តិកៈ ?

សួរ ៖ ខ្ញុំបាទមិនដឹងទេ ។

ចំណាំខ្ញុំអស់តែប៉ុណ្ណេះ ។

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សាមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ	មេធាវី	ក្រឡាបញ្ជី	តំណាងអយ្យការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

<u>កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ</u>

ឆ្នាំ ឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស. ពីរពាន់ប្រាំរយហុកសិបប្រាំ ខែ ជេស្ឋ ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ មួយរោច
ឆ្នាំពីរពាន់ម្ភៃមួយ ខែ ឧសភា ថ្ងៃទី ម្ភៃប្រាំពីរ វេលាម៉ោង ប្រាំបួន និងម្ភៃនាទីព្រឹក

យើង _ _ _ _ តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដោយមានលោក _ _ _ _ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានសួរកត់យកចម្លើយឈ្មោះ _ _ _ _ ជាជនសង្ស័យ ដោយមានលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ជាមេធាវីការពារក្តីដូចខាងក្រោមនេះ ៖

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទឈ្មោះ _ _ _ _ _ អាយុ ៥០ ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិផ្សារថ្នាំង ឃុំផ្សារឆ្នាំង ស្រុករលាប្អៀរ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ HE១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ មុខរបរពាណិជ្ជករ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ "ស្លាប់" ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ "រស់" ប្រពន្ធឈ្មោះ _ _ _ "លែងលះ" មានកូន ០២ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ជានីតិជន ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនងលេខ _ _ _ _ _ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទសូមទទួលយកលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ធ្វើជាមេធាវីការពារឲ្យខ្ញុំបាទនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ទទួលបានសជណប្រគល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចពីរាជរដ្ឋាភិបាលមកនោះខ្ញុំបាទមិនបានលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងសជណនោះទេ គឺខ្ញុំបាទលក់តែភាគហ៊ុនឲ្យទៅដៃគូដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍លើគម្រោងនៃសជណនោះ ព្រោះខ្ញុំបាទបានដឹងច្បាស់ថារាជរដ្ឋាភិបាលមិនអនុញ្ញាតឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្ញុំបាទលក់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចនោះទេ ។

ចំណាំខ្ញុំអស់តែប៉ុណ្ណេះ ។

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សាមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ	**មេធាវី**	**ក្រឡាបញ្ជី**	**តំណាងអយ្យការ**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង
រាជធានីភ្នំពេញ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧
ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០

កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ

ឆ្នាំ ជូត ទោស័ក ព.ស ពីរពាន់ប្រាំរយហុកសិបបួន ខែ បុស្ស ថ្ងៃ ចន្ទ ដប់បីកេច
ឆ្នាំពីរពាន់ម្ភៃមួយ ខែ មករា ថ្ងៃទី ដប់មួយ វេលាម៉ោង ប្រាំបួន និងម្ភៃនាទីព្រឹក

យើង _ _ _ _ តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដោយមានលោក _ _ _ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានសួរកត់យកចម្លើយឈ្មោះ _ _ _ _ ជាជនសង្ស័យ ដោយមានលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ជាមេធាវីការពារក្តីដូចខាងក្រោមនេះ ៖

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទឈ្មោះ _ _ _ _ អាយុ ៥០ ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិផ្សារថ្នាំង ឃុំផ្សារថ្នាំង ស្រុករលាប្អៀរ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ អE១៤ ផ្លូវលេខ ២៦៥ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ មុខរបរពាណិជ្ជករ ឪពុកឈ្មោះ _ _ _ "ស្លាប់" ម្តាយឈ្មោះ _ _ _ "រស់" ប្រពន្ធឈ្មោះ _ _ _ _ "លែងលះ" មានកូន ០២ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ជានីតិជន ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនងលេខ _ _ _ _ _ _ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ខ្ញុំបាទសូមទទួលយកលោកស្រី _ _ _ _ និងលោកស្រី _ _ _ _ ធ្វើជាមេធាវីការពារឲ្យខ្ញុំបាទនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ នៅថ្ងៃទី **១២** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ខ្ញុំបាទតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ _ _ បានចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ (ក្រុមហ៊ុនទទួលបានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចទំហំ **៨.៧១៤,៩៦** ហិកតា ដែលមានទីតាំងដីស្ថិតនៅឃុំស្រែជិះ ឃុំលួសមានជ័យ និងឃុំក្បាលដំរី ស្រុកសំបូរ ខេត្តក្រចេះ ពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា តាមរយៈលិខិតលេខ **១៤១១** សជណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី) ជាមួយនឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ តំណាងដោយឈ្មោះ _ _ _ _ _ ក្នុងតម្លៃ **៤,៤៤៤,៦២៥.៦០ $ (បួនលានបួនសែនបួនម៉ឺនបួនពាន់ប្រាំមួយរាយ ម្ភៃប្រាំបួនដុល្លារអាមេរិកនិងហុកសិបសេន)** លក់ទិញភាគហ៊ុន **១០០ % (មួយរយភាគរយ)** របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ ។ ចំពោះការលក់ភាគហ៊ុនចំនួន **១០០ % (មួយរយភាគរយ)** ឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ _ នេះក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ តំណាងដោយខ្ញុំបាទបានបង្ហាញឯកសារទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដូចមានបញ្ជាក់ទំហំ និងទីតាំងខាងលើ ហើយក៏បានជូនភាគីអ្នកទិញភាគហ៊ុនចុះទៅពិនិត្យមើលទីតាំងដីដោយធ្វើការចំណាយពេលប្រហែលជាង ០១ ខែកន្លះ មុននឹងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ សម្រេចចិត្តទិញភាគហ៊ុនចំនួន **១០០ % (មួយរយភាគរយ)** របស់ក្រុមហ៊ុនឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ ។ នៅក្នុងរឿងលក់ទិញនេះខ្ញុំបាទជាតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ បានទទួលប្រាក់កក់ចំនួន ០២ លើកសរុបចំនួន **៥០ % (ហាសិបភាគរយ)** ស្មើនឹង...

ប្រាក់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន) ពីក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _

តំណាងដោយឈ្មោះ _ _ _ _ ។ ហើយប្រាក់កក់ចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ខាងលើខ្ញុំបាទបានទូទាត់ជូនម្ចាស់ភាគហ៊ុនដើមក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ ស៊ូហ្វើរ ចំនួន ០២ លើករួមមាន ៖ លើកទី ១ ចំនួន ២០២,៦៧៨ $ (ពីរសែនពីរពាន់ប្រាំមួយរយចិតសិបបួនដុល្លារអាមេរិក) និងលើកទី ២ ចំនួន ១,៤១៨,៧១៨ $ (មួយលានបួនសែនមួយម៉ឺនប្រាំបីពាន់ប្រាំពីររយដប់ប្រាំបីដុល្លារអាមេរិក) ចូលទៅក្នុងគណនីធនាគារលេខ ០០១០០០២៨២៣៩៣៧ របស់ឈ្មោះ _ _ _ _ _ ដូចមានបញ្ជាក់ក្នុងលិខិតដោះលែងប្រាក់តម្កល់ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ចំណែកឯប្រាក់ដែលសេសសល់ជាប្រាក់កម្រៃជើងសាររបស់ខ្ញុំបាទ ដើម្បីបំពេញនីតិវិធីចុះបញ្ជីលើដីទំហំ ៨.៧៦០,៦៤ ហិកតា ស្មើនឹងចំនួន ១៣ ប័ណ្ណ ។ ក្រោយពេលចុះកិច្ចសន្យាផ្ទេរភាគហ៊ុនចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ បានរួចរាល់ និងគូភាគីបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមខ្លឹមសារនៃកិច្ចសន្យានេះរយៈពេលជាង ០៦ ខែក្រោយមកគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានការប្រែប្រួលទើបសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនេះត្រូវបានរដ្ឋដកហូតយកទៅវិញតាមរយៈលិខិតលេខ ១៧៥៥ សជណ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនិងលិខិតលេខ ៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នផ.ផក ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីខាងដូចលើនេះក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ មានឈ្មោះ _ _ _ _ _ ជាតំណាងធ្លាប់បានដាក់ពាក្យបណ្ដឹងប្ដឹងប្រឆាំងនឹងខ្ញុំបាទម្ដងរួចហើយ នៅថ្ងៃចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៧ ពីបទ "ឆបោក" មានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៧២៨៥ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែក្រោយមកតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញយល់ឃើញថា ករណីខាងលើជារឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណី ហើយតំណាងអយ្យការសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងទុកឥតចាត់ការតាមដីកាលេខ ២១០ អ.យ.ព ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨ លុះមកដល់ថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ _ បានលើកយកអង្គហេតុ និងកស្តុតាងដដែលដោយគ្រាន់តែប្ដូរអ្នកតំណាងក្រុមហ៊ុនទៅជាឈ្មោះ _ _ _ _ ហើយបន្តដាក់ពាក្យប្ដឹងខ្ញុំបាទពីបទ "ឆបោក" ប្រព្រឹត្តកាលពីថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ដដែលសាជាថ្មីម្ដងទៀត ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ រឿងពិតជាក់ស្ដែងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ ពិតជាទទួលបាននូវសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដែលមានទំហំ និងបញ្ជាក់ទីតាំងខាងលើដូចមានក្នុងលិខិតលេខ ១៤១១ សជណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ របស់ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ហើយក៏បានលក់ភាគហ៊ុនក្រុមហ៊ុន តែ នីញ ក្រចេះ ស៊ូហ្វើឲ្យក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ចំនួន ១០០ % (មួយរយភាគរយ) ដោយបានផ្ទេរភាគហ៊ុនរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ _ ចំនួន ៧០ % (ចិតសិបភាគរយ) បន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ តំណាងដោយខ្ញុំបាទបានទទួលប្រាក់តែចំនួន ៥០ % (ហាសិបភាគរយ) ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ចំនួន ២,២២២,៣១៤.៩២ $ (ពីរលានពីរសែនពីរម៉ឺនពីរពាន់បីរយដប់បួនដុល្លារអាមេរិក និងកៅសិបពីរសេន) ដូចមានក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីរបស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ហើយឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ ក៏មានឈ្មោះក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មីនេះបានដាក់លិខិតទៅកាន់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីសុំសិទ្ធិប្រទាន និងសុំចុះកិច្ចសន្យាសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចកាលពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ ផងដែរ ប៉ុន្តែដោយរដ្ឋមានការកែប្រែគោលនយោបាយថ្មី ហើយសម្រេចដកយកដីនេះវិញតាមលិខិតលេខ ១៧៥៥ សជណ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ របស់ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី (សម្រេចមិនឲ្យបន្ត និងនិរាករណ៍គម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន) និងលិខិតលេខ ៥២៥៣/៣៤៨ កសក.នផ.ផក ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបណ្ដាលឲ្យខូចខាតនូវផលប្រយោជន៍របស់ម្ចាស់ភាគហ៊ុននីមួយៗ នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈថ្មី

របស់ក្រុមហ៊ុន _ _ _ _ _ _ យាងធូន់ធូរ ហើយរឿងវិវាទកម្មសមាគមប្រឆាំងក្រុមហ៊ុននេះខ្ញុំបាទ និងក្រុមហ៊ុន _ _ _ _

បានសុំឲ្យស្ថានទូតនៃសាធារណៈរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាមប្រចាំកម្ពុជាជួយអន្តរាគមន៍ ដាក់ជាលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សររហូតដល់ទៅ **០២** លើក ដោយលើកទី១ នៅថ្ងៃទី **០៩** ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៥ និងលើកទី២ នៅថ្ងៃទី **១៤** ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ ប៉ុន្តែពុំទទួលបានលទ្ធផលអ្វីឡើយ ។

សួរ-ឆ្លើយ ៖ ចំពោះប្រាក់ដែលខ្ញុំបាទបានទទួលពីក្រុមហ៊ុនចិននោះ ខ្ញុំបាទមិនអាចទូទាត់ត្រឡប់ទៅវិញបានទេ ដោយហេតុថាពេលបានទទួលប្រាក់មក ខ្ញុំបាទបានបញ្ជូនប្រាក់នេះទៅឲ្យក្រុមហ៊ុនវៀតណាមភ្លាម ហើយខ្ញុំបាទបានសហការជាមួយស្ថានទូតវៀតណាមធ្វើការតវ៉ាទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដល់ទៅពីរលើក តែមិនបានសម្រេច ហើយសូម្បីតែភាគីខាងក្រុមហ៊ុនចិនក៏បានដាក់ពាក្យសុំសិទ្ធិប្រទានទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដែរ ក៏នៅតែមិនបានទៀតដែលបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់មិនមែនជាកំហុសរបស់ខាងក្រុមហ៊ុនខ្ញុំបាទនោះឡើយ ។

ខ្ញុំបាទសូមបញ្ជាក់បន្ថែមថា ៖ នៅក្នុងរឿងក្តីនេះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្លាប់បានប្តឹងចោទប្រកាន់រូបខ្ញុំបាទពីបទ "ឆបោក" ម្តងរួចមកហើយដែលមានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ **៧២៨៥** ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៧ ប៉ុន្តែត្រូវបានតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញតម្កល់សំណុំរឿងទុកដោយឥតចាត់ការតាមដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការលេខ ២១០ អយព ចុះថ្ងៃទី **២៦** ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៧ ។ ហើយការលក់ទិញភាគហ៊ុន បានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី **១៧** ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ ឯថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹងប្រឆាំងនិងអង្គហេតខាងលើថ្ងៃទី ២១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ ដូច្នេះបើគិតពីថ្ងៃលក់ទិញភាគហ៊ុនមកដល់ថ្ងៃដាក់ពាក្យបណ្តឹង គឺមានរយៈពេលជាង ៦ ឆ្នាំ ទៅហើយ យោងមាត្រា **១០** ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ អាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសបទល្មើសមជ្ឈិមមានត្រឹម ៥ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។

ខ្ញុំបាទសូមជម្រាបជូនថា ៖ តាមអង្គហេតុ និងភស្តុតាងដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានយកមកធ្វើជាទឡ្ហីករប្តឹងប្រឆាំងនឹងរូបខ្ញុំបាទនាពេលនេះ គឺអង្គហេតុ និងភស្តុងតាងចាស់ដដែលៗ ដោយពុំមានអង្គហេតុ និងភស្តុតាងថ្មីដើម្បីនាំឲ្យមានការកែប្រែលទ្ធផលនៃដីកាតម្កល់រឿងទុកដោយឥតចាត់មុននោះឡើយ ។

សំណូមពរស្នើសុំ **ឯកឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា** មេត្តាសម្រេចតម្កល់សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៨១៨៧ ចុះថ្ងៃទី **២២** ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ទុកដោយឥតចាត់ការតទៅដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។

ចំណាំខ្ញុំអស់តែប៉ុណ្ណោះ ។

ឈប់សួរ បានអានឲ្យស្តាប់សាមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវហើយ ហើយសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ	**មេធាវី**	**ក្រឡាបញ្ជី**	**តំណាងអយ្យការ**

ឧបសម្ព័ន្ធទី២[151]

[151] សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១៥ (ក), ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០, សាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ

សាលាដំបូង
ខេត្តឧត្តរមានជ័យ
សាលក្រមលេខព្រហ្មទណ្ឌ: ១៥ (ក)
ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២០

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

បង្កើតឡើងតាមច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំងតុលាការ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រម លេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ។

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ នាថ្ងៃទី ២៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២០ និងប្រកាសជាសាធារណៈ ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២០ នៅវេលាម៉ោងប្រាំបួនព្រឹក ដោយមានសមាសភាពដូចតទៅ៖

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

---------- ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

តំណាងអយ្យការ

--------- ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោក ---- ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

ដើម្បីជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ២៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ដែលមានជនជាប់ចោទ៖

១-ឈ្មោះ --- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ប្តីឈ្មោះ ------- មានកូន៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ---- (ស) ម្តាយឈ្មោះ --- (ស) ទោសពីមុខគ្មាន កម្រិតវប្បធម៌ មិនចេះអក្សរ (ក្រៅឃុំ) ។

មានលោក ---- ជាមេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ ។

ពីបទៈ **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២-ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរលក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិច្បារអំពៅ សង្កាត់ច្បារអំពៅ ខណ្ឌច្បារអំពៅ រាជធានីភ្នំពេញ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ប្តីឈ្មោះ ----- មានកូន នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ---- (រ) ម្តាយឈ្មោះ ---- (ស) ទោសពីមុខគ្មាន (ក្រៅឃុំ) ។

មានលោក សំ ទិត្យសីហា ជាមេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ ។

ពីបទៈ សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា២៩, មាត្រា៣៩១និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ ៥៦ ឆ្នាំ មុខរបរ ទីប្រឹក្សាគ្លីនិកកែវសម្ផស្ស សព្វថ្ងៃនៅទីក្រុងបាំងកក ប្រទេសថៃ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ _ ភេទប្រុស អាយុ ៤៥ ឆ្នាំ មុខរបរ ប្រធានក្រុមហ៊ុនកើតនៅភូមិបន្ទាយដែក ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល ។

មានលោក សុខ អួង ជាមេធាវីការពារឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ដំណើររឿងរបស់ជនជាប់ចោទមានដូចតទៅ៖

កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ មានករណី **រំលោភលើទំនុកចិត្តនិងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ_ _ _ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ដោយដំបូងឡើយជនរងគ្រោះឈ្មោះ_ _ _ _ _ _ _ _ ជាជនជាតិថៃបានទិញដីមួយកន្លែងនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ មានទទឹង១០០ម៉ែត្រនិងបណ្តោយ៥០០ម៉ែត្រ។ ដោយភាគីថៃមានការទុកចិត ភាគីថៃក៏បានឲ្យឈ្មោះ_ _ _ ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ដោយឈ្មោះ_ _ _ ចាន់សារ៉ាង និងឈ្មោះ_ _ _ _ _ _ បានផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យទៅឈ្មោះ_ _ _ នៅចំពោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ក៏បានយកទៅចុះហត្ថលេខានៅភូមិ-ឃុំ ហើយឯកសារទុកនៅឈ្មោះ _ _ _ ។ ក្រោយមកឈ្មោះ _ _ _ មិនបានយកឯកសារទៅឲ្យភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាប្រាក់ចំនួន ១៥,000,000(ដប់ប្រាំលាន)បាត។ បន្ទាប់មកភាគីថៃដឹងបានឲ្យឈ្មោះ_ _ _ យកប្លង់និងផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យទៅឈ្មោះ_ _ _ _ _ វិញ ប៉ុន្តែឈ្មោះ_ _ _ ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ។

បានឃើញៈ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ពាពរលេខៈ ០១៧ជសសព ចុះថ្ងៃទី១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

បានឃើញៈ ដីកាដំណោះស្រាយ(ដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ លេខៈ ០២២ ពស.ព្រទ/២០ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ។

បានឃើញៈ ដីកាចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជំរះលេខៈ ០៣០ ជចត/២០ របស់ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ។

នាពេលសវនាការ ៖

-ក្រោយពីបានដំណើរការកិច្ចដេញដោល

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ _ _ _

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ_ _ _ _

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងឈ្មោះ_ _ _ _

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឆ្លើយបំភ្លឺ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

-ក្រោយពីបានស្តាប់សំណូមពររបស់ដើមបណ្តឹងប្បរដ្ឋវេណី

-ក្រោយពីបានពិនិត្យភស្តុតាង និង ពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

យល់ឃើញថា ៖

-កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ មានករណី **វំលោភលើទំនុកចិត្តនិងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ_ _ _ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ដោយជនរងគ្រោះឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ ជាជនជាតិថៃ បានទិញដីមួយកន្លែងនៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ មានទទឹង១០០ម៉ែត្រនិងបណ្តោយ៥០០ម៉ែត្រ។ ហើយភាគីថៃបានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ក្រោយពីផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួច ក៏បានយកទៅឲ្យចុះហត្ថលេខានៅភូមិ-ឃុំ តែពុះទាន់ចុះទេ ឯកសារនេះទុកនៅឈ្មោះ _ _ _ ។ ក្រោយមកឈ្មោះ _ _ _ _ មិនបានយកឯកសារទៅឲ្យភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹងនិងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាប្រាក់ចំនួន ១៥,០០០,០០០(ដប់ប្រាំលាន)បាត។ បន្ទាប់មកភាគីថៃដឹងបានឲ្យឈ្មោះ_ _ _ យកប្លង់ និង ផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ_ _ _ _ _ វិញប៉ុន្តែឈ្មោះ_ _ _ ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ។

-តាមចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ _ _ _ _ បានឆ្លើយថាៈ នៅឆ្នាំ២០១២ ឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ និងឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ បានទិញដីនៅម្តុំជប់គរគីខាងលិច ក្រោយមកនៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ_ _ _ _ _ _ _ _ បានឲ្យឈ្មោះ _ _ _ _ _ និងឈ្មោះ _ _ _ _ _ _ _ _ ផ្ទេរសិទ្ធិដីខាងលើឲ្យទៅឈ្មោះ_ _ _ ជាអ្នកកាន់កាប់ជំនួសវិញ ហើយបានយកឯកសារទៅផ្ទះមេភូមិចុះហត្ថលេខា តែត្រូវផ្អាកសិនដោយសារថ្នាក់លើផ្អាកទិញលក់ដីតំបន់នោះ និងបានឲ្យឈ្មោះ_ _ _ _ យកឯកសារប្រគល់ជូនម្ចាស់ដើមវិញ តែគាត់មិនបានប្រគល់ជូននោះទេ ហើយបានទៅលួចធ្វើប្លង់រឹងបន្ថែមទៀតផង។ រហូតដល់ភាគីថៃមកលក់ដីខាងលើនេះទើបដឹងថា ឈ្មោះ_ _ _ បានលួចធ្វើប្លង់ហើយបានយកទៅបញ្ចាំឲ្យគេទៀត ប៉ុន្តែតាមអំណានចម្លើយរបស់ឈ្មោះ_ _ _ បានបញ្ជាក់ថា៖ ខ្លួនពុំដែលស្គាល់ឈ្មោះ_ _ _ _ _ _ _ _ ទេ នៅឆ្នាំ២០១៤ ខ្លួនបានទិញដីពីឈ្មោះ_ _ _ _ ក្នុងតំលៃ ២៥០,០០០ដុល្លា ខ្លួនបានប្រគល់ប្រាក់ឲ្យទៅឈ្មោះ_ _ _ _ _ នៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ដោយមានលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិហើយឈ្មោះ_ _ _ _ និងឈ្មោះ_ _ _ _ _ _ _ បានទៅផ្តិតមេដៃឲ្យខ្លួននៅផ្ទះមេភូមិដើម្បីផ្ទេរសិទ្ធិដីចំនួន៥ហិចតា ដោយមេភូមិប្រាប់ថាមិនអីទេមានតែស្នាមមេដៃប៉ុណ្ណឹងបានហើយ ចំណែកហត្ថលេខាចាំពេលក្រោយ រួចខ្លួនបានទុកឯកសារនោះ ក្រោយមកឈ្មោះ _ _ _ បាន

ហៅខ្លួនទៅជួបនិង បានយកឯកសារនោះទុក ពេលដែលឈ្មោះ ---- បានប្តូរចេញពីខេត្តឧត្តរមានជ័យ ស្រាប់តែមានឈ្មោះ------ បានយកឯកសារមកឲ្យខ្លួន ពេលនោះខ្លួនបានរត់ការធ្វើប្លង់រឹងដោយខ្លួនឯង ខ្លួនបានយកឯកសារទៅឲ្យសុរិយោដី និងបានបង់ពន្ធដារទៀតផង ក្រោយមកបានយកប្លង់នោះទៅដាក់បញ្ចាំនឹងឈ្មោះ---- ប្តីឈ្មោះ----- ដើម្បីខ្ចីប្រាក់ចំនួន ៥០០,០០០ (ហាសិបម៉ឺន)ដុល្លា ។

-តាមចម្លើយរបស់សាក្សីឈ្មោះ---- បានបញ្ជាក់ថាៈ ខ្លួនពិតជាបានចុះហត្ថលេខាលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីលេខ ១១៨៣/២០១២ ចុះថ្ងៃទី០១-តុលា-២០១២ ដោយឈ្មោះ----- បានលក់ដីមានទំហំ៥ហិចតា ១០០ម៉ែត្រគុណនឹង ៥០០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យទៅឈ្មោះ------ ប្រាកដមែន ចំពោះលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីដែលមានស្នាមមេដៃឈ្មោះ--- ឈ្មោះ-----, ឈ្មោះ--------, ឈ្មោះ--- និងឈ្មោះ--- គឺមិនបានធ្វើនៅចំពោះមុខខ្លួនទេ ហើយខ្លួនក៏ពុំបានចុះហត្ថលេខាដែរ ចម្លើយនេះមានភាពស៊ីសង្វាក់នឹងចម្លើយរបស់ឈ្មោះ--- បានបញ្ជាក់ថាៈ ខ្លួនពិតជាបានលក់ដីខាងលើឲ្យទៅឈ្មោះ----- ប្រាកដមែន ក្នុងតម្លៃ ២៥០,០០០(ម្ភៃប្រាំម៉ឺន)ដុល្លា និងបានធ្វើលិខិតផ្ទេរដី និងប្លង់បង្ហាញទីតាំងចុះថ្ងៃទី០១-តុលា-២០១២ រួចហើយទើបទៅទទួលប្រាក់ នៅធនាគារអេស៊ីលីដា ក្រុងប៉ោយប៉ែតទាំងអស់គ្នា ក្រោយមកឈ្មោះ----- បានផ្ទេរសិទ្ធិដីឲ្យទៅឈ្មោះ--- ដោយអ្នកទាំងពីរផ្តិតមេដៃចំពោះមុខខ្លួន តែមេភូមិពុំទាន់បានចុះហត្ថលេខានោះទេ ព្រោះគាត់មិនទាន់បានសុំយោបល់ពីថ្នាក់លើ ខ្លួនអត់បានឃើញគេប្រគល់ប្រាក់ឲ្យគ្នាទេ តែខ្លួនធ្លាប់ឧស្សាហ៍ឃើញឈ្មោះ--- ទៅមើលថែដីនោះ តែធ្លាប់ឮគេថាឈ្មោះ--- ទៅមើលថែដីឲ្យក្រុមហ៊ុនថៃ ដែលមានឈ្មោះ--- ជាអ្នកតំណាងឲ្យក្រុមហ៊ុន ។

-តាមអំណានចម្លើយជនជាប់ចោទឈ្មោះ---- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ-----, សាក្សីឈ្មោះ---, ឈ្មោះ---- នឹងឯកសារជាភស្តុតាងនានាបានបញ្ជាក់ថាៈ នៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ------ និងឈ្មោះ --------- ពិតជាបានផ្តិតមេដៃលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីមួយកន្លែងទំហំ១០០ម៉ែត្រគុណនឹង៥០០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យទៅឈ្មោះ---- ប្រាកដមែន ដោយពេលនោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានពុំបានចុះហត្ថលេខានៅឡើយ ដោយហេតុថាពុំទាន់ទទួលបានការអនុញ្ញាតពីថ្នាក់លើ ។ ដូច្នេះសកម្មភាពនេះតុលាការយល់ឃើញថាឈ្មោះ----- និងឈ្មោះ--- មានឆន្ទៈបង្កើតកិច្ចសន្យាលក់ទិញស្របនឹងបញ្ញត្តិមាត្រា ៥១៥ មាត្រា ៥១៦ និងមាត្រា ៥២៨ កថាខណ្ឌទី១នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ពុំមែនអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្តឡើយ ។

-តាមចម្លើយរបស់សាក្សីឈ្មោះ ----- បានបញ្ជាក់ថាៈ វិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់អចលនវត្ថុលេខៈ ២២០២០១១៤----- ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ គឺពិតជាចេញដោយមន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង សុរិយោដី ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ពិតប្រាកដមែន ចំពោះលិខិតនៃការចុះវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុនោះ គឺការិយាល័យភូមិបាលជាអ្នកទទួលបន្ទុកធ្វើ ដោយមានលោកម៉ៅ មឿនជាប្រធានការិយាល័យភូមិបាល និងលោក---- ជាអ្នកវាស់វែង ហើយការិយាល័យភូមិបាលស្រុកបញ្ជូនមកខាងមន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង សុរិយោដី ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឈ្មោះ

គាត់បានអះអាងថាបានទិញដីពីឈ្មោះ------ ហើយនៅពេលធ្វើកំណត់ហេតុលើទម្រង់បែបបទបំពេញទិន្នន័យនោះ គឺត្រូវមានវត្តមានអ្នកទិញដីទៅបង្ហាញទីតាំងព្រំផងដែរ ។

-យោងតាមសេចក្តីជូនដំណឹង លេខ: ២៥០/១៩ សបព ចុះថ្ងៃទី ១៣-មិថុនា-២០១៩ របស់អភិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិល ស្តីពីការបិទផ្សាយជាសាធារណៈនូវឯកសារនៃការវិនិច្ឆ័យ ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ: សូមជូនដំណឹងដល់សាធារណៈជន ពិសេសអ្នកកាន់កាប់ដី ព្រមទាំងអ្នកតំណាងគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរ អង្គភាព គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការពាក់ព័ន្ធនិងក្បាលដីចំនួន០១ ស្ថិតនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យបានជ្រាបថា ការិយាល័យរៀបចំដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង ភូមិបាល និងធ្វើការបិទផ្សាយជាសាធារណៈនូវឯកសារនៃការវិនិច្ឆ័យ រួមមានផែនទីក្បាលដី គំនូសបង្ហាញទីតាំងក្បាលដី និងបញ្ជីឈ្មោះម្ចាស់ដីដែលផ្ទុកនូវទិន្នន័យប្រមូលបានកន្លងមកនៅឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល អាស្រ័យហេតុនេះសូមសាធារណៈជន អ្នកកាន់កាប់ដី ព្រមទាំងអ្នកតំណាងគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរ អង្គភាព គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការពាក់ព័ន្ធនិងក្បាលដីខាងលើ អញ្ជើញពិនិត្យទិន្នន័យក្នុងឯកសារ ដែលបានបិទផ្សាយដើម្បីបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវ ឬខុសឆ្គង ដែលត្រូវកែតម្រូវ ឬជំទាស់តវ៉ា ក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី១៧-មិថុនា-២០១៩ ដល់ថ្ងៃទី ១៦-កក្កដា-២០១៩ ជាកំហិត នៅការិយាល័យរៀបចំ ដែនដី នគរូបនីកម្ម សំណង់ និង ភូមិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិល ផុតរយៈពេលកំណត់ខាងលើ បើគ្មានការជំទាស់តវ៉ា ឬសុំកែតម្រូវទេ នោះទិន្នន័យដែលបានបិទផ្សាយត្រូវបានសន្មតថាមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ និងមិនអាចជំទាស់តវ៉ា ឬសុំកែតម្រូវនៅពេលក្រោយទៀតបានឡើយ ហើយសមត្ថកិច្ចជំនាញនឹងធ្វើរបាយការណ៍បូកសរុបលទ្ធផលនៃការបិទផ្សាយជាសាធារណៈនូវឯកសារនៃការវិនិច្ឆ័យជូនអភិបាលរាជធានី-ខេត្ត ពិនិត្យសម្រេចមុននឹងផ្តល់ប័ណ្ណសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ/វិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុជូនម្ចាស់សំណើរតាមការស្នើសុំ ។

-យោងតាមសេចក្តីជូនដំណឹងខាងលើនេះ ឃើញថាឈ្មោះ----- ពុំបានចូលខ្លួនមកប្តឹងជំទាស់តវ៉ាឡើយ ដូច្នេះតុលាការយល់ឃើញថា ឈ្មោះ----- ពិតជាបានលក់ដីឲ្យទៅឈ្មោះ ពិតប្រាកដមែន ។

-តាមអំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ----បានឆ្លើយថា: ក្រោយពីធ្វើប្លង់រួចខ្លួនពិតជាបានយកប្លង់ដីនេះ ពិតប្រាកដមែន ដោយខ្លួនបានយកលុយជាបណ្តើរៗ ក្រោយមកបានធ្វើកិច្ចសន្យាបញ្ចាំចុះថ្ងៃទី ២៦-សីហា-២០១៩ ខ្លួនខ្ចីដើម្បីទៅរកស៊ី ចម្លើយនេះមានភាពស៊ីសង្វាក់និងចម្លើយរបស់ឈ្មោះ---- បញ្ជាក់ថា: ឈ្មោះ---, ឈ្មោះ---- និង------បានមកជួបខ្លួននៅការិយាល័យភូមិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិលដើម្បីឲ្យខ្លួនធ្វើសាក្សីដឹងឮថាឈ្មោះ--- បានយកប័ណ្ណលេខ 2202 0114-0003 មកបញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ----- និង------ នូវទឹកប្រាក់ចំនួន ៥០០,០០០ (ហាសិបម៉ឺន)ដុល្លា ដោយមានការអង្វរពីអ្នកទាំងបីខ្លួនក៏បានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាបញ្ចាំនោះ ដូច្នេះការឲ្យខ្ចីប្រាក់របស់ឈ្មោះ---- មិនមែនជាការសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្តឡើយ ។

-តំណាងអយ្យការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា៖ នៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ----- និងឈ្មោះ-------- ពិតជាបានផ្តិតមេដៃលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីមួយកន្លែងទំហំ១០០ម៉ែត្រគុណនឹង៥០០ម៉ែត្រ មានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យទៅឈ្មោះ--- ប្រាកដមែន ដោយពេលនោះអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានពុំបានចុះហត្ថលេខានៅឡើយ ដោយ

ហេតុថាពុំទាន់ទទួលបានការអនុញ្ញាតពីថ្នាក់លើ ។ អ្នកទាំងពីរអះអាងថាការផ្តិតមេដៃលើលិខិតខាងលើនេះគឺធ្វើឡើងដើម្បីឲ្យឈ្មោះ___ ធ្វើជាតំណាងនិងមើលការខុសត្រូវដីនោះជំនួសនិងដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការលក់ទិញប៉ុណ្ណោះ ពុំមែនជាការទិញលក់ទេ ប៉ុន្តែត្រូវបាន___ ឆ្លើយបដិសេធថាៈ ការផ្តិតមេដៃលើលិខិតខាងលើគឺជាការទិញលក់យ៉ាងពិតប្រាកដ ដូចមានបញ្ជាក់ខ្លឹមសារក្នុងលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិនោះស្រាប់ ដែលចម្លើយនេះមានភាពស៊ីសង្វាក់និងចម្លើយរបស់ឈ្មោះ____ ដែលជាអភិបាលស្រុកបន្ទាយអំពិលនិងដែលបានផ្តិតមេដៃធ្វើជាសាក្សីលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិនេះដែរ។ នៅឆ្នាំ២០១៩ ឈ្មោះ___ ក៏បានទំនាក់ទំនងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដើម្បីធ្វើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលើដីនេះ រហូតនិតិវិធីនៃការចេញប័ណ្ណដោយមន្ទីររៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដី បានចេញវិញ្ញាបនបត្រ័សម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុលេខៈ ២២០២០១១៤-000៣ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ដែលមានឈ្មោះ___ ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ បន្ទាប់មកឈ្មោះ បានយកប័ណ្ណនេះទៅដាក់បញ្ចាំនឹងឈ្មោះ____ ក្នុងទឹកប្រាក់៥០ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិកដោយបានធ្វើជាកិច្ចសន្យាបញ្ចាំ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ប្រាកដមែន។ ឈ្មោះ_____ និងឈ្មោះ_________ បានឆ្លើយថាៈ ឈ្មោះ___ បានលួចធ្វើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដោយមិនឲ្យខ្លួនបានដឹងជាមុនទេ។ ចំពោះកិច្ចសន្យាចុះថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ នោះគ្រាន់តែជារូបភាពបក់ន្តការពិតតែប៉ុណ្ណោះ ការអះអាងនេះក៏ត្រូវឈ្មោះ___ បដិសេធផងដែរ ដោយលើកឡើងថាៈ ការធ្វើប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិនេះ គឺដោយសារឈ្មោះ_____ និងឈ្មោះ_________ បានផ្តិតមេដៃលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួចហើយ ចំពោះការដាក់បញ្ចាំដីនោះ គឺជារឿងពិតប្រាកដ និងដោយសារខ្លួនជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើដីនោះ ។ តាមដីកាដំណោះស្រាយរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ បានចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ_____ពី បទៈ **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា ៣៩១ និង៣៩២ និងប្តឹងចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ______ពីបទៈ **សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា២៩, មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។ ប៉ុន្តែផ្អែកតាមចំណុចដូចបានលើកឡើងខាងលើ ឃើញថាបុគ្គលពាក់ព័ន្ធបានអះអាងអំពីអង្គហេតុ និងមានទឡ្ហីករណ៍បញ្ជាក់រៀងៗខ្លួន ដោយហេតុនេះ ស្នើសុំឱ្យលោកប្រធានពិនិត្យពិចារណា និង សម្រេចតាមនីតិវិធី ។

-លោក ចិត្ត សង្វារ ជាមេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ____ បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថាៈ តាមចម្លើយកូនក្តីខ្លួន និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺថាអ្នកទាំងពីរពុំដែលស្គាល់គ្នាឡើយ ដូច្នេះការដែលឈ្មោះ___________ អះអាងថាបានទិញដីទំហំ៥ហិចតា នៅភូមិជប់គរគីខាងលិច ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ហើយឲ្យកូនក្តីខ្លួនជាអ្នកឈរឈ្មោះជំនួសនោះ គឺមិនពិតនោះទេ ព្រោះអ្នកទាំងពីរពុំដែលស្គាល់គ្នា។ ដើមបណ្តឹងបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើលិខិតពីរ ទី១-លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីមានផ្តិតមេដៃ តែពុំមានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរ ទី២-លិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី មានផ្តិតមេដៃ ចុះថ្ងៃទី២-៧-២០១៤ មានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរ ថាជាធាតុផ្សំបទល្មើស ប៉ុន្តែខ្លឹមសារនៃលិខិតទាំងពីរនេះវិញឃើញថា ឈ្មោះ______ និងឈ្មោះ___ បានព្រមព្រៀងគ្នាលក់ទិញដីទំហំ៥ហិចតា យ៉ាងពិតប្រាកដ ដែលសកម្មភាពនេះ ស្របនឹងបញ្ញត្តិមាត្រា ៣១១ មាត្រា ៣៣៦ កថាខណ្ឌទី១ មាត្រា ៥១៥ មាត្រា ៥១៦ និងមាត្រា ៥២៨ កថាខណ្ឌទី១នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺមិនអាចចាត់ថាជាធាតុផ្សំនៃបទល្មើសនោះទេ ។ ពាក់ព័ន្ធនិងការចុះហត្ថលេខាដោយអាជ្ញាធរភូមិឃុំ ឬមិនអនុញ្ញាត្តិចុះហត្ថលេខា លើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីនេះ វាគ្រាន់តែជាវិធានការណ៍មួយ ដែលស្ថិតក្នុងក្របខណ្ឌនិងសិទ្ធិអំណាចរបស់រដ្ឋបាលខេត្តប៉ុណ្ណោះ ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យស្របគ្នានឹងគោលនយោបាយ

នីតិនគរូនីយកម្ម និងសំណង់។ ឯអង្គហេតុក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌនេះ ពុំមានចរិតជាបទល្មើស រំលោភលើសេចក្តីទុកចិត្ត តាមបញ្ញាត្តិមាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌនោះទេ វាជាករណីនៃការលក់ទិញដីធ្លីរវាងកូនក្តីខ្លួនជាមួយឈ្មោះ------ ។ ជាក់ស្តែងខ្លឹមសារលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដីចុះថ្ងៃទី០២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ------ ភាគីអ្នកលក់បានបញ្ជាក់យ៉ាងមុតមាំថា (យើងខ្ញុំជាភាគីអ្នលលក់ សូមធានាថាបើថ្ងៃក្រោយសមត្ថកិច្ចជំនាញរកឃើញថាដីខាងលើនេះមានប័ណ្ណអចលនវត្ថុរួចហើយ ឬមានជនណាមកអះអាងថា ដីចំការនេះថាជាដីរបស់ខ្លួននោះ យើងខ្ញុំសុខចិត្តទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខច្បាប់)។ ការធានាដូចនេះ បាននាំឲ្យភាគីមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់នូវការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនជាបន្តបន្ទាប់ រហូតឈានដល់មានការផ្ទេរប្រគល់ដី និងចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុជាសិទ្ធិរបស់អ្នកទិញចប់សព្វគ្រប់ស្របតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៥២៨ កថាខណ្ឌទី១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី នឹងមាត្រា ៦៤ មាត្រា ៦៥ ច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ ។ យោងតាមយុត្តិសាស្ត្រលេខ ០២កយសណន/០៥ ចុះថ្ងៃទី ៨-៨-២០០៥ របស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងតុលាការកំពូល បានកំណត់លិខិត៦ប្រភេទរួមមាន៖ កិច្ចសន្យាជួល, កិច្ចសន្យាផ្ញើទុក, កិច្ចសន្យាបញ្ចាំ, កិច្ចសន្យាឲ្យខ្ចីប្រើ, កិច្ចសន្យាអាណត្តិ និងកិច្ចសន្យាការងារ ថា ជាធាតុសម្ភារៈនៃធាតុផ្សំបទល្មើសបទរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប៉ុន្តែអង្គហេតុក្នុងរឿងក្តីនេះពុំឃើញមានឯកសារ ឬភស្តុតាងណាមួយអាចបញ្ជាក់បានជាធាតុសម្ភារៈ ដែលនឹងក្លាយជាធាតុផ្សំនៃបទល្មើសឡើយ ពោលគឺមានតែកិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់ដី ដោយការលក់ទិញដីនិងជាលិខិតស្នាមដែលទាក់ទងនិងការចុះបញ្ជីដីរបស់រដ្ឋបាលសុរិយោដីប៉ុណ្ណោះ បានន័យថានៅក្នុងសំណុំរឿងនេះពុំមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីដាក់បន្ទុកឬចោទប្រកាន់លើកូនក្តីខ្លួន ពីបទរំលោភលើទំនុកចិត្តឡើយ ។

-លោក សុខ អ្លួង ជាមេធាវីការពារឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា៖ ខ្លួនទទួលស្គាល់កំណត់ហេតុបណ្តឹងរបស់កូនក្តីខ្លួន និងកិច្ចសន្យាចុះថ្ងៃទី០២-១១-២០១៩ រវាងឈ្មោះ---------- និងឈ្មោះ--- (ឯកសារសរសេរជាភាសាថៃ) ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ និងគតិច្បាប់។ នៅឆ្នាំ២០១២កូនក្តីខ្លួនពិតជាបានទិញដីនៅម្តុំជប់គរគីខាងលិច ហើយនៅឆ្នាំ២០១៤ កូនក្តីខ្លួនបានផ្ទេរសិទ្ធិដីខាងលើឲ្យទៅឈ្មោះ--- ជាអ្នកកាន់កាប់ជំនួស មិនមែនផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទេ តែឈ្មោះ--- បានយកឯកសារផ្ទេរសិទ្ធិនេះ ទៅលួចធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកប្លង់ទៅបញ្ចាំឲ្យឈ្មោះ----- ទៀតផង ដូច្នេះខ្លួនស្នើសុំឲ្យតុលាការផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ---, ឈ្មោះ----- និងបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងនេះដាក់ពន្ធនាគារតាមច្បាប់, សុំឲ្យចេញដីកាចាប់ខ្លួនឈ្មោះ--- និងឈ្មោះ---- មកអនុវត្តទោសក្នុងពន្ធនាគារ និងបង្គាប់ឲ្យឈ្មោះ--- ផ្តិតមេដៃប្រគល់ប្លង់ដីឲ្យមកកូនក្តីខ្លួនវិញ ព្រមទាំងសំណងជម្ងឺចិត្តចំនួន ៥០,០០០(ប្រាំម៉ឺន)ដុល្លា។

-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ--- ភេទស្រី អាយុ៥៩ ឆ្នាំ និងឈ្មោះ--- ភេទស្រី អាយុ៤៦ ឆ្នាំជានីតិជនមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវ នឹងនិតិសម្បទារបរិបូរណ៍អាចពិចារណា និងយល់ដឹងអំពីផលវិបាកដែលកើតចេញពីអំពើរបស់ខ្លួន ។

-ក្រោយពីឆ្លងកាត់ការសួរដេញដោលនាពេលសវនាការ ការពិនិត្យឯកសារនានា សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការ និងការសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារឲ្យជនជាប់ចោទ តុលាការយល់ឃើញថា ពុំមានភស្តុតាងជាក់ស្តែងច្បាស់លាស់ ស៊ីសង្វាក់ ដែលបង្ហាញឲ្យឃើញថាពិតជាមានពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ--- ភេទស្រី ពីបទៈ **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** និងឈ្មោះ---- ពីបទៈ **សមគំនិតក្នុង អំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរ

មានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូត ដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា២៩, មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌឡើយ ដូច្នេះគប្បីតុលាការសម្រេចឲ្យជនសង្ស័យឈ្មោះ---- និង ឈ្មោះ---- រួចផុតពីបទចោទ ។

-តាមដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ឈ្មោះ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ លេខ: ០០៥ពស/ព្រទ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឃើញថាចៅក្រមស៊ើបសួរបានបំពេញដោយគោរពតាមទ្រឹស្តីអំពីភាពគ្រប់គ្រាន់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ប៉ុន្តែការចេញដីកាចាប់ខ្លួនឈ្មោះ---- ភេទស្រី ក្នុងសំណុំរឿងនេះ ពុំមែនជាវិធានការចាំបាច់ឡើយ ព្រោះថាឈ្មោះ---- បានចូលមកឆ្លើយបំភ្លឺនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួររួចហើយ នៅថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ដូច្នេះគប្បីតុលាការពិចារណា បញ្ឈប់ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន ឈ្មោះ---- តាមអំណាចសាលក្រមនេះ។

-វត្ថុតាងដែលចាប់យករួមមាន: អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណឈ្មោះ------ និងឈ្មោះ---- ចំនួន ០២សន្លឹក (មនុស្សតែមួយ), លិខិតឆ្លងដែនឈ្មោះ------ ចំនួន ០១ ក្បាល, បណ្ណ័បើកបរមានឈ្មោះ------ ចំនួន ០១ សន្លឹក និងទូរស័ព្ទដៃម៉ាក HAUWEI ពណ៌ប្រាក់ចំនួន០១គ្រឿង គប្បីតុលាការប្រគល់ឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ------ និងឈ្មោះ-------- ដែលមានលោក សុខ អ្នង ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិ បានទាមទារសំណងជម្ងឺចិត្តចំនួន ៥០,០០០ (ប្រាំម៉ឺន) ដុល្លារអាមេរិក តុលាការមិនអាចសម្រេចជូនបានទេ ព្រោះថាឈ្មោះ---- និងឈ្មោះ---- មិនមានកំហុសដែលធ្វើឲ្យមានព្យសនកម្មកើតឡើងឡើយ ។

<u>ហេតុដូច្នេះ សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ</u>

<u>សម្រេច</u> ៖

១- **<u>ឲ្យរួចផុតពីបទចោទលើឈ្មោះ</u> ៖**

ក-ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ(សាវតាជាតិដូចខាងលើ) **ពីបទ: រំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

ខ-ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាតិ ខ្មែរ(សាវតាជាតិដូចខាងលើ) **ពីបទ: សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ២៩, មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា ៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២- <u>បញ្ឈប់</u>ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន លើឈ្មោះ ---- លេខ: ០០៥ពស/ព្រទ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ ២០២០ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

៣- **<u>វត្ថុតាងដែលចាប់យករួមមាន:</u>** អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណឈ្មោះ ------ និងឈ្មោះ---- ចំនួន ០២ សន្លឹក(មនុស្សតែមួយ), លិខិតឆ្លងដែនឈ្មោះ ------ ចំនួន០១ក្បាល, បណ្ណ័បើកបរមានឈ្មោះ:

____ចំនួន ០១ សន្លឹក និងទូរស័ព្ទដៃម៉ាក HAUWEI ពណ៌ប្រាក់ចំនួន០១គ្រឿង ត្រូវប្រគល់ឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រមនេះតទៅ ។

៤- <u>សាលក្រម</u>នេះជំនុំជម្រះ នៅថ្ងៃទី២៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ និងប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ ចំពោះមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ______ កំបាំងមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឈ្មោះ________, ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ___ និងឈ្មោះ ____ ទុកសិទ្ធិទាស់ និងប្តឹង ឧទ្ធរណ៍ តាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ	ចៅក្រមជំនុំជម្រះ
ហត្ថលេខា និងត្រា ឯក ថាវី	**ហត្ថលេខា និងត្រា យន សុគល**

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
ថ្ងៃសុក្រ ៣កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំជូត ឯកស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៥៦២
ឧត្តរមានជ័យ ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ២០២០
ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

ឯក ថាវី

បានឃើញ
ប្រធានសាលាដំបូង

យន សុគល

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម
សាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ
លេខ ..០៤០...... ដប.ចខ

ដីកាបញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន[១]

យើង ព្រះរាជអាជ្ញា នៃអយ្យការអមសាលាដំបូង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ។

បានឃើញមាត្រា ១១៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលប្រកាសឲ្យប្រើប្រាស់តាមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧។

-បានឃើញរបាយការណ៍លេខ ០២៩/១៩ រ.ប.ក ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ផែនការងារនគរបាលព្រហ្មទណ្ឌ ការិយាល័យនគរបាលព្រហ្មទណ្ឌកំរិតស្រាល។

យល់ឃើញថា

-ជនជាប់សង្ស័យឈ្មោះ ហៅ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ មុខរបរ លក់ដូរ សញ្ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិក្រសាំង ឃុំសំឡាញ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិក្រសាំង ឃុំចំប៉ី ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ប្តីឈ្មោះ រៀង មានកូន០៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ (......) ម្តាយឈ្មោះ (.......)។

-បានប្រព្រឹត្តអំពើ រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងកំហែងយក តាមមាត្រា៣៩១,មាត្រា៣៩២,មាត្រា៣៦៣ និងមាត្រា៣៦៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៅចំណុចខេត្តឧត្តរមានជ័យ នៅឆ្នាំ២០១៩ ។

បញ្ជា

១. ឲ្យចូលខ្លួនឈ្មោះ ហៅ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិក្រសាំង ឃុំចំប៉ី ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត[២] ចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅស្នងការដ្ឋាននគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ឲ្យបានមុនថ្ងៃទី០៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ដើម្បីសាកសួរពីរឿង រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងកំហែងយក។

២. បង្គាប់មក លោកស្នងការនគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ចាត់ចែងអនុវត្តដីកានេះឲ្យបានសម្រេច។

៣. ដីកានេះមានអានុភាពអនុវត្តរយៈពេល០១ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ថ្ងៃអង្គារ ៨កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស.២៥៦៣
ឧត្តរមានជ័យ ថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩
ព្រះរាជអាជ្ញា

(១) អនុលោមតាមមាត្រា១១៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បញ្ជាឲ្យចូលខ្លួន អនុញ្ញាតឲ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះឲ្យចូលខ្លួន។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម

សាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ២៧៨

ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩

កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ

ឆ្នាំពីរពាន់ដប់ប្រាំបួន ខែវិច្ឆិកា ថ្ងៃទីដប់ វេលាម៉ោងពីរ និងសាមសិបនាទីរសៀល ។

យើង ---------- ព្រះរាជអាជ្ញារង អមសាលាដំបូងខេត្តឧត្ដរមានជ័យ មានលោក ------ ជាក្រឡាបញ្ជីអមផង បានស្ដាប់ចម្លើយឈ្មោះ ---ជា ជនសង្ស័យ ដោយមានលោកមេធាវី ----.ជាអ្នកការពារចូលរួមជាមួយ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ នាងខ្ញុំឈ្មោះ ----ភេទស្រី អាយុ៦០ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិគិរីមង្គល សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ ប្ដីឈ្មោះ ----- មានកូន៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ --- (ស) ម្ដាយឈ្មោះ ---- (ស) ទោសពីមុន គ្មាន កម្រិតវប្បធម៌ មិនចេះអក្សរ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ សមត្ថកិច្ចបានឃាត់ខ្លួននាងខ្ញុំ នៅថ្ងៃទី០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ វេលាម៉ោង១០ព្រឹក សមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួននាងខ្ញុំ មិនបានប្រាប់មូលហេតុការឃាត់ខ្លួននោះឡើយ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ ចំពោះចម្លើយដែលនាងខ្ញុំ បានឆ្លើយ នៅចំពោះមុខសមត្ថកិច្ចនាងខ្ញុំ សូមរក្សាទុកដដែលដោយមិនមានការកែប្រែនោះទេ ។ មុនដំបូងឡើយឈ្មោះ --- និងនាងខ្ញុំជាអ្នកស្គាល់រាប់អានគ្នា បានបបួលនាងខ្ញុំទិញដីនៅម្តុំភូមិជប់គគី ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ ទំហំ៥ហិចតា ប៉ុន្តែគ្មានលទ្ធភាពនាងខ្ញុំក៏មិនបានទិញដីនោះឡើយ លុះក្រោយមករំលងបានបីទៅបួនខែ នៅឆ្នាំមិនចាំឈ្មោះ ------បានលក់ដីខាងលើនេះមកឱ្យនាងខ្ញុំវិញក្នុងតំលៃ២៥០ ០០០ដុល្លា ដោយមិនបានធ្វើការកក់ប្រាក់ ឫធ្វើកិច្ចសន្យាលក់ទិញដីជាមួយគ្នានោះទេ ដោយឈ្មោះ --- ឱ្យនាងខ្ញុំមកទិញដីទើបនាងខ្ញុំទិញដីនោះតែម្ដងទៅ ។ ពេលដែលនាងខ្ញុំប្រគល់ប្រាក់ថ្លៃទិញដីនោះគឺប្រគល់នៅក្នុងឡាន ជាមួយនិងឈ្មោះ ----- តែម្ដងដោយគ្មានសាក្សីនោះទេ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ ក្រោយពីពេលដែលឈ្មោះ ------ បានលក់ដីឱ្យនាងខ្ញុំហើយបានធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធកាន់កាប់ដីមកឱ្យនាងខ្ញុំ តែពេលនោះឱ្យអាជ្ញាធរភូមិ ឃុំ ស្រុក មិនបានចុះហត្ថលេខាលើដីដែលនាងខ្ញុំនិងឈ្មោះ ----- លក់ទិញនោះទេ ព្រោះដោយគាត់បានអះអាងថា ដីនៅតំបន់នោះ គឺបានហាមឃាត់មិនឱ្យលក់ទិញរឺដោះដូរនោះទេ ។ បន្ទាប់នាងខ្ញុំបានយកឯកសារដែលផ្តិតមេដៃនោះ ប្រគល់ជូនឯកឧត្តម --- ដើម្បីរក្សាទុកលុះក្រោយមកពេលគាត់ផ្លាស់ចេញ លោក ------ បានយកឯកសារនោះមកឱ្យនាងខ្ញុំ ហើយពេលនោះនាងខ្ញុំបានយកទៅធ្វើប្តូរវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលវត្ថុលេខៈ ២២០២០១១៤-០០០៣ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់មន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដី ខេត្តឧត្ដរមានជ័យ ។

សួរ-ឆ្លើយៈ នាងខ្ញុំបានបញ្ចាំប្លង់ផ្ទះនេះបានប្រាក់ចំនួន៧៥ ០០០ ០០០(ចិតប្រាំ លាន)បាត នៅក្រុងបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង ដោយមានឈ្មោះ _ _ ភេទស្រី ប្រហែល៤០ឆ្នាំ រស់នៅក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ជាអ្នកជូនទៅបញ្ចាំ ហើយបានធានាបន្ថែមទៀត ។

សួរ-ឆ្លើយៈ សំនូមពរសុំឲ្យលោកស្រីព្រះរាជអាជ្ញារង ជួយឱ្យនាងខ្ញុំបានត្រលប់ទៅផ្ទះវិញផង ។

បញ្ចប់កំណត់ហេតុនៅវេលាបី និងម្ភៃនាទីរសៀល នាថ្ងៃទីខែឆ្នាំដដែល បានអានឲ្យស្តាប់សាមីខ្លួនឆ្លើយថាត្រឹមត្រូវ ហើយបានសុខចិត្តចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតមេដៃស្តាំជាមួយយើង ។

អ្នកឆ្លើយ **មេធាវី** **ក្រឡាបញ្ជី** **ព្រះរាជអាជ្ញារង**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអមសាលាដំបូង

ខេត្តឧត្តរមានជ័យ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ២៧៨

ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩

លេខ: ......១៨៥.....ដសបស

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ

យើង ---------- តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ។

-បានឃើញពាក្យបណ្តឹងលេខ: ០៣១ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៩ របស់ស្នងការនគរបាលខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារខាងលើ

យល់ឃើញថា មានតម្រុយសន្និតបានថា៖

១-ឈ្មោះ --- ភេទស្រី អាយុ ៥៩ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើតភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គជ័យ ខេត្តកំពត ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ មុខរបរ លក់ដូរ ប្តីឈ្មោះ ------ មានកូន ០៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ----"ស" ម្តាយឈ្មោះ ----"ស" ទោសពីមុនគ្មាន កំរិតវប្បធម៌ គ្មាន ទោសពីមុនគ្មាន។

បានប្រព្រឹត្តដូចតទៅ: កាលពីឆ្នាំ ២០១២ រហូតមកដល់ថ្ងៃទី ១៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ មានករណី រំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ---- ភេទស្រី អាយុ ៥៩ ឆ្នាំ ។ ដោយដំបូងឡើងជនរងគ្រោះឈ្មោះ ---------- ជាជនជាតិថៃបានទិញដីនៅមួយកន្លែងនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលមានទទឹង ១០០ម៉ែត្រ និងបណ្តោយ ៥០០ម៉ែត្រ ។ ក្រោយមកភាគីថៃបានឲ្យឈ្មោះ ---- ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ក្រោយពីផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួច ក៏យកទៅចុះហត្ថលេខាភូមិឃុំ ហើយឯកសារទុកនៅឈ្មោះ ---- ។ ក្រោយមកឈ្មោះ ----មិនបានយកឯកសារទៅឲ្យខាងភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំជាប្រាក់ចំនួន ១៥.០០០.០០០ បាត ។ បន្ទាប់មកខាងភាគីថៃដឹង និងបានឲ្យឈ្មោះ ----យកប្លង់និងផ្ទេរសិទ្ធិឲ្យឈ្មោះ ----- វិញ ប៉ុន្តែឈ្មោះ --- ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ ។

អំពើខាងលើជាបទល្មើស: **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** ប្រព្រឹត្តភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ ២០១១ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលបញ្ញត្តិផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៩១.៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

<u>**សម្រេច ៖**</u>

បើកការស៊ើបសួរលើអង្គហេតុខាងលើ និងស្នើសុំ៖

☑ ដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យលើ:

ឈ្មោះ --- ភេទស្រី អាយុ ៥៩ឆ្នាំ ។

ពីបទ: រំលោភលើទំនុកចិត្ត។

☐ដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ...

☑ដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន:លើឈ្មោះខាងលើ

-ដើម្បីបញ្ចប់បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំអោយកើតមានសារជាថ្មី។

-ដើម្បីរារាំងកុំអោយមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ឬជនរងគ្រោះ ឬដើម្បីរារាំងកុំអោយមានការត្រូវរូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និង អ្នកសមគំនិត។

-ដើម្បីរក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ។

-ដើម្បីធានារក្សាជនត្រូវចោទទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី។

-ដើម្បីធានារក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈកុំអោយមានការច្របូកច្របល់ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើស។

ថ្ងៃអាទិត្យ ១៤កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ពស២៥៦៣

ធ្វើនៅឧត្តរមានជ័យ ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៩

តំណាងអយ្យការ

ព្រះរាជអាជ្ញារង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អយ្យការអម

សាលាដំបូង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ

លេខ : ០១៧/ ដសសា

ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ

យើង ---------- ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ

-បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ២៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

-បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខៈ ១៨៥ អ.យ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

-បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខៈ ១៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-បានឃើញលិខិតជូនព័ត៌មានអំពីការបញ្ចប់ការស៊ើបសួរលេខៈ ០២៨ តព្រ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

-បានឃើញដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងឲ្យពិនិត្យលេខៈ ០១៥ ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់

ឃើញថាៈ

១. ឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិក្រសាំង ឃុំសំលាញ់ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ប្តីឈ្មោះ ------ មានកូន៣នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ---- (ស) ម្តាយឈ្មោះ ----- (ស) ទោសពីមុន គ្មាន កម្រិតវប្បធម៌ មិនចេះអក្សរ ។

២. ឈ្មោះ ----- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ មុខរបរ លក់ដូរ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិច្បារអំពៅ សង្កាត់ច្បារអំពៅ ខណ្ឌច្បារអំពៅ រាជធានីភ្នំពេញ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិអូរស្មាច់ សង្កាត់អូរស្មាច់ ក្រុងសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ប្តីឈ្មោះ ----- មានកូន......នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ---- (រ) ម្តាយឈ្មោះ ---- (ស) ទោសពីមុន គ្មាន កម្រិតវប្បធម៌ ...... ។

ត្រូវបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទៈ រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ

កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលបញ្ញត្តិផ្ដន្ទាទោសតាមមាត្រា២៩ មាត្រា៣៩១ និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានប្រព្រឹត្តដូចតទៅ៖ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ មានករណីរំលោភលើទំនុកចិត្ត និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ដែលបង្កឡើងជនសង្ស័យឈ្មោះ---- ភេទប្រុស អាយុ៥៩ឆ្នាំ ដោយដំបូងឡើយជនរងគ្រោះឈ្មោះ ---------- ជាជនជាតិថៃបានទិញដីមួយកន្លែងនៅភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មានទទឹង១០០ម៉ែត្រ និងបណ្ដោយ៥០០ម៉ែត្រ ។ ក្រោយមកភាគីថៃបានឱ្យឈ្មោះ ---- ឈរឈ្មោះជំនួសវិញ ក្រោយពីផ្តិតមេដៃធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិរួច ក៏បានយកចុះហត្ថលេខាភូមិឃុំ ហើយឯកសារទុកនៅឈ្មោះ ---- ។ ក្រោយមកឈ្មោះ---- មិនបានយកឯកសារទៅឱ្យភាគីថៃទេ បែរជាលួចយកទៅធ្វើប្លង់រឹង និងបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យឈ្មោះ ----- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ជាប្រាក់ចំនួន១៥ 000 000(ដប់ប្រាំលាន)បាត ។ បន្ទាប់មកភាគីថៃដឹង បានឱ្យឈ្មោះ---- យកប្លង់ និងផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យឈ្មោះ------ វិញ ប៉ុន្តែឈ្មោះ--- ព្យាយាមគេចមិនដោះស្រាយ ។

ធ្លាប់ឃើញរបាយការណ៍ ឬ កំណត់ហេតុផ្សេងៗនៅ

១/ ដំណាក់កាលនគរបាលយុត្តិធម៌:

-កំណត់ហេតុបណ្ដឹងរបស់ឈ្មោះ ------ ភេទប្រុស អាយុ៤៥ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តាប់ការបំភ្លឺឈ្មោះ ----- ភេទប្រុស អាយុ៤៥ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ឈ្មោះ ---------- និងឈ្មោះ---------- នៅឆ្នាំ២០១២ បានទិញដីនៅម្តុំជប់គគីខាងលិច ចំនួន៥ហិចតា ក្រោយមកនៅឆ្នាំ២០១៤ ឈ្មោះ --------- បានឱ្យឈ្មោះ ----- និងឈ្មោះ ------- ផ្ទេរសិទ្ធិដីខាងលើឱ្យទៅឈ្មោះ --- ជាអ្នកកាន់កាប់ជំនួសវិញ ក្រោយមកបានយកឯកសារទៅផ្ទះមេភូមិចុះហត្ថលេខា តែផ្អាកសិនដោយសារថ្នាក់លើផ្អាកទិញលក់ដីតំបន់នោះក្រោយ ហើយបានឱ្យឈ្មោះ----យកឯកសារប្រគល់ជូនម្ចាស់ដើមវិញ តែគាត់មិនបានប្រគល់ជូននោះទេ ហើយបានទៅលួចធ្វើប្លង់រឹងបន្ថែមទៀតផង។ រហូតដល់ភាគីថៃមកលក់ខាងលើនេះទើបដឹងថា ឈ្មោះ--- បានលួចធ្វើប្លង់ដីហើយបានយកទៅបញ្ចាំឱ្យគេទៀត ។

-កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះ --- ភេទប្រុស អាយុ៤៤ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩។

-កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយឈ្មោះ---- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: នៅឆ្នាំ២០១៤ មានឈ្មោះ--- បានលក់ដីមកឱ្យខ្លួនក្នុងតំលៃ២៥0 000ដុល្លា ដោយមានលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិហើយឈ្មោះ------ និងឈ្មោះ -------- បានទៅផ្តិតមេដៃផ្ទះមេភូមិផ្ទេរសិទ្ធិដីចំនួន៥ហិចតា ដោយមេភូមិប្រាប់ថាមិនអីទេមានតែស្នាមមេដៃប៉ុណ្ណឹងបានហើយ ចំណែកហត្ថលេខាចាំពេលក្រោយ រួចខ្លួនបានទុកឯកសារនោះ រួចក្រោយមកឈ្មោះ ---- បានហៅខ្លួនទៅជួបនិងបានយកឯកសារនោះទុក ពេលដែលឈ្មោះ --- បានប្តូរចេញពីខេត្តឧត្តរមានជ័យ ស្រាប់តែមានឈ្មោះ

___ បានយកឯកសារមកឱ្យខ្លួនរត់ការធ្វើប្លង់ ក្រោយមកបានយកប្លង់នោះទៅបញ្ចាំឱ្យគេចំនួន ៥០០ ០០០ដុល្លារ ។

២/ ដំណាក់កាលអយ្យការៈ

-កំណត់ហេតុសួរចម្លើយជនសង្ស័យឈ្មោះ ___ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថាៈ មានឈ្មោះ___ បានបបួលខ្លួនទៅទិញដីនៅម្តុំផប់គគីចំនួន៥ហិចតា តែគ្មានលទ្ធភាពក៏មិនបានទិញនោះទេ ក្រោយមកមានឈ្មោះ ___ បានលក់ដីខាងលើនេះមកឱ្យនាងខ្ញុំ ហើយបានធ្វើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ តែអាជ្ញាធរមិនបានចុះហត្ថលេខានោះទេ បន្ទាប់មកស្រាប់តែលោក ___ បានផ្លាស់ប្តូរចេញពីខេត្តឧត្តរមានជ័យ លោក ___. បានហៅខ្លួនទៅយកប្លង់រឹងលើដីខាងលើនេះ ។

-កំណត់ហេតុទទួលវត្ថុចាប់យកលេខៈ ១០៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

៣/ ដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ___ ភេទប្រុស អាយុ៤៥ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថាៈ ខ្លួនមិនបានផ្ទេរសិទ្ធិលើការកាន់កាប់ដីចំនួន៥ហិចតាឱ្យទៅឈ្មោះ ___ នោះទេ ដោយពេលនោះគ្រាន់តែផ្ទេរឱ្យគាត់តំណាងឱ្យតែប៉ុណ្ណោះ ដោយគ្មានអាជ្ញាធរចុះហត្ថលេខាលើលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិនោះខ្លួនបានឱ្យឈ្មោះ___ យកឯកសារនោះទៅឱ្យឈ្មោះ___វិញ ។ ក្រោយមកមានឈ្មោះ ___ ចង់ទិញដីចំនួន៥ហិចតាខាងលើនេះ ខ្លួនក៏បានយកលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិ(ប្លង់ទន់) ឱ្យទៅគេមើល ស្រាប់តែឈ្មោះ ___ ទៅឆែកប្លង់នៅសុរិយោដី ស្រាប់តែដីខាងលើនេះជាកម្មសិទ្ធិរបស់ឈ្មោះ___ ទៅវិញ ។ ដីខាងលើនេះខ្លួនមិនបានលក់ឱ្យទៅឈ្មោះ ___ នោះទេ គ្រាន់តែឱ្យឈ្មោះជាតំណាងតែប៉ុណ្ណោះ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ___ ភេទស្រី អាយុ៥៦ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ___ ភេទប្រុស អាយុ៥១ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ___ ភេទប្រុស អាយុ៤៣ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ___ ភេទប្រុស អាយុ៥៤ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ___ ភេទប្រុស អាយុ៥៣ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថាៈ ខ្លួនបានឃើញឈ្មោះ ___ ផ្តិតមេដៃផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យទៅឈ្មោះ ___ តែមិនឃើញឈ្មោះ___ ឱ្យប្រាក់ទៅឈ្មោះ ___ វិញនោះទេ ដោយឈ្មោះ ___ គ្រាន់តែឈរឈ្មោះ ឱ្យក្រុមហ៊ុនថៃតែប៉ុណ្ណោះ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ___ ភេទប្រុស អាយុ៥២ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ---- ភេទប្រុស អាយុ៥៤ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ---- ភេទប្រុស អាយុ៥២ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ--- ភេទប្រុស អាយុ៦៣ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ----ភេទប្រុស អាយុ៥៨ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទឈ្មោះ --- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនបានយកឯកសារដែលគេផ្ទេរ ទៅធ្វើប្លង់ដីពិតប្រាកដមែន តាំងពីផ្ទេរសិទ្ធិហើយមកខ្លួនបានយកឯកសារទៅជួបលោក ---- ហើយគាត់ប្រាប់ថាធ្វើប្លង់មិនទាន់បាននោះទេ ក្រោយពេលលោក --- ត្រូវបានគេដកពីតំណែង ខ្លួនចាប់ផ្តើមធ្វើប្លង់ដីថ្មីវិញ ពេលធ្វើប្លង់បានក៏យកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យគេសម្រាប់យកប្រាក់ ។

-កំណត់ហេតុស្តីពីការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនបានទិញដីពីឈ្មោះ ------- លើដីទំហំ៥ហិចតា ក្នុងតំលៃ២៥០ ០០០ដុល្លា ដោយបានប្រគល់ប្រាក់ឱ្យគាត់តែម្តង ហើយពេលទិញនោះខ្លួនមិនបានដឹងថាមេភូមិ មេឃុំ ធ្វើកិច្ចសន្យាទិញលក់រឹអត់នោះទេ ចំពោះឈ្មោះ ------- ថាខ្លួនបានប្រគល់ឯកសារឱ្យគាត់វិញនោះគឺមិនពិតនោះទេ ព្រោះខ្លួនមិនដែលបានប្រគល់ឯកសាអ្វីនោះទេ ។ ក្រោយមកនាងខ្ញុំបានទៅជួបលោក ដើម្បីពិនិត្យឯកសារសម្រាប់ធ្វើការផ្ទេរសិទ្ធិ ក្រោយមកគាត់ប្រាប់ថាអាចផ្ទេរសិទ្ធិជាជនជាតិខ្មែរ ។

-ដីកាសម្រេចឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលេខ: ១៤៣ ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩។

-ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលេខ: ១៤៤ ត.ព្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-ដីកាសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នលេខ: ០០៤ ព្រ.ទ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ។

-សាលដីកាព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០៥ "ក្រ.VII.ភ.ស" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០២០ របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ។

-ឯកសារផ្សេងៗ ដែលមានក្នុងសំណុំរឿង ។

<u>**យល់ឃើញថា**</u>

-នៅឆ្នាំ២០១២ រហូតមកដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ពិតជាមានអំពើ រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត ប្រព្រឹត្តនៅភូមិដប់គគីខាងលិច ឃុំអំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ពិតប្រាកដមែន ដែលប្រព្រឹត្តដោយជនត្រូវចោទឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ បានធ្វើ

សកម្មភាពលួចទៅធ្វើប្លង់ដីទំហំ៥ហិចតា ដែលដីនេះគឺមានម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឈ្មោះ ------ ហើយបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យឈ្មោះ កែវ រិន ជា ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ដើម្បីយកប្រាក់ ។

-ឆ្លងតាមចម្លើយរបស់ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងឯកសារនានា មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាដែលយើងអាចបញ្ជាក់បានថា ---- ដំបូងឡើយគ្រាន់តែជាអ្នកតំណាងឱ្យឈ្មោះ ----- ក្នុងការមើលថែរក្សាដីចំនួន៥ហិចតា ដោយអ្នកទាំងពីរមិនលក់ដូរនោះទេ ក្រោយពេលដែលមានលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិហើយក៏មិនបានចុះហត្ថលេខាដោយអាជ្ញាធរនោះដែរ ដោយលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិទាំងនោះឈ្មោះ ---- បានប្រគល់ជូនទៅម្ចាស់ដើមវិញទាំងអស់ លុះក្រោយមកស្រាប់តែឈ្មោះ ------ ត្រូវការលក់ដី ហើយបានឱ្យគេទៅពិនិត្យមើលបញ្ជីឈ្មោះដីក្នុងមន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ខេត្តឧត្តរមានជ័យ ស្រាប់តែដីចំនួន៥ហិចតាខាងលើនេះមានម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឈ្មោះ ---- ដែលខ្លួនបានផ្ទេរឱ្យតំណាងមើលដីលើកមុនទៅវិញ ។ ទន្ទឹមនិងនេះផងដែរ បើយោងតាមចម្លើយរបស់ឈ្មោះ ---- បានឆ្លើយបដិសេធគ្រប់តំណាក់កាលនៃនីតិវិធីក៏មិនអាចរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានដែរ បើផ្អែកតាមចម្លើយរបស់សាក្សីបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាឈ្មោះ ----គ្រាន់តែតំណាងឱ្យឈ្មោះ ----- ក្នុងការមើលថែរក្សាដីតែប៉ុណ្ណោះ មិនមានសិទ្ធិលក់ រឺបញ្ចាំដីចំនួន៥ហិចតានោះទេ តែផ្ទុយទៅវិញឈ្មោះ --- បានយកលិខិតដែលអាជ្ញាធរមិនបានចុះហត្ថលេខាទៅលួចធ្វើប្លង់រឹងលើដីចំនួន៥ហិចតាខាងលើនេះ ទៅវិញ ហើយបានយកទៅដាក់បញ្ចាំឱ្យទៅឈ្មោះ ---- យកប្រាក់បន្ថែមទៀតផង ។ ចំនែកឈ្មោះ ----- តុលាការបានធ្វើការកោះហៅចូលតាមនីតិវិធីស្រាប់តែជននេះមិនចូលខ្លួនមកនោះទេ ដោយបានគេចវេសនូវទង្វើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តទៅវិញ ។

-អំពើរបស់ជនត្រូវចោទ បង្ហាញឲ្យឃើញពីចេតនាទុច្ចរិត ដោយបានដឹងថាអំពើរបស់ខ្លួនជាអំពើខុសច្បាប់ តែខ្លួននៅតែប្រព្រឹត្តដោយមានចេតនាបំពានលើច្បាប់ ប៉ះពាល់ដល់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកដទៃ បង្កឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់របៀបរៀបរយសណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងសន្តិសុខសង្គម ដែលច្បាប់បានហាមឃាត់ និងតម្រូវឲ្យផ្ដន្ទាទោស ។

-មានភស្តុតាង និងធាតុផ្សំបទល្មើសគ្រប់គ្រាន់លើជនត្រូវចោទឈ្មោះ --- ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ និងឈ្មោះ ---- ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ ពីបទៈ រំលោភលើទំនុកចិត្ត និងសមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលបញ្ញត្តិផ្ដន្ទាទោសតាមមាត្រា២៩ មាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-ក្រោយពីការស៊ើបសួរត្រូវបានបញ្ចប់ ផ្អែកតាមសំអាងហេតុនិងយោងសំអាងច្បាប់ខាងលើ ឃើញថាអំពើរបស់ជនត្រូវចោទបំពេញលក្ខខណ្ឌនូវធាតុផ្សំ នៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលតំណាងអយ្យការអាចធ្វើសច្ចធារណ៍លើការចោទប្រកាន់ពីបទចោទខាងលើ ។

<u>ហេតុដូច្នេះសម្រេច</u>

ប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេច៖

☑-បញ្ជូនជនត្រូវចោទលើ

១. ឈ្មោះ _ _ ភេទស្រី អាយុ៥៩ឆ្នាំ

ពីបទៈ **រំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា ៣៩១ និងមាត្រា៣៩២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ **ទៅតុលាការជំនុំជម្រះ ។**

២.ឈ្មោះ _ _ _ ភេទស្រី អាយុ៤៦ឆ្នាំ

ពីបទៈ **សមគំនិតក្នុងអំពើរំលោភលើទំនុកចិត្ត** តាមមាត្រា<u>២៩</u> មាត្រា <u>៣៩១</u> និងមាត្រា<u>៣៩២</u> នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិជប់គគីខាងលិច ឃុំពិល ស្រុកបន្ទាយអំពិល ខេត្តឧត្តរមានជ័យ កាលពីឆ្នាំ២០១២ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ **ទៅតុលាការជំនុំជម្រះ ។**

☑-បញ្ជូនសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ២៧៨ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩ ទៅសាលាដំបូងខេត្តឧត្តរមានជ័យ **ដើម្បីចាត់ការតាមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។**

ថ្ងៃ ពុធ ៤រោច ខែមាឃ ឆ្នាំ កុរ ឯកស័ក ព.ស២៥៦៣

ឧត្តរមានជ័យ ថ្ងៃទី ១២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២០

តំណាងអយ្យការ